

Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr IX/59/11
Rady Gminy Rokiciny
z dnia 20 czerwca 2011 r.

GMINA ROKICINY

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

**TOM I
SYNTEZA**

**TOM II
UWARUNKOWANIA ROZWOJU**

**TOM III
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA**

Rokiciny, czerwiec 2011 r.

Sporządzający projekt studium: **Wójt Gminy Rokiciny**

Projekt opracowany przez: **INTEKPROJEKT**
Gabriel Ferliński
90-265 Łódź, ul. Piotrkowska 50/5
tel/fax. 0 42 630 51 34

Autor opracowania: **mgr inż. arch. Gabriel Ferliński**
członek Okr. Izby Urbanistów z/s w Warszawie Nr 346

Współpraca:

- mgr Agata Bogusz
- mgr Aleksandra Kraszevska
- mgr Dorota Stańczak
- mgr Anna Stawska

SPIS TREŚCI

TOM I - SYNTEZA

1. Wprowadzenie.....	6
1.1. Podstawa prawno – formalna opracowania.	6
1.2. Miejsce studium w systemie planowania.	6
1.2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako element krajowego systemu planowania przestrzennego.	6
1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako instrument kształtowania polityki przestrzennej gminy.....	6
1.3. Cel, zakres i metoda opracowania.	7
1.4. Zasoby informacyjne i ich aktualność.	8
1.5. Struktura opracowania.....	8
1.6. Współpraca i uspołecznienie procesu planowania.	9
1.7. Podstawowe dokumenty strategiczne i programowe.	9
2. Podstawowe dane o gminie Rokiciny.....	9
3. Synteza projektu Studium.....	10
3.1. Synteza uwarunkowań.	10
3.2. Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju.....	10
4. Interpretacja zgodności planów miejscowych ze Studium.....	13
5. Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań.....	13
6. Słowniczek pojęć i definicji.....	14

TOM II - UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Uwarunkowania ponadlokalne.....	15
1.1. Powiązania funkcjonalno – przestrzenne. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej.	15
1.2. Powiązania przyrodnicze.....	15
1.3. Powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne.....	16
2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....	16
2.1. Struktura funkcjonalno – przestrzenna Gminy i procesy jej przekształceń.	16
2.2. Stan systemu planowania przestrzennego.	17
2.3. Główne problemy i zagrożenia.....	18
3. Stan środowiska przyrodniczego.....	19
3.1. Ukształtowanie terenu.	19
3.2. Warunki geologiczno - gruntowe.....	19
3.3. Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze.....	20
3.4. Zasoby wodne.....	20
3.4.1. Wody podziemne.....	20
3.4.2. Wody powierzchniowe.	21
3.4.3. Zagrożenie powodziowe.	22
3.5. Warunki klimatyczne.....	22
3.6. Zbiorowiska roślinne, tereny zieleni urządzonej.....	22
3.7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	24
3.8. Leśna przestrzeń produkcyjna.....	26
3.9. Obiekty i obszary przyrodnicze prawnie chronione.....	26
3.10. Główne problemy i zagrożenia środowiska.....	27
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	29
4.1. Rozwój Gminy w ujęciu historycznym.....	29
4.2. Identyfikacja i waloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej.....	29
4.2.1. Istniejące formy i zakres ochrony zabytków.....	29

4.2.2. Miejsca i pomniki pamięci narodowej.....	34
4.2.3. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	35
4.3. Krajobraz kulturowy Gminy i wymogi jego ochrony. Elementy tożsamości Gminy.....	35
4.4. Stan zasobów dziedzictwa kulturowego. Główne problemy i zagrożenia.....	35
4.5. Polityka Gminy w zakresie ochrony zabytków.....	36
5. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy. Warunki i jakość życia mieszkańców.....	36
5.1. Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego.....	36
5.1.1. Sytuacja demograficzna.....	36
5.1.2. Rynek pracy.....	39
5.1.3. Struktura działalności gospodarczej.....	41
5.2. Zasoby i warunki mieszkaniowe.....	43
5.3. Edukacja.....	44
5.4. Ochrona zdrowia.....	45
5.5. Opieka społeczna.....	45
5.6. Kultura i sztuka.....	46
5.7. Turystyka, sport i rekreacja.....	47
5.8. Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia.....	48
6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	49
7. Stan prawny gruntów.....	49
8. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.....	51
9. Stan systemu komunikacyjnego.....	52
9.1. Elementy systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym.....	52
9.2. Wewnętrzny układ komunikacyjny.....	52
9.3. Komunikacja zbiorowa.....	53
9.4. Główne problemy i zagrożenia.....	53
10. Stan systemów infrastruktury technicznej.....	54
10.1. Gospodarka wodno – ściekowa.....	54
10.1.1. Zaopatrzenie w wodę.....	54
10.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie.....	55
10.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych.....	56
10.2. Systemy energetyczne.....	56
10.2.1. Zaopatrzenie w ciepło.....	56
10.2.2. Zaopatrzenie w gaz.....	56
10.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	56
10.2.4. Odnawialne źródła energii.....	57
10.3. Gospodarka odpadami.....	57
10.4. Telekomunikacja. Informatyzacja – rozwój społeczeństwa informacyjnego.....	58
10.5. Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej.....	58
11. Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania do realizacji ponadlokalnych celów publicznych).....	59
11.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego.....	59
11.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.....	61
12. Główne wnioski z analizy uwarunkowań – analiza S.W.O.T.....	62
12.1. Analiza zbiorcza.....	63
12.2. Analiza sektorowa.....	64

TOM III - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1. Założenia i cele rozwoju.....	66
2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów.....	67
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.....	69
3.1. Obszary wymagające przekształceń, rewitalizacji lub rekultywacji.....	69
3.2. Obszary wyłączone spod zabudowy.....	69

3.3. Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.	69
3.3.1. Tereny zabudowy zagrodowej – MR	69
3.3.2. Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - MNR	70
3.3.3. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - MNU	70
3.3.4. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej na terenach leśnych - MLS	71
3.3.5. Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - UMN	71
3.3.6. Tereny zabudowy usługowej - U	72
3.3.7. Tereny sportu i rekreacji - USR	72
3.3.8. Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług - PU	73
3.3.9. Strefa potencjalnego rozwoju funkcji produkcyjno – usługowych.	73
3.3.10. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	74
3.3.11. Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – PR	74
3.3.12. Tereny eksploatacji powierzchniowej	74
3.3.13. Potencjalne obszary eksploatacji	74
3.3.14. Tereny rolnicze	75
3.3.15. Lasy	76
3.3.16. Tereny zieleni urządzonej	76
3.3.17. Tereny infrastruktury technicznej	77
3.3.18. Tereny kolei	78
3.4. Obszary przestrzeni publicznych	78
3.5. Wytyczne określania wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów w planach miejscowych	78
4. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i uzdrowisk	79
4.1. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów	79
4.2. System obszarów chronionych. Propozycje rozszerzenia ochrony prawnej	82
4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji ze względów przyrodniczych	83
4.4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	83
4.5. Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	85
4.6. Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	85
4.7. Obszary uzdrowisk	86
4.8. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji	86
4.9. Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych	86
5. Kierunki oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego.	87
5.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego. Potrzeby ochrony i rozwoju wartości kulturowych. ...	87
5.2. Ochrona konserwatorska	88
5.3. Ochrona dóbr kultury współczesnej	90
5.4. Szlaki turystyczne	91
5.5. Wytyczne określania ustaleń zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	91
6. Kierunki oraz zasady rozwoju systemów komunikacji	91
6.1. Kształtowanie powiązań zewnętrznych	91
6.2. Kształtowanie wewnętrznego układu komunikacyjnego	92
6.3. Komunikacja zbiorowa	92
6.4. Ścieżki rowerowe	92
6.5. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	92
7. Kierunki oraz zasady rozwoju infrastruktury technicznej.	93
7.1. Gospodarka wodno – ściekowa	93
7.1.1. Zaopatrzenie w wodę	93

7.1.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych i ich oczyszczanie.....	93
7.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych.....	94
7.2. Systemy energetyczne.....	94
7.2.1. Zaopatrzenie w ciepło.....	94
7.2.2. Zaopatrzenie w gaz.....	95
7.2.3. Elektroenergetyka.....	95
7.3. Odnawialne źródła energii.....	96
7.4. Telekomunikacja, informatyzacja. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.....	97
7.5. Gospodarka odpadami.....	97
7.6. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	98
8. Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej.....	98
8.1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy.....	98
8.2. Rozwój infrastruktury oświatowej.....	98
8.3. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.....	98
8.4. Rozwój infrastruktury społecznej - służby zdrowia, opieki społecznej i administracji.....	99
8.5. Targowiska.....	99
8.6. Cmentarze.....	100
9. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa.....	100
10. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.....	101
10.1. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	101
10.2. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	101
11. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne.....	101
12. Obszary pomników zabytków i ich strefy ochronne.....	102
13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.....	102
14. Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy.....	102
14.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego.....	102
14.2. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.....	103
14.3. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	103
15. Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin.....	103

SPIS RYSUNKÓW

CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Istniejąca struktura przestrzenna. Stan ładu przestrzennego	1: 20 000
2. Systemy komunikacji i infrastruktury technicznej	1: 20 000

CZĘŚĆ II – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

Rysunek Studium stanowi załącznik Nr 2 do uchwały w sprawie uchwalenia Studium

Arkusz 1/2. Kierunki. Kierunki zagospodarowania.	1: 10 000
Arkusz 2/2. Kierunki. Polityka przestrzenna.	1: 10 000

TOM I

SYNTEZA

1. Wprowadzenie.

1.1. Podstawa prawno – formalna opracowania.

Podstawę sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokiciny stanowi uchwała Nr X/52/2007 Rady Gminy Rokiciny z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokiciny. Projekt Studium stanowi realizację ww. uchwały.

Studium sporządza się zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Niniejsze Studium zastępuje dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokiciny przyjęte uchwałą Nr XIX/114/2000 Rady Gminy Rokiciny z dnia 23 listopada 2000 r.

1.2. Miejsce studium w systemie planowania.

1.2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako element krajowego systemu planowania przestrzennego.

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) określają jednoznacznie podporządkowanie zapisów studium w zakresie lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zapisom planu województwa lub programom sporządzanym przez ministrów i centralne organy administracji rządowej zawierających zadania rządowe:

- 1) zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 14 w/w ustawy, w studium uwzględnienia się uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 2) zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 7 w/w ustawy, w studium wskazuje się obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- 3) zgodnie z art. 11 pkt 4 w/w ustawy, w studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ustalenia programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (w przypadku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub nie wprowadzenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zadań rządowych).

1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako instrument kształtowania polityki przestrzennej gminy.

Rolę i miejsce Studium w systemie planowania określa ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

Rolą Studium jest:

- 1) określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego;
- 2) zdefiniowanie perspektywicznych celów rozwojowych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, obejmujących m.in. zagadnienia w zakresie:
 - a) kształtowania struktury przestrzennej gminy oraz przeznaczenia terenów,
 - b) ochrony przyrody oraz ochrony środowiska i jego zasobów,
 - c) ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - d) komunikacji,
 - e) infrastruktury technicznej,

f) rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.

Studium jako obligatoryjny dokument planistyczny, stanowi jeden z elementów planowania strategicznego rozwoju gminy i wraz z innymi dokumentami programowymi wyznacza cele i zasady gospodarowania jej zasobami.

Studium nie będące aktem prawa miejscowego realizowane jest poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz gminne plany i programy należące do jej zadań integralnie związane z rozwojem sieci infrastruktury technicznej, rozwojem systemów komunikacji, ochroną środowiska, ochroną dóbr kultury oraz gospodarki gruntami.

1.3. Cel, zakres i metoda opracowania.

Podstawowymi celami sporządzenia Studium jest identyfikacja uwarunkowań rozwojowych gminy Rokiciny oraz określenie jej polityki przestrzennej, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Zdefiniowanie czynników wpływających na możliwości rozwoju Gminy obejmuje identyfikację zarówno barier jak i stymulatorów rozwoju, a także ocenę istniejącego zagospodarowania oraz zjawisk i procesów zachodzących w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i gospodarczej.

W Studium wskazuje się działania, w zakresie zagadnień związanych z planowaniem przestrzennym, służące urzeczywistnieniu wizji rozwoju Gminy w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju – rozumianą jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zakres przestrzenny Studium obejmuje gminę Rokiciny w jej granicach administracyjnych.

Problematyka opracowania obejmuje zakres określony w 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.)

Jako kompleksowa aktualizacja wcześniejszego Studium niniejsze opracowanie:

- 1) dostosowuje zapisy Studium do aktualnie obowiązujących przepisów prawnych;
- 2) dostosowuje zapisy Studium do projektów i programów o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- 3) określa kierunki zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do aktualnego stanu zainwestowania oraz potrzeb i aspiracji rozwojowych Gminy.

Właściwe przygotowanie złożonego opracowania, jakim jest Studium wymaga zastosowania różnych metod pracy, w tym:

- 1) przeprowadzenia inwentaryzacji fizjograficznej i urbanistycznej terenu objętego opracowaniem i poddaniu weryfikacji oraz waloryzacji istniejącego zagospodarowania;
- 2) dokonania analizy dostępnych materiałów źródłowych: kartograficznych, statystycznych, planistycznych, historycznych i faktograficznych;
- 3) kartograficznego i matematycznego opracowania pozyskanych danych.

1.4. Zasoby informacyjne i ich aktualność.

W toku prac nad przygotowaniem Studium wykorzystano następujące materiały:

- 1) *Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Rokiciny* - zmiany zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Rokiciny Nr XXVI/152/97 z 30 kwietnia 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 26 z 1997r. poz.78);
- 2) *Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Rokiciny* - zmiany zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Rokiciny Nr XXXIV/208/98 z 18 maja 1998r. (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego);
- 3) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokiciny*, Uchwała Nr XIX/114/2000 Rady Gminy Rokiciny z dnia 23 listopada 2000 r.;
- 4) Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2001 r. o ogłoszeniu Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (M.P. Nr 26, poz. 432);
- 5) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego – zatwierdzony uchwałą Nr XLV/524/2002 r. Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego 249 z dnia 10.10.2002 r. poz. 3166);
- 6) *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Rokiciny* - uchwała Nr XXII/117/05 Rady Gminy Rokiciny z dnia 25 lutego 2005 r.;
- 7) *Program ochrony środowiska dla Gminy Rokiciny*, Eko-Efekt Sp. z o.o., 2004 r. - uchwała Nr XXII/117/05 Rady Gminy Rokiciny z dnia 25 lutego 2005 r.;
- 8) *Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2007-2013* - uchwała Nr XX/97/08 Rady Gminy Rokiciny z dnia 15 października 2008 r.;
- 9) Rozporządzenie Nr 17/08 Wojewody Łódzkiego z dnia 10.06.2008 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Rokiciny (wraz z *Projektem Planu Aglomeracji dla Gminy Rokiciny*);
- 10) dane z Bazy Danych Regionalnych GUS z 2007 r.;
- 11) dane GUS z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r.;
- 12) *Mapa Hydrogeologiczna Polski*, Państwowy Instytut Geologiczny, 2002;
- 13) inwentaryzację bezpośrednią terenu Gminy;
- 14) mapy topograficzne;
- 15) mapy ewidencyjne gruntów i budynków;
- 16) ortofotomapy;
- 17) Plany urządzeniowe lasów;
- 18) A. Woś, Atlas Rzeczypospolitej

Zgromadzone na potrzeby opracowania Studium materiały, zawierały najbardziej aktualne, dostępne informacje.

1.5. Struktura opracowania.

Struktura dokumentu w dużym stopniu odzwierciedla wymagany zakres Studium określony w 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.).

Całość składa się z trzech części:

- 1) syntezy Studium;
- 2) uwarunkowań rozwoju;
- 3) kierunków zagospodarowania.

Pierwsza z nich ma charakter ogólny, wprowadzający – oprócz informacji dotyczących znaczenia i rangi dokumentu, celów jego sporządzania oraz zakresu, stosowanych metod pracy i wykorzystanych materiałów zawiera również podstawowe dane o Gminie oraz syntezę i uzasadnienie ustaleń zawartych w dalszej części Studium.

Część druga, uwarunkowania rozwoju, obejmuje analizę stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego, sytuacji społecznej i gospodarczej Gminy oraz istniejącego zagospodarowania. Jako

istotne dla rozwoju Gminy w kolejnych latach uwzględnione zostały również ustalenia zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym.

W ostatniej części określono cele rozwoju Gminy oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do aktualnego stanu oraz potrzeb i aspiracji rozwojowych Gminy. Dla poszczególnych „typów funkcjonalnych” terenów określone zostało wiodące i uzupełniające przeznaczenie oraz wskaźniki kształtowania zagospodarowania i zabudowy. Ponad to wskazano kierunki i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego (w tym leśnej i rolniczej przestrzeni produkcyjnej) i kulturowego, infrastruktury technicznej i społecznej formułując dodatkowo wytyczne określania właściwych ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W jednym z ostatnich rozdziałów Studium przedstawiono obowiązki i zamierzenia Gminy w zakresie opracowania planów miejscowych, wskazując obszary wymagające w/w dokumentów.

1.6. Współpraca i uspołecznienie procesu planowania.

Opracowanie studium optymalnego pod względem przyjętych rozwiązań w zakresie przekształceń istniejącej struktury przestrzennej wymagało zaangażowania specjalistów zajmujących się badaniem przyrodniczych, kulturowych, społecznych i gospodarczych aspektów przekształceń struktur przestrzennych miast i wsi. Rozwiązania proponowane przez zespół projektantów poddane zostały społecznej ocenie w toku następujących czynności:

- 1) przyjmowania i rozpatrywania wniosków;
- 2) wyłożenia projektu Studium do publicznego wglądu;
- 3) dyskusji publicznej;
- 4) przyjmowania i rozpatrywania uwag.

1.7. Podstawowe dokumenty strategiczne i programowe.

Politykę przestrzenną Gminy sformułowano w sposób zgodny z ustaleniami planów i programów o znaczeniu ponadlokalnym, w tym m.in.:

- 1) zasad określonych w *Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju*;
- 2) ustaleniach *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego*;
- 3) ustaleniach *Strategii rozwoju województwa łódzkiego*;
- 4) planach i programach rządowych.

Zakłada się kontynuację oraz weryfikację, w przypadku zmiany uwarunkowań przestrzennych, społeczno-gospodarczych lub prawnych, dotychczasowej polityki przestrzennej zawartej w uchwałach Rady Gminy Rokiciny, w szczególności:

- 1) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokiciny* - uchwała Nr XIX/114/2000 Rady Gminy Rokiciny z dnia 23 listopada 2000 r.;
- 2) *Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2007-2013* - uchwała Nr XX/97/08 Rady Gminy Rokiciny z dnia 15 października 2008 r.;
- 3) *Program ochrony środowiska dla Gminy Rokiciny* - uchwała Nr XXII/117/05 Rady Gminy Rokiciny z dnia 25 lutego 2005 r.

2. Podstawowe dane o gminie Rokiciny.

Gmina Rokiciny jest gminą wiejską położoną w środkowej części Polski, w centrum województwa łódzkiego, w północno - zachodniej części powiatu tomaszowskiego. Graniczy z następującymi gminami:

- 1) od północy z gminą Koluszki (powiat łódzki – wschodni);
- 2) od wschodu z gminą Ujazd (powiat tomaszowski);
- 3) od południa z gminą Będków (powiat tomaszowski);
- 4) od zachodu z gminą Brójce (powiat łódzki – wschodni).

Siedziba władz Gminy znajduje się w miejscowości Rokiciny – Kolonia.

Gmina obejmuje obszar 9051 ha (90,5 km²), co stanowi 8,7% ogólnej powierzchni powiatu tomaszowskiego oraz 0,49% powierzchni województwa łódzkiego. Pod względem obszaru Gmina plasuje się na ósmym miejscu wśród jedenastu gmin powiatu tomaszowskiego. Na strukturę administracyjno-osadniczą składają się 22 sołectwa koncentrujące 25 jednostek osadniczych różnej wielkości.

Obszar Gminy zamieszkiwany jest przez 5994 osoby (stan na grudzień 2009), gęstość zaludnienia wynosi tu ponad 66 osób na 1 km² (wartość typowa dla Gminy wiejskiej), przy średniej gęstości zaludnienia 118 osób na 1 km² w powiecie tomaszowskim i 141 osoby na 1 km² w województwie łódzkim.

3. Synteza projektu Studium.

3.1. Synteza uwarunkowań.

1. Gmina posiada: korzystne położenie pod względem komunikacyjnym – w centralnej Polsce, w sąsiedztwie dużych miast.
2. Istniejąca sieć dróg kołowych i kolejowych zapewnia dobre powiązania komunikacyjne z regionem.
3. W przestrzeni Gminy wyraźnie ukształtowane są struktury funkcjonalno-przestrzenne.
4. W strukturze gospodarki i użytkowania ziemi dominująca rolę odgrywa rolnictwo, warunki rozwoju rolnictwa są dobre.
5. Liczba mieszkańców Gminy utrzymuje się na stałym poziomie, mimo obserwowanego już od kilku lat ujemnego przyrostu naturalnego.
6. W Gminie spada bezrobocie – poprawie ulega sytuacja społeczno-gospodarcza.
7. Obecne na terenie Gminy obiekty zabytkowe oraz inne - wartościowe pod względem kulturowym i historycznym jako elementy jej tożsamości mogą stać się stymulatorem rozwoju turystyki.
8. Zasoby przyrodnicze Gminy stwarzają możliwość rozwoju funkcji mieszkalnictwa letniskowego i turystyki wypoczynkowej Gminy.
9. Istniejące wartościowe układy przestrzenne wymagają objęcia ochroną konserwatorską.
10. Na terenie Gminy występuje silna presja realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej.
11. Wyposażenie w infrastrukturę społeczną jest wystarczające, rozwoju wymaga ewentualnie sieć placówek związanych z ochroną zdrowia.
12. Sieci infrastruktury technicznej wymaga rozwoju, zwłaszcza w zakresie kanalizacji i oczyszczalni ścieków.
13. Istniejące drogi wymagają modernizacji z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.
14. Rekultywacji wymagać będą tereny, na których prowadzona jest eksploatacja surowców.
15. Powiązanie planów rozwoju Gminy z systemem planowania krajowego i regionalnego oraz właściwie ukierunkowanie działań władz gminnych daje szansę na rozwój Gminy.

3.2. Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Wskazuje się obszary:

- 1) urbanizacji – tereny wskazane do zainwestowania w tym:
 - a) obszary rozwoju urbanizacji,
 - b) obszary kontynuacji urbanizacji;
- 2) elementy systemu ekologicznego – obszary, w których wyklucza się możliwość realizacji zabudowy lub ogranicza ją w sposób istotny;
- 3) obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji oraz obszary rekultywacji i rewaloryzacji.

Wyznacza się tereny przeznaczone m.in. pod: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, letniskową, usługi, obiekty produkcyjne, składy i magazyny, infrastrukturę techniczną, sport i rekreację, a także tereny rolnicze, lasy i inne.

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

- 1) wskazuje się obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych: rezerwat przyrody Łaznów, pomnik przyrody, leśny kompleks promocyjny;
- 2) ustala się ochronę istniejących kompleksów leśnych i ich rozwój w oparciu o wskazane obszary do zalesienia;
- 3) ustala się ochronę korytarzy i powiązań ekologicznych przed zmianą sposobu użytkowania;
- 4) ustala się kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w celu ograniczenia uciążliwości działalności człowieka dla środowiska:
 - a) rozwój systemów kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej,
 - b) rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
 - c) wykorzystanie w indywidualnych gospodarstwach ekologicznych źródeł ciepła;
- 5) proponuje się utworzenie na terenie Gminy obszaru chronionego krajobrazu, dla którego wprowadza się taki sposób zagospodarowania, który do czasu ustanowienia formy ochrony prawnej wykluczy degradację ekosystemów, utratę walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewni ich racjonalny rozwój zgodny z zasadami rozwoju zrównoważonego.

3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- 1) wskazuje się obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych;
- 2) ustala się konieczność rewitalizacji i objęcia ochroną wartościowych obiektów zabytkowych;
- 3) wprowadza się wytyczne konserwatorskie do stosowania w zapisach planów miejscowych, dla właściwego kształtowania wartościowych obiektów i ich otoczenia;
- 4) wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych i parków oraz strefę ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych i strefę obserwacji archeologicznej.

4. Kierunki i zasady rozwoju systemów komunikacji

- 1) ustala się rozwój sieci powiązań zewnętrznych i wewnętrznych (drogowych i kolejowych);
- 2) wskazano przebiegi projektowanych dróg o znaczeniu ponadlokalnym;
- 3) ustala się konieczność docelowego dostosowania parametrów technicznych istniejących dróg do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

5. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Wskazano tereny istniejącej infrastruktury technicznej oraz przebiegi istniejących i projektowanych sieci o znaczeniu ponadlokalnym.

Założono rozwój sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, wodociągowej i energetycznej w oparciu o istniejące zasoby oraz budowę sieci gazowej.

Zakłada się rozwój w obszarze Gminy obiektów i urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego

Wskazuje się lokalizacje inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z programami rządowymi ponadlokalnymi (budowę drogi ekspresowej S-74, budowę obwodnicy Rokicin na drodze wojewódzkiej nr 713, modernizację drogi wojewódzkiej Nr 716, modernizację i podwyższenie parametrów linii kolejowej Koluszki – Częstochowa).

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym realizowane są miejscach ich dotychczasowej lokalizacji. Realizacja nowych inwestycji może być dokonywana w terenach, o funkcji zgodnej planowaną.

7. Obszary, dla których jest obowiązkowe sporządzenie mpzp

Obszarami, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego na terenie Gminy są obszary przestrzeni publicznych, tereny górnicze i tereny nowych cmentarzy.

8. Obszary, wymagające sporządzenia mpzp

Wskazuje się obszary, do sporządzenia planu miejscowego obejmujące tereny rozwoju zainwestowania, tereny dla których planuje się zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i leśne, tereny w granicach stref ochrony konserwatorskiej, obszary zainwestowane, podlegające degradacji przestrzennej, wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych, obszary zainwestowane wymagające rekultywacji, tereny planowanych zalesień.

9. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się rozwój rolnictwa oraz ograniczenie zasięgu terenów nieopłacalnych rolniczo na rzecz terenów leśnych oraz rozwoju funkcji rekreacyjnych.

W zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej ustala się rozwój kompleksów leśnych, wskazuje na pełnienie przez nie poza funkcjami ekologicznymi funkcji ochronnych, edukacyjnych i rekreacyjnych. Wyznacza się obszary preferowane do realizacji zalesień.

10. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

W granicach Gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Wskazuje się obszary narażone na wystąpienie okresowych podtopień, dla których ustala się ograniczenia możliwości realizacji zainwestowania.

Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych i narażone na osuwanie się mas ziemnych nie występują na terenie Gminy.

11. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Nie wyznacza się – potrzeby nie występują.

12. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach Gminy nie ustanowiono obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych.

13. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Terenami wymagającymi rekultywacji są tereny eksploatacji powierzchniowej i poeksploatacyjne. Wskazano obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji ze względu na potrzebą kształtowania ładu przestrzennego i ochronę zabytków.

14. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Wskazano granice terenów zamkniętych związanych z przebiegiem linii kolejowej. Postuluje się ograniczenie zasięgu terenów zamkniętych do terenu niezbędnego dla zabezpieczenia bezpieczeństwa funkcjonowania linii kolejowej.

4. Interpretacja zgodności planów miejscowych ze Studium.

Ustalenia zawarte w elaboracie Studium, zarówno w części tekstowej, jak i graficznej wyrażają kierunki polityki przestrzennej Gminy, nie są ścisłymi przesądzeniami o granicach zainwestowania i użytkowaniu terenów, nie ograniczają możliwości realizacji innych działań, nieprzewidzianych w zapisach Studium, służących rozwojowi terenów zgodnie z polityką przestrzenną określoną w Studium.

W Studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów oraz generalne kierunki działań w przestrzeni. Określone na rysunkach przeznaczenie terenów oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną. W granicach wyznaczonych terenów dopuszcza się obok funkcji dominującej lokalizację innych funkcji służących jej obsłudze.

Dopuszczalne jest w planie miejscowym zachowanie istniejącego sposobu użytkowania terenu – utrzymanie funkcji rolniczej, dla terenów planowanych do zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze lub np. zachowanie funkcji zabudowy zagrodowej dla terenów planowanych pod rozwój funkcji produkcyjnych. Zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania terenu należy uznać za zgodne ze Studium.

Przyjęte w planie wskaźniki dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu powinny odpowiadać wskaźnikom ustalonym dla określonego przeznaczenia terenu.

Ostateczne ustalenia granic terenów będą dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach administracyjnych. W szczególności wyznaczone granice dotyczące przeznaczenia terenów mogą być korygowane w dostosowaniu do granic istniejących własności.

5. Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań.

Kształtując rozwiązania, opierając się o rozpoznanie istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego, funkcjonowania środowiska przyrodniczego, stopnia zachowania wartości kulturowych, sytuacji społeczno-gospodarczej, przyjęto za cele podstawowe:

- 1) wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, tworzenie warunków dla innego typu działalności niż tylko rolnicza;
- 2) zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania, poprawy wyposażenia w usługi, poprawy obsługi i funkcjonowania systemu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej (zakłada się utrzymanie istniejącej liczby mieszkańców oraz poprawę jej warunków mieszkaniowych oraz stworzenie oferty dla napływu mieszkańców);
- 3) wykorzystanie dobrego położenia, istniejących powiązań komunikacyjnych, obszarów wartościowe przyrodniczo i kulturowo;
- 4) poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej;
- 5) utrzymanie i rozszerzenie ochrony istniejących zasobów środowiska przyrodniczego dla zachowania walorów przyrodniczo-kulturowych oraz rozwoju funkcji turystyki wypoczynkowej i mieszkalnictwa letniskowego;
- 6) wykorzystanie obiektów zabytkowych wartościowych kulturowo i historycznie dla budowy wizerunku Gminy i jej tożsamości (Gmina posiada wiele cennych obiektów o wartościach zabytkowych, które wymagają ekspozycji i objęcia ochroną);
- 7) rozwój systemów uzbrojenia terenu i standardów wyposażenia w dostosowaniu do stopnia zaawansowania rozwoju przestrzennego (istniejąca infrastruktura daje solidną podstawę dla dalszej rozbudowy);
- 8) rozwój infrastruktury społecznej w oparciu o istniejące zasoby.

6. Słowniczek pojęć i definicji.

Ilekcioć w niniejszym opracowaniu jest mowa o:

- 1) **Gminie** – należy przez to rozumieć gminę Rokiciny, chyba, że z treści zapisu wynika inaczej;
- 2) **przepisach odrębnych** – należy przez to rozumieć przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi oraz prawomocne decyzje administracyjne;
- 3) **rysunku Studium** – należy przez to rozumieć rysunek Studium sporządzony na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000, składający się z dwóch arkuszy, stanowiący załącznik do uchwały uchwalającej Studium;
- 4) **Studium** – należy przez to rozumieć niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowiące dokument planistyczny gminy, obejmujący obszar w granicach administracyjnych gminy, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 5) **przeznaczeniu** – należy przez to rozumieć funkcję określającą sposób zagospodarowania i użytkowania terenu;
- 6) **działce** – należy przez to rozumieć działkę budowlaną lub nieruchomości gruntową w rozumieniu przepisów odrębnych objętą projektem zagospodarowania terenu, którego dotyczy wniosek o wydanie pozwolenia na budowę;
- 7) **modernizacji** – należy przez to rozumieć działania związane ze zwiększeniem wartości użytkowej lub technicznej istniejącego obiektu lub urządzenia;
- 8) **zrównoważonym rozwoju** – należy przez to rozumieć rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych (zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2008 Prawo ochrony środowiska - Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.);
- 9) **uciążliwości obiektów i urządzeń przekraczającej wartości dopuszczalne** – rozumie się przez to negatywne oddziaływanie na otoczenie obiektów i urządzeń, powodowane emisją gazów, pyłów, zapachów, hałasu, promieniowania itp., a także wynikające ze wzmożonego ruchu pojazdów związanego z ich funkcjonowaniem o wartościach przekraczającej wartości dopuszczalne określone w przepisach o ochronie środowiska;
- 10) **korytarzu ekologicznym** - rozumie się przez to ciągły, nieprzerwany zabudowę lub infrastrukturą techniczną fragment środowiska przyrodniczego z zachowanymi cechami naturalnymi i funkcjonalnymi lub celowo ukształtowany, gwarantujący łączność pomiędzy elementami węzłowymi systemu przyrodniczego, umożliwiającą przemieszczanie się materii i energii w środowisku oraz migrację zwierząt;
- 11) **krajobrazie kulturowym** - rozumie się przez to przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze;
- 12) **inwestycji celu publicznego** - rozumie się przez to działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów publicznych, o których mowa w przepisach odrębnych.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Uwarunkowania ponadlokalne.

1.1. Powiązania funkcjonalno – przestrzenne. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej.

Gmina Rokiciny położona jest w bliskiej odległości od ośrodków przemysłowych i usługowych o znaczeniu regionalnym i subregionalnym w granicach województwa łódzkiego:

- 1) 22 km od Tomaszowa Mazowieckiego;
- 2) 24 km od Łodzi;
- 3) 31 km od Piotrkowa Trybunalskiego.

Na kształtowanie się struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Rokiciny w największym stopniu wpływ miały elementy infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadlokalnym. „Jądro rozwojowe” miejscowości gminnej Rokiciny-Kolonia (oraz całej Gminy) stanowiła stacja kolejowa oraz dawny zajazd poczty konnej, rozwój zabudowy postępował w pierwszej kolejności wzdłuż ciągów komunikacyjnych najwyższej rangi. Współcześnie, zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa najbardziej intensywnie rozwija się wzdłuż dróg (wojewódzkich oraz pozostałych), zaś wykształcone w pierwszej fazie rozwoju miejscowości centrum, nadal pełni swoją funkcję. Tereny leśne w północnej części Gminy oraz te znajdujące się na terenie sąsiadującej gminy Koluszki, jako atrakcyjne dla wypoczynku i rekreacji stały się w ostatnich latach stymulatorem rozwoju zabudowy letniskowej i jednorodzinnej.

Na terenie Gminy mieszkańcy mają możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, podstawowej opieki medycznej, podstawowych artykułów żywnościowych i przemysłowych. Bliskość aglomeracji łódzkiej oraz ośrodków subregionalnych ogranicza rozwój infrastruktury społecznej o znaczeniu ponadlokalnym. Zaspokajanie pozostałych potrzeb w tym tych „wyższego rzędu”, związanych m.in. ze szkolnictwem ponadgimnazjalnym i wyższym, specjalistyczną opieką medyczną oraz kulturą i rozrywką jest realizowane w Łodzi, Tomaszowie Mazowieckim i Piotrkowie Trybunalskim.

Jednocześnie, bliskość Łodzi i pozostałych wspomnianych ośrodków wpływa stymulująco na rozwój zabudowy letniskowej na terenie Gminy. Jest to skutkiem coraz popularniejszego wśród mieszkańców dużych miast trendu posiadania „drugich domów”.

1.2. Powiązania przyrodnicze.

Gmina Rokiciny położona jest w południowo-środkowej części Nizin Środkowopolskich – w obszarze etnicznym południowo-zachodniego Mazowsza. Jest to obszar wysoczyzn polodowcowych tworzących równoleżnikowo rozciągające się pasmo zwane Wzniesieniami Południowomazowieckimi.

Tereny Gminy leżą na Równinie Koluszkowskiej będącej pewnego rodzaju „półwyspem” Wyżyny Łódzkiej i stanowią pofalowaną równinę wyniesioną średnio 180-220 m. n.p.m. Maksymalna różnica wysokości bezwzględnych wynosi 39,5 m. Najniżej położony punkt znajduje się na wschód od Popielaw (180,5 m. n.p.m.), a najwyższy w regionie Chrustów Starych (220,5 m n.p.m.).

Lasy na terenie Gminy są częścią rozległych kompleksów, podlegających administracyjnie Nadleśnictwu Brzeziny. Wysokie znaczenie tutejszych kompleksów w systemie przyrodniczym regionu potwierdza chociażby ustanowienie Zarządzeniem Nr 85 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 października 2002 r. Leśnego kompleksu promocyjnego „Lasy Spalsko –

Rogowskie”, obejmującego zasoby leśne Nadleśnictwa Spała oraz Nadleśnictwa Brzeziny. Lasy na terenie Gminy łączą lasy spalskie z lasami Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich.

Przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy elementami systemu przyrodniczego Gminy i obszarami sąsiednimi odbywa się poprzez istniejącą sieć korytarzy i powiązań ekologicznych, które stanowią doliny cieków: Łaznowianki, Czarnej Bieliny (Pańkówki) i Piasecznicy, zbiorowiska leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.

1.3. Powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne.

Powiązania komunikacyjne gminy Rokiciny z obszarem zewnętrznym odbywają się za pośrednictwem dróg wojewódzkich i powiatowych. Istotnym elementem systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym jest umiejscowione w centrum Gminy skrzyżowanie dróg wojewódzkich: nr 713 relacji Łódź – Januszewice oraz nr 716 relacji Piotrków Trybunalski – Koluszki. Połączenia z sąsiadującymi gminami oraz stolicą powiatu zapewniają ponad to drogi powiatowe łączące Rokiciny z gminami: Ujazd, Będków, oraz Brójce. Przez teren gminy Rokiciny nie przebiega żadna droga o znaczeniu krajowym.

Ilość i ranga powiązań komunikacyjnych Gminy może wzrosnąć na skutek realizacji budowy drogi ekspresowej S74, której trasę wyznaczono wzdłuż południowej granicy Gminy. Postulowana w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego droga S74 ma łączyć Wrocław z granicą polsko-litewską.

Przez terytorium gminy Rokiciny przebiega również linia kolejowa o znaczeniu ponadlokalnym łącząca Warszawę z Katowicami. Stacje kolejowe na terenie Gminy zlokalizowane są w Rokicinach – Kolonii, Łaznowie i Nowych Chrustach. Owa magistrala kolejowa jest fragmentem Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, której budowa rozpoczęta w 1846 roku wpłynęła stymulująco na rozwój Łodzi, Tomaszowa Mazowieckiego ale także gminy Rokiciny. Dostępne współcześnie połączenia kolejowe umożliwiają podróż z gm. Rokiciny w kierunku: Łodzi, Częstochowy, Tomaszowa Mazowieckiego, Piotrkowa Trybunalskiego, Radomska oraz Koluszek.

Świadczone na terenie Gminy usługi w zakresie transportu zbiorowego zapewniają powiązania komunikacyjne z Łodzią, Opocznem, Tomaszowem Mazowieckim, Radomiem, Spalą, Inowłodzem oraz szeregiem mniejszych miejscowości w granicach powiatu tomaszowskiego.

W zakresie infrastruktury technicznej o znaczeniu ponadlokalnym powiązania gminy Rokiciny z ośrodkami regionalnymi są dość silne. Przez teren Gminy przebiega magistrala wodociągowa relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki, za pośrednictwem której do Łodzi doprowadzana jest woda.

Ponad to, na terenie Gminy, przy jej południowo-wschodniej granicy zlokalizowany jest główny punkt zasilania 110/15 kV „Łaznów”, z którego wyprowadzona jest linia 110 kV biegnąca na zachód w stronę Brójec, a na wschód w stronę Tomaszowa Mazowieckiego. Przez niewielki fragment terytorium Gminy (północny zachód) poprowadzono również napowietrzną linię przesyłową 400 kV relacji Rogowiec – Miłosna – Płock.

Przebiegające przez terytorium Gminy linie światłowodowe zapewniają powiązanie Gminy Rokiciny z regionem w zakresie przewodowej sieci telekomunikacyjnej. Linia światłowodowa zlokalizowana jest w pasie drogi wojewódzkiej 713 (na odcinku od południowo-wschodniej granicy Gminy do miejscowości Rokiciny) oraz drogi 716 (na odcinku od południowych granic Gminy do skrzyżowania z drogą nr 713).

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

2.1. Struktura funkcjonalna – przestrzenna Gminy i procesy jej przekształceń.

W przestrzeni Gminy wyróżnić można kilka czytelnych struktur funkcjonalno-przestrzennych:

- 1) obszar środkowo – zachodni (Rokiciny, Rokiciny – Kolonia), z dominacją funkcji mieszkaniowej, dobrze wykształconą funkcją usługową (o znaczeniu lokalnym)

- i przemysłową (gł. przemysł lekki i przetwórstwo rolno – spożywcze) oraz w niewielkim stopniu funkcją rolniczą (Rokiciny);
- 2) obszar południowy i południowo – wschodni (Popielawy, Łaznów i Kolonia Łaznów), o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji przyrodniczych i rolniczych;
 - 3) obszar północny i północno – wschodni (Stare Chrusty, Wilkucice Małe i Wilkucice Duże, Janków, Maksymilianów, Pogorzałe Ługi, Mikołajów) o charakterze wielofunkcyjnym, łączący funkcje rolnicze i przyrodnicze z silnie rozwijającym się mieszkalnictwem i przeznaczeniem rekreacyjnym (szczególnie we wsiach Nowe Chrusty, Pogorzałe Ługi i Mikołajów).

Rokiciny są gminą typowo rolniczą, dominującą w strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują 79,4% jej powierzchni. Wśród użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne – zajmujące 90,5% powierzchni. Sady, łąki i pastwiska stanowią łącznie jedynie 10% powierzchni użytków rolnych.

Tab.1. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych.

Sposób użytkowania	Ogółem	
	ha	%
Użytki rolne ogółem	7187,29	79,8
Grunty orne	6523	90,5
Sady	186	2,6
Łąki	219	3,05
Pastwiska	259	3,51
Lasy i grunty leśne	1307	14,5
Pozostałe	513	5,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Obszar Gminy zainwestowany jest raczej w sposób ekstensywny. Wyjątek stanowi wieś Rokiciny – Kolonia o najwyższej koncentracji zabudowy. Tutejsza przestrzeń ma cechy osiedla mieszkaniowego, jednorodzinne o charakterze podmiejskim, gdzie obok współistnieją funkcje usługowe, przemysł lekki.

Na pozostałych obszarach zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż ważniejszych ciągów komunikacyjnych, często wyłącznie po jednej stronie drogi. Rozproszenie zabudowy na terenach rolnych jest nieznaczne. Dominującym typem zabudowy na obszarach wiejskich jest zabudowa zagrodowa, ustępująca jednak budynkom o funkcji wyłącznie mieszkaniowej jednorodzinnej. Towarzyszą im pojedyncze obiekty usługowe oraz przetwórstwa rolno – spożywczego.

W ostatnich latach obserwuje się tendencję gwałtownego rozwoju budownictwa letniskowego, szczególnie we wsiach Nowe Chrusty, Pogorzałe Ługi i Mikołajów przy północnej granicy z gminą Koluszki.

2.2. Stan systemu planowania przestrzennego.

Dla obszaru gminy Rokiciny obowiązują dwa mpzp:

- 1) Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Rokiciny - zmiany zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Rokiciny Nr XXVI/152/97 z 30 kwietnia 1997r. (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 26 z 1997r. poz.78);
- 2) Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Rokiciny - zmiany zatwierdzone uchwałą Rady Gminy Rokiciny Nr XXXIV/208/98 z 18 maja 1998r. (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego)¹.

Tereny, dla których obowiązują mpzp obejmują łącznie około 13,5% powierzchni Gminy

¹ Zasięg przestrzenny mpzp obejmuje sołectwo Chrusty Stare.

Tab.2. Obszary gminy pokryte obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego

Sołectwa, w granicach których obowiązuje plan miejscowy	Ustalenia planu		Powierzchnia obszaru objętego planem / ha/
Chrusty Nowe	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	165,35
Chrusty Stare	• MR, MN	tereny budownictwa zagrodowego i jednorodzinnego	0,56
	• MN	tereny budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego	0,39
	• RP, RO	tereny upraw rolniczych i ogrodniczych	1,31
	• PP, PU	tereny nieuciążliwego przemysłu dziewiarskiego, krawieckiego i tekstylnego	<u>1,00</u>
			3,26
Cisów	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	216,85
	• A.22UTL	tereny budownictwa lotniskowego	<u>0,26</u>
			217,11
Janików	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	42,24
Janków III	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	9,34
Janówek	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	9,28
Kolonia Łaznów	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	377,50
Kolonia Rokiciny	• A25MN/U	tereny budownictwa mieszkaniowego i usług	87,10
	• A4RO	tereny mieszkalnictwa i usług podstawowych	<u>8,30</u>
			94,40
Łaznowska Wola	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	66,12
	• A21MN/MR/U	tereny budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego bez spec typologii (siedliskowe, rolnicze, lotniskowe)	<u>19,11</u>
			85,23
Łaznówek	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	11,54
Michałów	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	9,50
Mikołajów	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	63,33
	• A15MN/UTL	tereny budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego i lotniskowego	<u>3,50</u>
			66,83
Pogorzale Ługi	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	72,80
Reginów	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	25,40
Rokiciny	• A8NO	teren oczyszczalni ścieków	0,52
	• A6ZC	teren cmentarza	1,00
	• A16UIKK	strefa od cmentarza (lokalizacja usług komplementarnych zw z cmentarzem)	<u>0,43</u>
			1,95
Wilkucice Duże	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	22,80
Wilkucice Małe	• SFRO	strefa rolno – osadnicza	8,70
OGÓŁEM			1 223,23 ha

SFRO — strefa rolno osadnicza obejmuje tereny rolne z prawem do zabudowy siedliskowej, przy spełnieniu określonych warunków (powierzchnia działki, dostęp do drogi publicznej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Dla Gminy w 2000 r. opracowano *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokiciny*, przyjęte uchwałą Nr XIX/114/2000 Rady Gminy Rokiciny z dnia 23 listopada 2000 r., poddane obecnie aktualizacji.

2.3. Główne problemy i zagrożenia.

Zagrożeniem dla osiągnięcia i utrzymania ładu przestrzennego w gminie Rokiciny jest postępujący nieplanowo i chaotycznie rozwój zabudowy, zwłaszcza w miejscowościach Chrusty Nowe i Rokiciny Kolonia. Brak jest działań związanych z kształtowaniem przestrzeni publicznych – placów, terenów zielonych wynikający z braku właściwych narzędzi - planów miejscowych.

Postępująca presja do realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej stanowi potencjalne zagrożenie dla dobrze zachowanych, zabytkowych układów przestrzennych wsi (rzędówki). Utrzymanie ich dotychczasowego charakteru wymaga ustanowienia ochrony i określenia zasad rozwoju i kształtowania zabudowy.

3. Stan środowiska przyrodniczego.

3.1. Ukształtowanie terenu.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (Warszawa 1998 r.) teren Gminy znajduje się na pograniczu dwóch mezoregionów: Równiny Piotrkowskiej i Wzniesień Łódzkich, będących częścią makroregionu Wzniesień Południowomazowieckich.

Rzeźba terenu jest mało urozmaicona, główne jej rysy powstały w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Morfologicznie jest to lekko falista równina o niewielkim nachyleniu w kierunku południowo-wschodnim, porożcinana ciekami stanowiącymi odbiorniki wód z lewobrzeżnej części zlewni Wolbórki. Spadki terenów w trzech kierunkach czynią cały obszar Gminy obszarem odpływowym.

Tereny najwyżej wzniesione na terenie Gminy znajdują się w zachodniej i północnej jej części (210 – 220 m. n.p.m.) w rejonie Łaznowskiej Woli, Chrustów Starych, Pogorzałych Ługów i Mikołajowa. Najniższe wartości bezwzględne – ca 180 m. n.p.m., występują w dolinie Czarnej Bieliny (Pańkówki) w południowo-wschodnim krańcu Gminy. Maksymalna różnica wysokości bezwzględnych wynosi 39,5 m.

3.2. Warunki geologiczno - gruntowe.

Podstawowe znaczenie w budowie geologicznej terenu gminy Rokiciny odgrywają utwory czwartorzędowe, które obejmują osady zlodowaceń południowopolskiego i środkowopolskiego. Wśród nich obecne są gdzieś niegdzie utwory pradolinne lokalnych cieków

Osady czwartorzędu wykształcone są w postaci glin zwałowych zwartych i piaszczystych z domieszką glazików oraz piasków różnoziarnistych i żwirów. Największe połacie terenu zajmują gliny zwałowe lekkie i średnie, występują tu również ily, piaski, żwiry, otoczaki i glazy narzutowe. Część glin zwałowych pokryta jest utworami fluwioglacjalnymi w postaci piasków. Występujące w podłożu Gminy piaski charakteryzują się dużą zmiennością frakcji i występują jako piaski drobne, średnie i gruboziarniste.

W dolinach rzek, strumyków i zagłębieniach terenu występują utwory holoceny. Są to utwory aluwialne i organogeniczne takie jak torfy, mursze i utwory mułowo-torfowe.

Warunki glebowe w obszarze Gminy są zróżnicowane przestrzennie. W zależności od pochodzenia skał macierzystych, formy terenu, stosunków wodnych oraz szaty roślinnej wytworzyły się odmienne typy gleb. Na terenie Gminy dominują gleby wytworzone na glinach zwałowych i piaskach (odpowiednio 49,4% i 46,4 %), gleby wykształcone na innych utworach, tj. organogenicznych i aluwialnych mają marginalne znaczenie.

Pod względem genetycznym, na terenie Gminy wyróżniono następujące typy gleb:

- 1) bielcowe 45,7%;
- 2) brunatne 42,3 %;
- 3) czarne ziemie 7,8 %;
- 4) bagienne 3,8 %;
- 5) mady 0,4 %.

Dominujące na terenie Gminy gleby bielcowe występują na najuboższych skałach macierzystych, pod lasami iglastymi. Ich przydatność rolnicza jest na ogół niska. Z kolei gleby brunatne, stwarzające lepsze warunki dla prowadzenia gospodarki rolnej zajmują najczęściej tereny wyżej położone oraz stoki. W obniżeniach o utrudnionym odpływie wód powierzchniowych występują żyzne czarne ziemie lub gleby bagienne, a w niewielkich dolinach rzecznych mady.

Na terenie Gminy nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

3.3. Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze.

Na terytorium gminy Rokiciny eksploatacji podlegają piaski, gliny zwałowe oraz osady piaszczysto – żwirowe. W granicach gminy Rokiciny ustanowione zostały następujące tereny i obszary górnicze:

- 1) „Łaznowska Wola IIa” wyznaczony w koncesji Wojewody Łódzkiego z dnia 26.10.2004 r., znak DG/PT.IV-7412/2/12/04 na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola II; koncesja wygasła 15 maja 2005 r., złoża nie było eksploatowane w 2008 r.;
- 2) „Łaznowska Wola III” wyznaczony w koncesji Wojewody Piotrkowskiego z dnia 27 lutego 1997 r., nr 116 [OS-VI-7521-8/97] na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola III; pierwotnie koncesja ważna do końca 2007 roku, przedłużona decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego z dnia 31.07.2007 znak RO.V.BW-7513-24/07 do dnia 31.12.2017; złoża eksploatowane okresowo;
- 3) „Łaznowska Wola IV” wyznaczony w koncesji Wojewody Piotrkowskiego z dnia 28 maja 1997 r., nr 122 [OS-VI-7521-9/97] na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola ze złoża Łaznowska Wola IV; koncesja ważna do 31 grudnia 2012r., złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo;
- 4) „Łaznowska Wola Va” wyznaczony w koncesji Wojewody Łódzkiego z dnia 25 lipca 2000 r., znak PZ/PT.VIII – 7512/2/8/2000 na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola V; koncesja ważna do 31 grudnia 2015 r., w roku 2008 złoża nie było eksploatowane;
- 5) „Łaznowska Wola VI” wyznaczony w koncesji Wojewody Łódzkiego z dnia 27 stycznia 2005r., znak DG/PT.IV-7412/2/3/05 na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola VI; koncesja ważna do 01 lutego 2020 r.;
- 6) „Łaznowska Wola VII” wyznaczony w koncesji Starosty Tomaszowskiego z dnia 4 grudnia 2002r., znak ZRO.7512-3/02 na wydobywanie kruszywa naturalnego (piasku) ze złoża Łaznowska Wola VII; koncesja ważna do 31 grudnia 2017 r.;
- 7) „Łaznowska Wola VIII” wyznaczony w koncesji Starosty Tomaszowskiego z dnia 22.11.2005r., znak ZRO.7512-10/05, na wydobywanie kruszywa naturalnego (piasku) ze złoża Łaznowska Wola VIII; koncesja ważna do 31 grudnia 2005 r.;
- 8) „Łaznowska Wola IX” wyznaczony w koncesji Starosty Tomaszowskiego z dnia 17 lipca 2007 r., znak ZRO.7512-6/07 na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola IX; koncesja wydana na czas określony tj. na 15 lat od dnia uprawomocnienia się decyzji;
- 9) „Łaznowska Wola X” wyznaczony w koncesji Starosty Tomaszowskiego z dnia 30.12.2008 r., znak ZRO.7512-5/08 na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola X; koncesja ważna do 30.12.2023;
- 10) „Łaznowska Wola XI” wyznaczony w koncesji Starosty Tomaszowskiego z dnia 26.01.2009 r., znak ZRO.7512-6/08 na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża Łaznowska Wola XI; koncesja ważna do 10.02.2024.

Na terenie Gminy znajduje się również udokumentowane złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Łaznowska Wola. Zaniechano jednak jego eksploatacji.

3.4. Zasoby wodne.

3.4.1. Wody podziemne.

Teren gminy Rokiciny wg podziału hydroregionalnego Polski znajduje się w południowej części regionu kujawsko – mazowieckiego.

W obrębie Gminy występują dwa poziomy wodonośne: czwartorzędowy i jurajski. Główny poziom wodonośny związany jest z utworami czwartorzędowymi, głównie osadami piaszczysto – żwirowymi. Cechą charakterystyczną poziomu głównego jest występowanie swobodnego zwierciadła wody pod nieciągłą pokrywą glin zwałowych o miąższości często nie przekraczającej 10 m. Zwierciadło wody głównego poziomu wodonośnego stabilizuje się pomiędzy 185 m n.p.m.

a 195 m n.p.m. na przeważającym obszarze na głębokości 10 – 16 m ppt. W rejonie miejscowości Rokiciny znajduje się ono na głębokości 15 – 50 m. Poziom ten ujmowany jest do eksploatacji studniami wodociągów wiejskich w miejscowościach Rokiciny, Chrusty Nowe oraz studniami prywatnymi.

Zasoby eksploatacyjne ujęć ustalone zostały w wysokości:

- 1) $Q=67,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=4,7\text{m}$ dla ujęcia wodociągu wiejskiego w Chrustach Nowych;
- 2) $Q=40,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s=8,4 \text{ m}$ dla ujęcia wodociągu wiejskiego w Rokicinach.

Na większości obszaru Gminy warstwa czwartorzędowa pozbawiona jest izolacji lub jest słabo izolowana, co oznacza wysokie zagrożenie głównego poziomu wodonośnego.

Drugi od powierzchni terenu poziom użytkowy występuje w szczelinowo – krasowych utworach węglanowych jury górnej. Poziom ten jest najlepiej rozpoznany w miejscowości Kolonia Rokiciny, gdzie eksploatowane jest ujęcie wodociągowe dla Łodzi. Zwierciadło wody ma charakter napięty, stabilizuje się na wysokości około 195 m n.p.m. W Rokicinach Koloni ujmowane są wody z głębokości poniżej 50m. Zasoby eksploatacyjne ujęcia wynoszą $120 \text{ m}^3/\text{h}$.

Badania wód podziemnych w ramach monitoringu krajowego i regionalnego nie objęły gminy Rokiciny. Wyniki dla ujęć w Gminach sąsiadujących, wskazały:

- 1) Gmina Będków, ujęcie Będków – klasa II;
- 2) Gmina Ujazd, ujęcie Niewiadów – Zakłady Sprzętu Precyzyjnego – klasa III.

Są to wody dobrej i zadowalającej jakości.

Terytorium Gminy znajduje się w granicach dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) i ich stref ochronnych. Zbiornik nr 404 „Koluszki – Tomaszów” wydzielony został w utworach jury górnej, natomiast zbiornik nr 401 „Niecka Łódzka” w utworach kredy dolnej. Poziom wodonośny dolnokredowy (zbiornika nr 401) ma charakter subartezyjski, a wody słodkie występują na głębokości do 1000 m p.p.t. Jest to najgłębiej w Polsce położona strefa wód tego rodzaju.

Oba Główne Zbiorniki Wód Podziemnych leżą w strefie najwyższej (ONO) i wysokiej (OWO) ochrony wód podziemnych.

3.4.2. Wody powierzchniowe.

Na terenie gminy Rokiciny brak jest większych zbiorników wodnych, zarówno o funkcji rekreacyjnej czy też retencyjnej. Powierzchniową sieć hydrologiczną gminy Rokiciny tworzą przede wszystkim trzy ciek:

- 1) Piasecznica - bierze swój początek na terenie gminy Koluszki. Na terenie gminy Rokiciny przepływa przez wsie Wilkucice i Eminów. Jej długość w granicach Gminy wynosi 2,2 km;
- 2) Czarna Bielina (Pańkówka) - stanowi południowo-wschodnią granicę Gminy. Jej długość w granicach Gminy wynosi 3,3 km;
- 3) Łaznowianka - wypływa z miasta Będzelina w gminie Koluszki, płynie przez Rokiciny, Łaznów i wpada do Wolbórki. Jej prawe dopływy są dłuższe i jest ich zdecydowanie więcej. Rzeka ta o południowym przebiegu, płynie środkiem Gminy i zbiera wody z większości terenu. Jej długość w granicach Gminy wynosi 11,65 km.

Wszystkie opisane ciek są dopływami Wolbórki, nie stanowią one większego zagrożenia powodziowego. Najwyższe stany wody odnotowuje się podczas wiosennych roztopów, czyli w lutym i marcu. Wysoki stan wody pojawia się także w miesiącu lipcu. Niskie stany wody odnotowuje się na początku i końcu lata. Wywołane jest to intensywnym parowaniem. Wody opadowe odprowadzane są do rzek będących dopływami Pilicy – Miazgi, Czarnej i Bieliny.

Badania czystości wód z 2007 r. wskazały, że wszystkie rzeki przepływające przez teren Gminy posiadają wody niezadowalającej jakości, zaliczone do IV klasy czystości. W przypadku Łaznowianki o takim przyporządkowaniu zdecydowała wysoka zawartość związków azotu: azotu ogólnego, azotu Kjeldahla i azotanów (ilość azotanów była charakterystyczna dla klasy V). W wodach Piasecznicy na przestrzeni ostatnich 5 lat odnotowano natomiast wzrost stężenia azotanów, magnezu, przewodności (niewielki) oraz spadek zawartości tlenu rozpuszczonego w wodzie. O zakwalifikowaniu do klasy IV zdecydowały 3 wskaźniki: tlen rozpuszczony, ChZT-Cr

(jeden ze wskaźników tlenowych) i fosforany. Wody rzeki Czarnej Bieliny (Pańkówki) również uległy pogorszeniu - nastąpił spadek z klasy III do IV. Przyczyną była wysoka zawartość CHZT-Cr, azotanów i obu wskaźników mikrobiologicznych, z których jeden – liczba bakterii coli typu fekalnego nie dotrzymywał norm klasy IV i kwalifikował się do klasy V. W porównaniu do poprzednich 4 lat daje się zauważyć obniżenia zasadowości i stężenia chlorofilu „a”.

3.4.3. Zagrożenie powodziowe.

Zgodnie z „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej etap III” opracowanym dla rzeki Piasecznicy przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie w listopadzie 2006 r. określono obszary – zasięgi zalewu, położonych w pobliżu rzeki, zagrożonych zalaniem w przypadku pojawienia się wezbrań. Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią:

- 1) o prawdopodobieństwie 1 i 5%;
- 2) o prawdopodobieństwie 0,5%,
oznaczono w części graficznej Studium.

Poza ww. obszarami w obniżeniach dolin rzecznych występują obszary okresowego lub trwałego występowania wód hipodermicznych lokalnie tworzących zabagnienia. Okresowo mogących powodować ryzyko występowania podtopień.

Zarówno obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią jak i obszary wilgotnych łąk w sąsiedztwie cieków obecnie nie są zainwestowane. Konieczna jest ich ochrona przed ewentualnym rozwojem zainwestowania dla ograniczenia skutków powodzi i podtopień.

3.5. Warunki klimatyczne.

Teren Gminy pod względem regionalizacji klimatycznej usytuowany jest w centralnej części XVII regionu klimatycznego, zwanego Regionem Środkowopolskim (A. Woś, Atlas Rzeczpospolitej).

Tutejszy klimat lokalny kształtowany jest przede wszystkim przez dominującą w ciągu roku równoleżnikową cyrkulację powietrza oraz wilgotne masy powietrza polarno-kontynentalnego oraz polarno-morskiego. Brak większych przeszkód orograficznych zapewnia swobodny przepływ mas powietrza, obszar Gminy odznacza się zdecydowaną dominacją wiatrów z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego.

Średnia roczna temperatura powietrza dla terytorium Gminy wynosi około 7,5°C. Najchłodniejszym miesiącem jest luty, ze średnią temperaturą powietrza poniżej 3°C. Miesiącem z najwyższymi średnimi temperaturami jest lipiec: 17,8°C - 18,2°C. Liczba dni z temp. poniżej 0°C wynosi 30-40 dni, zaś z przymrozkami waha się w granicach od 110 do 130 dni.

Okres wegetacyjny trwa mniej więcej od 210 do 220 dni. Średnia temperatura powietrza przekracza wtedy 5°C. Średnie miesięczne wartości usłonecznienia w Gminie wahają się od 12% do 25% w okresie zimy i 37%- 50% w okresie lata.

Suma rocznych opadów wynosi około 580 mm. Najmniej opadów odnotowuje się w miesiącach od stycznia do marca.

3.6. Zbiorowiska roślinne, tereny zieleni urządzonej.

Do XIX w. głównym elementem środowiska przyrodniczego były lasy. Obecnie zajmują one jedynie 14% powierzchni Gminy, koncentrując się w dwóch kompleksach leśnych: w części północnej Gminy – uroczysko Łaznów, w części centralnej – uroczysko Cisów. Na północy dominuje las mieszany, bór świeży i bór mieszany świeży występują nielicznie w formie płatowej. Objęty ochroną w formie rezerwatu „Łaznów” las jodłowy w Rokicinach jest jednym z ostatnich fragmentów naturalnych jedlin, które w przeszłości zajmowały rozległe obszary tzw. puszczy łódzkiej. W Uroczysku Cisów dominującym siedliskiem jest las świeży, występuje tu także las mieszany.

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest jodła, która występuje we wszystkich warstwach lasu. W strukturze gatunkowej zbiorowisk występują również drzewostany modrzewiowe, dębowe i bukowe a także inne gatunki liściaste. Przez teren Gminy przebiega północna granica zasięgu

występowania jodły. Przeciętny wiek drzewostanów w tutejszych lasach 59 lat (średnia krajowa 58 lat).

Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Rokiciny pozwoliła wyodrębnić 56 szczególnie cennych drzew. Ochroną prawną w postaci pomników przyrody objęta została grupa 5 z nich zlokalizowana na działkach przykościelnych w Łaznowie.

Jako obszary cenne pod względem przyrodniczym, wskazywane są na terenie Gminy również: torfowisko przejściowe, murawy szczotlichowe, bory bagienne i świeże łąki niżowe.

Tab.3. Wartościowe ekosystemy oraz obiekty florystyczne na terenie gminy Rokiciny, w tym pomniki przyrody.

Lp	Miejscowość	Leśnictwo	Lokalizacja/ adres leśny	Gatunek/ rodzaj ekosystemu	Obwód pnia [cm]
Obiekty florystyczne					
1.	Rokiciny	Rokiciny	Oddz. 2 D	jodła	144
2.		– –	– –	jodła	144
3.		– –	– –	jodła	143
4.		– –	Peron PKP	lipa	250
5.		– –	–	dąb	230
6.		– –	–	dąb	250
7-17.		– –	Oddz. 2 D	10 jodeł	130-150
18-28.		– –	– –	10 jodeł	130-180
29-31.		– –	– –	3 modrzewie	103-120
32.		– –	– –	jodła	173
33-34.		– –	– –	2 jodły	163-168
35-37.		– –	– –	3 modrzewie	100-120
38.		– –	– –	jodła	160
39-40.		– –	– –	2 jodły	160-165
41-43.		– –	– –	3 modrzewie	100-120
44.		– –	– –	jodła	163
45.		–	Rokiciny 69	wierzba	410
46.	Chrusty	– –	Oddz. 2 D	jodła	144
47.	Janków	–	Janków 31	topola	450
48.	Maksymilianów	–	Maksymilianów 1	modrzew	230
49-51.	Łaznów	–	Teren przykościelny	3 wiązy polne	250-255
52.				wiąz szypułkowy	290
53.				klon pospolity	285
54-55.	Popielawy	–	Park	2 lipy	260-275
56.				dąb	300
Ekosystemy rzadkie i ginące					
1.	–	– –	06-02-1-06-317-g-00	torfowisko przejściowe	nie dotyczy
2.	–	– –	06-02-1-06-298-d-00	bór bagienny typowy	nie dotyczy
3.	–	– –	06-02-1-06-291-c-00	murawa szczotlichowa	nie dotyczy
4.	–	– –	06-02-1-06-291-c-00	murawa szczotlichowa	nie dotyczy
5.	–	– –	06-02-1-06-350-i-00	niżowe łąki świeże użytkowane	nie dotyczy
6.		– –	06-02-1-06-350-j-00		
7.		– –	06-02-1-06-350-o-00		
8.		– –	06-02-1-06-350-p-00		

* Objęte ochroną prawną jako pomnik przyrody - grupa drzew obejmująca: 3 wiązy pospolite, 1 wiąz szypułkowy i 1 klon pospolity. Aktem ustanawiającym ochronę jest Zarządzenie Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15.12.1987 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 177 z dn. 30.12.1987r.).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach oraz Nadleśnictwa Brzeziny.

Na urozmaiconą florę obszaru Gminy składa się z ponad 130 gatunków roślin naczyniowych. Do najcenniejszych, objętych ochroną należą: wroniec widlasty - gatunek górski, gwiazdnica długolistna, barwinek pospolity oraz storczyk plamisty. Stwierdzono tu również stanowiska widłaka goździstego i widłaka jałowcowatego.

Na terenie Gminy funkcjonują ponad to mniejsze ekosystemy w formie terenów zieleni urządzonej. Ważniejsze skupiska zieleni urządzonej to:

- 1) zabytkowy park dworski z XIX w. w Popielawach;
- 2) zabytkowy park przykościelny z XVIII w. w Łaznowie;
- 3) zielen cmentarna.

3.7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Naturalne warunki glebowo-przyrodnicze i klimatyczne na terenie Gminy sprzyjają rozwojowi gospodarki rolnej. Ponad 80% powierzchni Gminy zajmują grunty rolne, co przesądza o jej typowo rolniczym charakterze. Lasy i grunty leśne zajmują tylko 14,5% ogólnej powierzchni Gminy.

Cechą charakterystyczną Gminy jest wyraźne zróżnicowanie przestrzenne warunków glebowych. Właściwie cały rozległy obszar na południowy zachód od drogi wojewódzkiej nr 713 odznacza się występowaniem gleb o wysokiej przydatności rolniczej, tj. III klasy bonitacyjnej. Pozostała część Gminy pokryta jest glebami o niższej, ale nadal dobrej przydatności rolniczej (klasa IV). Kompleksy gleb zaliczanych do III i IV klasy bonitacyjnej zajmują ok. 73% gruntów rolnych. Najślabsze gleby, klasy VIz, wskazane pod zalesienie stanowią 11% powierzchni gruntów rolnych. Wśród użytków zielonych dominują gleby średniej jakości (łącznie klasa IV i V) i stanowią 61% użytków zielonych.

Tab.4. Gleby gruntów rolnych na terenie gminy Rokiciny według klas bonitacyjnych.

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w ha
III	2499,22
IV	2478,25
V	1441,59
VI	768,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Najlepsze gleby dla rozwoju produkcji rolniczej występują we wsiach: Cisów, Łaznowska Wola, Łaznów i Popielawy. Najślabsze jakościowo gleby przeważają we wsiach: Eminów, Pogorzale Ługi oraz Wilkucice Duże i Małe, Maksymilianów.

Tab.5. Struktura gruntów rolnych wg klas bonitacyjnych w poszczególnych miejscowościach gminy Rokiciny.

Miejscowość	Grunty orne ('R', 'S', 'B-R', 'Lz-R', 'Ws r-R') [ha] stan na dzień 30.06.2008 r.							Łąki i pastwiska ('L', 'Ps', 'B-L', 'B-Ps', 'Lz-L', 'Lz-Ps', 'Wsr-L') [ha] stan na dzień 30.06.2008 r.			
	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	VIz	III	IV	V	VI
Albertów	2,71	5,07	23,09	18,18	42,25	12,74	1,18	0,37	3,48	3,75	1,04
Chrusty Nowe	0,82	0,57	11,53	78,69	101,18	19,34	-	-	15,59	2,74	0,24
Chrusty Stare	-	1,82	43,94	116,34	115,91	67,04	2,68	-	8,93	15,12	0,26
Cisów	6,13	49,83	40,55	16,19	10,16	12,61	0,85	3,42	5,07	5,44	-
Eminów	-	-	0,05	0,31	25,05	102,66	0,81	-	23,55	34,04	3,00
Janków	0,62	11,67	37,33	41,20	58,26	42,52	-	-	7,37	2,05	1,41
Jankówek	1,07	13,30	25,00	29,83	49,18	38,11	-	-	1,07	2,37	0,31

Kolonia Łaznów	2,1	159,04	108,84	32,87	26	15,80	-	0,95	12,22	4,59	0,03
Kolonia Rokiciny	34,70	87,00	106,38	46,45	39,70	22,67	0,23	0,1	7,65	4,39	0,72
Łaznowska Wola	100,21	310,80	157,93	39,39	167,86	51,87	1,187	3,45	7,35	4,93	3,81
Łaznów	291,02	262,02	77,79	33,32	45,84	9,72	0,42	6,05	28,90	17,17	0,91
Łaznówek	20,25	91,93	90,38	23,09	22,73	38,39	0,39	0,32	2,47	2,72	0,78
Maksymilianów	3,17	3,37	0,74	6,74	67,35	79,94	2,24	0,11	15,46	5,24	1,31
Michałów	15,76	160,45	37,28	16,88	9,07	6,6	-	1,44	4,3	0,91	-
Mikołajów	0,9	25,94	105,31	67,54	52,93	13,39	-	-	19,03	-	1,87
Pogorzałe Ługi	-	-	8,7	28,77	41,48	11,87	-	-	4,73	0,84	0,18
Popielawy	372,58	310,23	229,15	76,86	89,10	31,92	-	19,63	35,81	9,15	0,61
Rokiciny	13,03	91,54	177,13	128,97	130,98	34,52	3,32	0,03	7,95	13,58	0,65
Stefanów	-	7,06	34,60	19,93	39,56	5,18	-	-	10,12	-	0,02
Wilkucice Duże	-	1,59	18,14	103,23	94,64	63,47	5,7	-	8,45	23,94	7,62
Wilkucice Małe	-	-	16,05	51,05	68,68	50,77	0,61	-	4,23	11,10	4,69
Ogółem	865,07	1593,23	1349,91	975,83	1297,91	731,13	19,617	35,87	233,73	163,53	29,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Terytorium Gminy objęte jest siecią drenarską, wykonaną głównie w latach 1958 do 1982, chociaż niektóre elementy systemu pochodzą sprzed 1939 r. Łącznie, w granicach Gminy grunty drenowane zajmują powierzchnię 3 653 ha, zaś rowy melioracyjne mają łączną długość 65 km. Nadzór techniczny nad sprawnością funkcjonowania urządzeń sprawuje Gminna Spółka Wodna w Rokicinach.

Tab.6. Grunty objęte siecią drenarską w poszczególnych sołectwach gminy Rokiciny.

Sołectwo	Powierzchnia gruntów drenowanych (ha)	Długość rowów melioracyjnych (km)
Albertów – Jankówek	62	1,6
Cisów	233	4,4
Janków	46	-
Kolonia Łaznów	230	5,0
Rokiciny Kolonia	85	3,1
Łaznów	662	3,3
Łaznówek	263	2,8
Łaznowska Wola	350	6,4
Michałów	105	0,9
Mikołajów	55	2,3
Popielawy	1 061	15,7
Rokiciny	332	4
Stefanów	40	2,1
Wilkucice Duże	40	2,1
Wilkucice Małe	74	2,8
Eminów	-	3,7
Maksymilianów	-	0,7
Nowe Chrusty	5	0,7
Stare Chrusty	-	2,2
Pogorzałe Ługi	10	1,2
Razem:	3 653	65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

3.8. Leśna przestrzeń produkcyjna.

Lesistość Gminy kształtuje się na poziomie 14% przy średniej krajowej 28,7%. Grunty leśne zajmują powierzchnię 1230,9 ha, z czego 20% stanowią lasy prywatne. Obszary leśne skoncentrowane są w części północno-zachodniej (m. in. rezerwat „Łaznów”) oraz w części centralnej Gminy. Ponadto na terenie Gminy występuje kilka mniejszych skupisk leśnych, m.in. we wsi Eminów, Maksymilianów i Cisów. Pozostałe obszary są niemal całkowicie bezleśne.

Cechą szczególną wpływającą na jakość drzewostanu i jego funkcje jest sąsiedztwo aglomeracji łódzkiej. Silne stężenia zanieczyszczeń powietrza (szczególnie w latach 70 i 80-tych) np. dwutlenkiem siarki lub dwutlenkiem węgla miało bardzo zły wpływ na stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów. Ze względu na upadek większości zakładów emitujących szkodliwe substancje do powietrza zaobserwowano znaczącą poprawę jakości powietrza. Mniejsza ilość zanieczyszczeń oraz racjonalnie prowadzona gospodarka leśna przyczynia się do stopniowej poprawy jakości drzewostanów.

Nadleśnictwo Brzeziny prowadzące gospodarkę leśną na terenie lasów państwowych od 20 lat stosuje bezzrębowy sposób zagospodarowania. Dobrze prowadzone prace nad przebudową drzewostanów owocują wzrostem powierzchni naturalnego odnowienia lasu.

W ostatnich latach wzrasta pozaprodukcyjna rola lasu, zwłaszcza turystyczna, rekreacyjno – zdrowotna. Ze względu na duże walory przyrodnicze, lasy pełnią również funkcje ochronne, estetyczno – krajobrazowe.

Części lasów porastających teren gminy Rokiciny nadano status lasów ochronnych na mocy decyzji Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. (DL. Lp-0233-JJ-16/03). Za lasy ochronne stanowiące własność Skarbu Państwa uznano:

- 1) lasy stanowiące drzewostany nasienne położone w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys mieszkańców położone – lasy w oddziale nr 350;
- 2) lasy położone w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys mieszkańców – lasy położone w oddziałach 328, 336, 337, 338, 339, 349, 350, 351.

Lasy porastające teren Gminy są częścią Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Spalsko – Rogowskie”, położonego w całości na terenie województwa łódzkiego, powołanego do życia Zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 października 2002 roku (zmienione Zarządzeniem Dyrektora Generalnego LP z dnia 7 lutego 2005 r.). Leśne kompleksy promocyjne są obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu edukacyjnym i społecznym, o szczególnym jednolitym programie gospodarczo-ochronnym. Tutejszy kompleks obejmuje kilka dużych i kilkadziesiąt mniejszych uroczysk leśnych wchodzących w przeszłości w skład dwu rozległych puszczy - Pilickiej i Łódzkiej. Łączna powierzchnia LKP wynosi 34,95 tys. ha.

3.9. Obiekty i obszary przyrodnicze prawnie chronione.

Ochrona środowiska realizowana jest poprzez respektowanie wymogów przepisów ustaw oraz ich aktów wykonawczych. Niektóre elementy środowiska przyrodniczego podlegają szczególnej ochronie poprzez ustalenie dla nich ochrony prawnej w postaci: rezerwatu przyrody, pomnika przyrody, użytku ekologicznego. Na etapie projektu (zapis w planie zagospodarowania przestrzennego województwa) jest włączenie części obszaru Gminy w system obszarów chronionego krajobrazu.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obecnie, żaden fragment terytorium Gminy nie jest objęty tą formą ochrony. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego utworzony zostać ma

„Koluszkowsko-Lubochniański” Obszar Chronionego Krajobrazu, obejmujący swoim zasięgiem północno – zachodni i północno - wschodni fragment gminy Rokiciny. Wymieniony obszar wchodzi w skład wieloprzestrzennego ekologicznego systemu obszarów chronionych ESOCH Polski Środkowej.

Rezerваты przyrody

W granicach Gminy znajduje się jeden rezerwat przyrody „Łaznów” utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 kwietnia 1979 r. (Monitor Polski z 1979 r. Nr 13, poz. 77.). Rezerwat zlokalizowany jest w Leśnictwie Łaznów (Nadleśnictwo Brzeziny), obejmuje oddziały leśne: 209 d, f, 210, 211 b, d, 220 b, c, d oraz 221 a, b, c.

Ochroną objęto tu 60,83 ha powierzchni leśnej w celu zachowania fragmentu lasu jodłowego naturalnego pochodzenia, występującego na granicy zasięgu gatunku. Jodła stanowi 68,5% w strukturze gatunkowej lasu, 29,4% - sosna, 2,1% - modrzew. Wiek najstarszych drzew jodłowych sięga ponad 100 lat.

Pomniki przyrody

Ochroną prawną jako pomnik przyrody objęta została grupa drzew w zabytkowym parku przykościelnym z XVIII wieku w Łaznowie, obejmująca: 3 wiązy pospolite (obwód pnia 250-255 cm), 1 wiąz szypułkowy (obwód pnia 290 cm) i 1 klon pospolity (obwód pnia 285 cm). Aktem ustanawiającym ochronę jest Zarządzenie Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. (Dz. U. z dnia 30 grudnia 1987 r. Nr 17, poz. 177.).

Natura 2000

W obszarze Gminy nie znajduje się istniejący lub projektowany obszar Natura 2000. Najbliższe obszary Natura 2000 to „Buczyny w Gałkowie” oraz „Dąbrowy Świetliste koło Redzenia” położone odpowiednio w odległości około 4 km na północny – zachód i 6 km na północny wschód od granic gminy Rokiciny na terenie sąsiedniej gminy Koluszki. Są to zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji obszary mający znaczenie dla Wspólnoty – projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk.

3.10. Główne problemy i zagrożenia środowiska.

Główne problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikają z niewłaściwie prowadzonej działalności gospodarczej, związanej zarówno z produkcją rolną jak i niezwiązaną z rolnictwem, najczęściej bardzo intensywną i niedostosowaną do stopnia odporności środowiska na degradację.

System kanalizacji zbiorczej jest słabo rozwinięty – sprzyja niekontrolowanemu wylewaniu ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu. „Nieszczelny” jest system zbiórki odpadów – brak jest pełnego nadzoru nad gospodarką odpadami wytwarzanymi we wszystkich gospodarstwach na terenie Gminy. Powoduje to powstawanie dzikich wysypisk śmieci. System selektywnej zbiórki odpadów jest dopiero w fazie rozwoju.

Jednym ze skutków działalności człowieka jest powstawanie barier przegradzających naturalne korytarze ekologiczne, zakłócających łączność przestrzenną pomiędzy obszarami węzłowymi. Utrudnia to przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy węzłami, co zakłóca równowagę ekologiczną i prowadzi do obniżenia sprawności funkcjonowania całego systemu przyrodniczego. Najczęściej występującymi barierami są liniowe elementy infrastruktury technicznej i zwarta zabudowa.

Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wysokie koszty inwestycji prośrodowiskowych prowadzą do intensyfikacji zagrożeń.

Zanieczyszczenie powietrza.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest tzw. niska emisja. Obejmuje ona emisję zanieczyszczeń pochodzących z:

- 1) domowych systemów grzewczych opartych najczęściej o piece węglowe, wykorzystujące niskiej jakości surowiec;
- 2) emisję spalin samochodowych.

W aktualizacji Planu województwa podkreślono niską jakość powietrza w regionie łódzkim. Jednym z największych emitorów gazów na terenie województwa jest Elektrownia Bełchatów. W aktualizacji postulowane jest wprowadzenie technologii CCS (przechwytywania i podziemnego składowania CO₂), co przyczyni się do zmniejszenia ilości szkodliwego gazu emitowanego do atmosfery. Wskazano 3 warianty lokalizacji obszarów potencjalnego składowania CO₂ w strukturach podziemnych. Obszary te znajdują się w miejscowościach Buków, Łazin, Rydzyny, poza obszarem Gminy. Buków zlokalizowany jest w sąsiadującej gminie Ujazd, blisko południowo – wschodniej granicy Rokicin, w obrębie zbiornika wód podziemnych, w sąsiedztwie Obszaru Wysokiej Ochrony wód podziemnych. Dwa z trzech proponowanych gazociągów CO₂ przebiegają przez teren Gminy. Jeden wzdłuż zachodniej granicy Gminy, prowadzi do Łazina. Drugi, prowadzący do Bukowa, przecina Popielawy.

Hałas.

Źródłem hałasu, którego poziom może być wyższy niż dopuszczalne normy w środowisku są drogi o największym natężeniu ruchu (wojewódzkie) oraz linia kolejowa. Na nadmierny hałas narażeni są mieszkańcy nielicznych domów położonych w pobliżu w/w tras.

Ruch prowadzony na pozostałych drogach jest niewielki i nie powoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu. Źródło emisji ponadnormatywnego hałasu może stanowić działalność prowadzona na terenach produkcyjno – usługowych i terenach eksploatacji powierzchniowej.

Zanieczyszczenie wód.

Poważnym zagrożeniem funkcjonowania środowiska jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i wglębnych będące wynikiem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej, gdzie głównymi przyczynami zanieczyszczeń są:

- 1) zrzut surowych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków pochodzenia rolniczego lub bytowo-gospodarczego bez oczyszczania bezpośrednio do wód i gruntu;
- 2) rolnicze wykorzystywanie ścieków do nawożenia pól;
- 3) stosowanie w nadmiernych ilościach nawozów i środków ochrony roślin w lasach i na gruntach rolnych;
- 4) nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych;

Szkodliwe substancje dostają się do wód poprzez spływ powierzchniowy z terenów rolniczych (głównie związków biogenych) i komunikacyjnych oraz w drodze infiltracji.

Wody podziemne narażone są na zanieczyszczenie poprzez infiltrację zanieczyszczeń. Główne poziomy wodonośne są generalnie dobrze izolowane, jednak jego izolacja stropowa jest nieciągła.

Zagrożenia nadzwyczajne.

Poza zagrożeniami naturalnymi (pożary, wichury, podtopienia) na terenie Gminy występują zagrożenia cywilizacyjne (transport materiałów niebezpiecznych, awarie urządzeń przemysłowych i infrastruktury technicznej). Ponadto, na terenach leśnych gminy Rokiciny istnieje zagrożenie pożarowe. Tutejsze lasy rozwinęły się na glebach piaszczyste, które nie utrzymują długo wilgoci, w związku z czym ściółka leśna łatwo ulega przesuszeniu.

Podstawowym źródłem zagrożeń nadzwyczajnych związanych z ryzykiem wystąpienia awarii jest na terenie Gminy transport ładunków niebezpiecznych prowadzony drogami o randze wojewódzkiej oraz za pośrednictwem transportu kolejowego.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

4.1. Rozwój Gminy w ujęciu historycznym.

Najwcześniejsze informacje o miejscowościach położonych w gminie Rokiciny pochodzą z dokumentów kościelnych parafii w Łaznowie, wówczas nazywanym Łażnie, z 1128 roku.

Łaznów powstał przy skrzyżowaniu dwóch bardzo dobrze prosperujących w XII wieku szlaków handlowych, tj. Kalisz – Lublin, Brześć Kujawski – Sandomierz. Ranga Łaznowa została podniesiona w wyniku erygowania w 1431 r. przez Wojciecha Jastrzębca parafii Łaznowskiej, w skład której wchodziły miejscowości: Łaznowska Wola, Łaznów, Popielawy, Rokiciny, Chrusty oraz Janków. Aż do XVIII w. Łaznów był ośrodkiem dominującym w strukturze osiedleńczej obszaru obecnej gminy Rokiciny. W zapiskach z roku 1582 pojawiają się informacje o istnieniu w Łaznowie folwarku, sporej wsi, karczmy z osadą oraz osady proboszczowskiej.

Początki miejscowości Rokiciny datowane są natomiast na przełom XIII i XIV wieku, kiedy to rozpoczęto ekspansję w głąb Puszczy Mazowieckiej. W okolicy dzisiejszych Rokicin, tam gdzie powstawały pierwsze zagrody, w dużych ilościach występowała krzewiasta roślinność, którą mieszkańcy nazywali „rokicią”. Od tego określenia wywodzi się prawdopodobnie nazwa Rokiciny.

Na przełomie XIV i XV wieku na terenie dzisiejszej Gminy rozwijać się zaczęły również inne ośrodki, gdzie jednym z pierwszych jest wieś Wilkocize (dzisiejsze Wilkucice) oraz Łaznowska Wola. Kolejną wsią powstałą mniej więcej w tym okresie są Popielawy, której nazwa wywodzi się prawdopodobnie z tego, iż miejscowość powstała na terenie wypalanej puszczy.

Kolejne wzmianki o Rokicinach pochodzą z roku 1506 ze Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego i Innych Krajów Słowiańskich. Na podstawie tego źródła wiadomo, że wieś liczyła wówczas trzydziestu osadników, trzech komorników, jedną karczmę oraz czterech rzemieślników.

W roku 1846, kiedy rozpoczęto budowę kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, w Rokicinach znajdowało się 51 domostw zamieszkiwanych przez 288 osób. Jednocześnie z pracami nad udową linii kolejowej postępował intensywny rozwój osady Rokiciny Kolonia. Powstał tu zajazd poczty konnej, który stanowi punkt przeładunkowy. Do stacji Kolonia Rokiciny w wagonach towarowych docierały produkty przemysłowe, które następnie już pojazdami konnymi transportowano do Tomaszowa bądź Łodzi, które w tym okresie przeżywały szybki rozwój.

Podczas zaborów Rokiciny znajdowały się w granicach zaboru rosyjskiego. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku nastąpił dynamiczny rozwój wsi Rokiciny Kolonia. W 1953 r. w wyniku zmian administracyjnych ustalono obszar Gminy w dzisiejszych granicach. Siedzibę władz gminnych przeniesiono z Łaznowa do Rokicin.

4.2. Identyfikacja i waloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej.

4.2.1. Istniejące formy i zakres ochrony zabytków.

Elementy dziedzictwa kulturowego o wartości zabytkowej, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków (ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.)) podlegają ochronie. Ustanowione na terenie gminy Rokiciny formy ochrony obejmują:

- 1) wpis do Rejestru Zabytków WKZ – 4 obiekty;
- 2) wpis do Gminnej Ewidencji Zabytków – 16 obiektów;
- 3) wpis do Ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – 3 układy przestrzenne;
- 4) ochronę stanowisk archeologicznych.

Brak jest ustanowionych w granicach Gminy następujących form ochrony: stref ochrony krajobrazu, stref ochrony ekspozycji, parków kulturowych.

Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz stanowisk archeologicznych realizowana jest poprzez respektowanie zasad ich ochrony zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków (ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.))

Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Część elementów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Rokiciny podlega ochronie konserwatorskiej poprzez wpis do rejestru zabytków. Wykaz wszystkich obiektów w rejestrze zabytków umieszczono w tabeli.

Tab.7. Wykaz obiektów z terenu Gminy wpisanych do rejestru zabytków.

Miejscowość	nr	Obiekt	Zespół	Data	nr rejestrowy i data wpisu
Łaznów	57	Park przykościelny	Kościoła p. w. MB Różańcowej	XVIII w.	381 z 22.01.1987 r.
Łaznów	57	Dzwonnica		XVIII / XIX w.	380 z 30.05.1967 r.
Łaznów	57	Kościół par. rz-kat. p. w. MB Różańcowej		1755 – 1756 r.	334 z 30.05.1967 r.
Popielawy	160 – 171	park dworski	dworsko-parkowy, folwark	XIX w.	369 z 03.07.1986 r. i z 23.05.1995 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Fot.1. Kościół parafialny p. w. MB Różańcowej w Łaznowie, ob. wpisany do rejestru zabytków

Źródło: fot. Katarzyna Hilt.

Fot.2. Dzwonnica przy kościele p. w. MB Różańcowej, ob. wpisany do rejestru zabytków.

Źródło: fot. Katarzyna Hilt.

Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Gminna ewidencja zabytków, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków (ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.)) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 124, poz. 1305), jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy Rokiciny.

Ewidencją objęte są obiekty użyteczności publicznej, sakralne, obiekty techniki oraz nekropolie i parki. Karta ewidencyjna zabytku zawiera w szczególności dane umożliwiające określenie zabytku, jego miejsce położenia lub przechowywania, zwięzły opis cech i wartości kulturowych oraz wskazanie właściciela i posiadacza zabytku.

Gminna ewidencja zabytków stanowiąca część wojewódzkiej ewidencji, jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorząd gminny.

W 2007 r. dla gminy Rokiciny powstała Gminna Ewidencja Zabytków. Zostały do niej wpisane następujące obiekty:

- 1) kościół drewniany parafii rz.-kat. p.w. MB Różańcowej z 1755-1756 r. – Łaznów;
- 2) drewniana dzwonnica kościoła p.w. MB Różańcowej z przełomu XVIII/XIX w. – Łaznów;
- 3) park przykościelny z XVIII w. – Łaznów;
- 4) zajazd poczty konnej z 1848 r. - Rokiciny – Kolonia;
- 5) dworzec kolejowy, murowany, początek XIX w. - Rokiciny – Kolonia;
- 6) park dworski z XIX w. – Popielawy;
- 7) wiatrak 'koźlak' drewniany z początku XIX w. – Popielawy;
- 8) młyn murowany z 1929 r. – Łaznów;
- 9) cmentarz ewangelicki z 1927 r. – Mikołajów;
- 10) cmentarz ewangelicki z początku XX w. – Albertów;
- 11) cmentarz ewangelicki z początku XX w. – Maksymilianów;
- 12) cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w. – Popielawy;
- 13) cmentarz z poł. XVIII w. – Łaznów;
- 14) cmentarz rzymsko – katolicki z XIX w. – Łaznów;
- 15) cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w. – Łaznowska Wola;
- 16) cmentarz rzymsko – katolicki z początku XX w. – Rokiciny - Kolonia.

Wartościowe układy przestrzenne

Charakterystycznymi układami przestrzennymi w granicach Gminy są:

- 1) układy wsi rzędówek i ulicówek – Chrusty Stare, Rokiciny, Łaznów, Popielawy, Popielawy Poprzeczne;
- 2) złożony układ przestrzenny wsi Rokiciny Kolonia.

Pozostałe wsie charakteryzują się bardzo luźną i bezładnie rozmieszczoną zabudową nie tworzącą zdefiniowanych układów przestrzennych.

Spośród wsi o najlepiej zachowanej strukturze przestrzennej zarówno w zakresie lokalizacji jak i form zabudowy jest wieś Popielawy – charakterystycznym dla niej jest:

- 1) lokalizacja budynków mieszkalnych w układzie kalenicowym w części frontowej działki, w granicy z drogą lub w odległości od niej nie większej niż 4 m;
- 2) lokalizacja budynków gospodarczych przy granicy z działką sąsiednią oraz stodół prostopadłe do granicy z działką sąsiednią w tylnej części siedliska.

W mniejszym stopniu zachowała się wieś Łaznów – wymianie uległa zabudowa, zlokalizowano szereg zabudowań po drugiej stronie drogi. Przekształcenia te znacznie bardziej dotknęły pozostałe wsie – Chrusty Stare, Rokiciny, Popielawy Poprzeczne – stopień zachowania cech zabytkowych układu jest bardzo mały. Dotyczy to zarówno lokalizacji zabudowy, jej formy jak i wprowadzonych nowych podziałów parcelacyjnych.

Dla zachowania wartości w/w układów urbanistycznych konieczne jest ochrona wartościowej zabudowy oraz zapewnienie kontynuacji jej cech w nowych realizacjach.

Tab.8. Układy przestrzenne na terenie gminy Rokiciny wpisane do wojewódzkiej ewidencji konserwatorskiej.

Miejscowość	Nazwa	Data
Łaznów	Układ przestrzenny - rzędówka	1332 r.
Popielawy	Układ przestrzenny - rzędówka	brak danych
Rokiciny Kolonia	Układ przestrzenny - układ złożony	XIX w.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Stanowiska archeologiczne

Zgodnie z danymi rejestru Archeologicznego Zdjęcia Polski na obszarze Gminy istnieje 75 obiektów archeologicznych. Siedem z nich to obiekty o średniej wartości a pozostałe – małej.

Na 75 obiektów składa się 129 stanowisk archeologicznych, w tym 96 to ślady osadnictwa, a 33 – osady. Stanowiska te pochodzą z różnych okresów dziejowych, najwięcej z nich z okresu nowożytnego, ale również pradziejowego, w tym z epoki kamienia, neolitu, brązu (kultura łużycka), i żelaza (kultura przeworska), a także z wczesnego i późnego średniowiecza.

Stanowiska te zlokalizowane są na terenie całej Gminy, koncentrując się zwłaszcza we wsiach Chrusty Stare oraz Łaznów.

Tab.9. Zewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

Lp	Nr obsz. AZP	Nr st/ob.	Miejscowość	Nr st/mie	Rodzaj stanowiska	Kultura	Chronologia	Materiały masowe
1	67-54	30	Chrusty Stare	1	ŚLAD OS.		PÓŻ.ŚRW-O.NŻ	2C
2	68-54	5	Chrusty Stare	2	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
3	68-54	6	Chrusty Stare	3	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
4	68-54	7	Chrusty Stare	4	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
5	68-54	8	Chrusty Stare	5	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	3C
6	68-54	9	Chrusty Stare	6	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
7	68-54	10	Chrusty Stare	7	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
8	68-54	11	Chrusty Stare	8	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	4C
9	68-54	12	Chrusty Stare	9	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
10	68-54	13	Chrusty Stare	10	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
11	68-54	14	Chrusty Stare	11	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	4C
12	68-54	15	Chrusty Stare	12	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
13	68-54	16	Chrusty Stare	13	ŚLAD OS.		PÓŻ.ŚRW-O.NŻ	2C
14	68-54	17	Chrusty Stare	14	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	3C
15	68-54	18	Chrusty Stare	15	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
16	68-54	19	Chrusty Stare	16	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	3C
17	68-54	20	Chrusty Stare	17	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	4C
18	68-54	21	Chrusty Stare	18	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
19	68-54	22	Chrusty Stare	19	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	4C
20	68-54	23	Łaznowska Wola	1	OSADA ŚLAD OS.		PÓŻN.ŚRW OKR.NOWOŻ.	8C 4C
21	68-54	24	Łaznowska Wola	2	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	3C
22	68-54	25	Łaznowska Wola	3	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.	2C
23	68-55	1	Chrusty Nowe	1	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	SCHN-WEB	2K
24	68-55	2	Chrusty Nowe	2	OSADA		OKR.NOWOŻ.*	10C
25	68-55	3	Chrusty Nowe	3	OSADA ŚLAD OS.	KPL?KCS PRZEWORSKA	NEOLIT-WEB OWR	7K,8C 2C
26	68-55	4	Mikołajów	1	ŚLAD OS. OSADA	PRADZIEJ.	NEOLIT-WEB OKR.NOWOŻ*	1K 10C
27	68-55	5	Mikołajów	2	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	NEOLIT-WEB OKR.NOWOŻ*	1K 6C
28	68-55	6	Mikołajów	3	ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ. ?	NEOLIT-WEB ? PÓŻ.ŚRW-O.NŻ	2K 1C *2C
29	68-55	7	Wilkuć Małe	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	EP.KAMENIA OKR.NOWOŻ*	1K 8C
30	68-55	8	Pogorzale Ługi	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS.	KPL PRADZIEJ.	NEOLIT WCZ.EP.BRAZU OKR.NOWOŻ*	1C 1C 6C

31	68-55	9	Kolonia Rokiciny	1	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ*	6C
32	68-55	10	Stefanów	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS.		PÓŻ.ŚRW-O.NŻ OKR.NOWOŻ*	*3C 2C
33	68-55	11	Mikołajów	4	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	WEB? PÓŻ.ŚRW-O.NŻ	1K *5C
34	68-55	12	Mikołajów	5	ŚLAD OS. OSADA?	PRADZIEJ. PRADZIEJ.	NEOLIT? WEB?	1C 7C
35	68-55	13	Stefanów	2	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	NEOLIT-WEB	1K
36	68-55	13	Stefanów	2	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ.*	3C
37	68-55	14	Kolonia Rokiciny	2	ŚLAD OS. OSADA OSADA		PÓŻN.ŚRW* PÓŻ.ŚRW-O.NŻ OKR.NOWOŻ	5C *21C 8C
38	68-55	15	Kolonia Rokiciny	3	ŚLAD OS. OSADA		PÓŻN.ŚRW* OKR.NOWOŻ*	6C 34C
39	68-55	16	Rokiciny	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS. OSADA	PRADZIEJ.	EP.BRAZU? PÓŻ.ŚRW-O.NŻ OKR.NOWOŻ*	2K 2C 27C
40	68-55	17	Rokiciny	2	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ*	8C
41	68-55	18	Jankówek	1	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	SCHN-WEB?	1C
42	68-55	19	Eminów	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ. ŁUŻYCKA	EP.KAMIENIA EP.BRAZU	1C 2C
43	68-55	20	Wilkucice B	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	NEOLIT-WEB? OKR.NOWOŻ*	2K 4C
44	68-55	21	Rokiciny	3	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ*	5C
45	68-55	22	Wilkucice Małe	2	ŚLAD OS. ŚLAD OS.		WCZ-PÓŻ.ŚRW. PÓŻ.ŚRW-O.NŻ	1C *2C
46	68-55	23	Wilkucice B	2	ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	NEOLIT-WEB? PÓŻN.ŚRW* OKR.NOWOŻ*	2K 3C 7C
47	69-55	24	Wilkucice Małe	3	ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	EP.BRAZU? WCZ-PÓŻ.ŚRW. OKR.NOWOŻ*	1C 5C 3C
48	69-54	26	Łaznów	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS.		PÓŻN.ŚRW* OKR.NOWOŻ*	2C 3C
49	69-54	27	Łaznów	2	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRZEWORSKA ?	OWR ?	4C 1C
50	69-54	28	Łaznów	3	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	EP.KAMIENIA PÓŻ.ŚRW-O.NŻ	2K,2K 2C
51	69-54	29	Łaznów	4	ŚLAD OS.		OKR.NOWOŻ*	5C
52	69-54	31	Cisów	1	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	SCHN-WEB	1K
53	69-55	1	Popielawy Parcela	1	OSADA OSADA		PÓŻN.ŚRW.* OKR.NOWOŻ.*	10C 30C
54	69-55	2	Popielawy Parcela	2	OSADA OSADA		PÓŻN.ŚRW.* OKR.NOWOŻ.*	26C 40C
55	69-55	3	Popielawy	3	OSADA		OKR.NOWOŻ.*	14C
56	69-55	4	Łaznów	1	OSADA OSADA OSADA		III WCZ.ŚRW. PÓŻN.ŚRW. OKR.NOWOŻ*	70C 46C 50C
57	69-55	5	Łaznów	2	ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	? II WCZ.ŚRW. PÓŻN.ŚRW.*	1C 1C 2C
58	69-55	6	Łaznów	3	OSADA ŚLAD OS.		III WCZ.ŚRW PÓŻN.ŚRW*	9C 3C
59	69-55	7	Łaznów	4	OSADA OSADA		PÓŻN.ŚRW* OKR.NOWOŻ.*	9C 11C
60	69-55	8	Łaznów	5	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	SCHN-EB	1K
61	69-55	9	Łaznów	6	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	? PÓŻN.ŚRW.*	1C 1C
62	69-55	10	Łaznów Kolonia	7	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	?	4C
63	69-55	11	Łaznów Kolonia	8	ŚLAD OS. OSADA? OSADA	PRADZIEJ. PRZEWORSKA	EP.KAMIENIA OWR III WCZ.ŚRW.	1K 11C 116C
64	69-55	12	Łaznów Kolonia	9	ŚLAD OS. OSADA	PRADZIEJ.	NEOLIT-WEB III WCZ.ŚRW.	1K 74C
65	69-55	13	Łaznów Kolonia	10	ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS. OSADA?	PRADZIEJ. PRADZIEJ. GR.KŁOSZ. PRZEWORSKA	EP.KAMIENIA NEOLIT-WEB WCZESNY LA OWR III WCZ.ŚRW.	1K* 1K* 4C 3C 10C
66	69-55	14	Łaznów Kolonia	11	OSADA		OKR.NOWOŻ*	40C
67	69-55	15	Rokiciny	1	ŚLAD OS.	KPL?	NEOLIT	1K
68	69-55	16	Rokiciny	2	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	?	4C
69	69-55	17	Rokiciny	3	ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	NEOLIT-WEB?	1K*

70	69-55	18	Rokiciny	4	ŚLAD OS. OSADA		PÓŻN.ŚRW.* OKR.NOWOŻ.*	3C 40C
71	69-55	19	Rokiciny	5	ŚLAD OS.		III WCZ.ŚRW	3C
72	69-55	20	Janków	1	OSADA OSADA		PÓŻN.ŚRW.* OKR.NOWOŻ.*	14C 54C
73	69-55	21	Janków	2	OSADA OSADA		PÓŻN.ŚRW.* OKR.NOWOŻ.*	18C 20C
74	69-55	22	Janków	3	ŚLAD OS. ŚLAD OS. ŚLAD OS. OSADA OSADA	PRADZIEJ. PRZEWORSKA	EP.KAMIENIA OWR III WCZ.ŚRW PÓŻN.ŚRW.* OKR.NOWOŻ.*	2K* 5C 5C 60C 70C
75	69-55	23	Maksymilianów	1	ŚLAD OS. ŚLAD OS. OSADA	PRADZIEJ. KCS	EP.KAMIENIA WCZ.EP.BRĄZU OKR.NOWOŻ.*	1K* 1C 30C
76	70-55	5	Popielawy	4	ŚLAD OS. ŚLAD OS.	PRADZIEJ.	OWR OKR.NOWOŻ.*	3C 2C

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury, to, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), nie będące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Dla gminy Rokiciny nie został sporządzony spis dóbr kultury współczesnej. Dla potrzeb Studium dokonano próby określenia gminnego zasobu dóbr kultury współczesnej. Jako wymóg dla włączenia obiektu lub zespołu obiektów do zbioru dóbr kultury współczesnej przyjęto następujące kryteria:

- 1) nowatorstwo w zakresie rozwiązań architektonicznych, urbanistycznych i technicznych;
- 2) tworzenie wartości przestrzennej samodzielnie lub poprzez współistnienie z innymi obiektami lub tworzenie warunków dla dalszego wartościowego rozwoju miejsca lokalizacji;
- 3) budowanie „tradycji miejsca” – funkcjonowanie jako obiekt szczególny, rozpoznawalny, dostrzegany przez społeczeństwo;
- 4) wartość służąca budowaniu korzystnego wizerunku Gminy – dbającej o zabytki i środowisko;
- 5) wartość artystyczna lub historyczna;
- 6) uznanie – wyróżnienia, nagrody.

Przeprowadzona analiza nie wykazała na obszarze Gminy obiektów kwalifikujących się do wpisania do gminnego spisu dóbr kultury współczesnej.

4.2.2. Miejsca i pomniki pamięci narodowej.

Na terenie Gminy istnieją obiekty będące miejscami pamięci narodowej, upamiętniające ofiary I i II wojny światowej.

Tab.10. Miejsca pamięci narodowej na terenie gminy Rokiciny.

Miejscowość	Obiekt
Łaznów	Symboliczna mogiła ku czci pomordowanych w obozach koncentracyjnych z parafii Łaznów
Łaznów	Obelisk w 75 rocznicę odzyskania niepodległości Polski, ustawiony przez strażaków z OSP Łaznów
Popielawy	Tablica pamiątkowa na głazie z okresu po I wojnie światowej
Rokiciny	Tablica pamiątkowa ku czci pomordowanych w hitlerowskich obozach koncentracyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

4.2.3. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.

W granicach Gminy nie ma zlokalizowanych Pomników Zagłady, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).

4.3. Krajobraz kulturowy Gminy i wymogi jego ochrony. Elementy tożsamości Gminy.

Krajobraz kulturowy, jako historycznie ukształtowany w wyniku działalności człowieka przestrzeń zawierająca wytwory cywilizacji ludzkiej i elementy przyrodnicze, wymaga właściwego kształtowania, w tym ochrony oraz ekspozycji jego walorów.

Ze względu na intensyfikację procesów urbanizacyjnych, realizację zainwestowania na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, zachodzi konieczność podjęcia działań prowadzących do utrzymania wysokiej jakości krajobrazu kulturowego, powstrzymania procesu jego niepożądanych przekształceń i eliminacji elementów dysharmonijnych.

Ochrona krajobrazu kulturowego może być realizowana poprzez ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, ustanowienie w formie uchwały rady gminy zespołu przyrodniczo-krajobrazowego lub parku kulturowego lub rozporządzenie wojewody o wpisie do rejestru zabytków.

Podstawowymi elementami wyznaczającymi tożsamość funkcjonalno-przestrzenną Gminy są obiekty związane z powstaniem i rozwojem kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, uwzględnione w wytyczonym Szlaku Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej:

- 1) dworzec kolejowy;
- 2) linia kolejowa stanowiąca o wysokiej komunikacyjnej randze Rokicin;
- 3) dawny Zajazd Poczty Konnej – przedstawiony na herbie wsi, obecnie centrum życia kulturalnego wsi, jest to budynek w stylu eklektycznym stojący tuż obok przejazdu kolejowego w Rokicinach, wzniesiony w 1848 r. z przeznaczeniem na zajad poczty konnej. W końcu lat 80-tych poddany został gruntownej konserwacji, po której przeszedł on we władanie Gminnego Ośrodka Kultury.

Charakter i historia Gminy odzwierciedlone zostały w jej herbie. Zaproponowany przez Komisję Herbową, herb Rokicin podzielony jest na dwie części. Po prawej stronie, na czerwonym tle przedstawiony został srebrno złoty orzeł z czasów dynastii Jagiellonów ze złotą literą „S”. W drugiej, lewej części herbu na zielonym tle symbolizującym gminę rolniczą znajduje się emblemat Zajazdu Poczty Konnej w srebrno czarnym kolorze z żółtą trąbką pocztową. W górnej części herbu, na obydwu częściach widnieje złota korona z okresu Jagiellonów.

4.4. Stan zasobów dziedzictwa kulturowego. Główne problemy i zagrożenia.

Podstawowym zagrożeniem jest brak faktycznej opieki nad zabytkami. Zarówno zabytki wpisane do rejestru jak i te ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji znajdują się w złym pod względem zachowania wartości zabytkowych, wymagają przeprowadzenia działań remontowych i rewaloryzacyjnych. Brak gminnego programu opieki nad zabytkami oraz ustanowionej ochrony prawnej niektórych cennych obiektów skutkuje zatraceniem ich wartości zabytkowej i kulturowej w wyniku podejmowanych budowlanych (przebudowy, rozbudowy bez).

Ponad to, problemem jest brak jakiegokolwiek informacji umieszczonej na obiektach zabytkowych, co powoduje, iż ich wartość historyczna i kulturowa jest niedostrzegana niedoceniana.

Zagrożeniem dla krajobrazu kulturowego Gminy, zwłaszcza historycznych układów przestrzennych jest silna presja realizacji zainwestowania (zabudowa mieszkaniowa i rekreacyjna) na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo.

4.5. Polityka Gminy w zakresie ochrony zabytków.

Realizując wymagania ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) Gmina Rokiciny sporządziła Gminną Ewidencję Zabytków w 2007 r. Konieczne jest opracowanie z jej wykorzystaniem gminnego programu opieki nad zabytkami.

5. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy. Warunki i jakość życia mieszkańców.

5.1. Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego.

5.1.1. Sytuacja demograficzna.

Gminę Rokiciny zamieszkuje 5994 osoby, w tym 2920 mężczyzn i 3074 kobiet. Średnia gęstość zaludnienia Gminy wynosi 66 osób/km², co jest wartością dość niską w porównaniu do gęstości zaludnienia w powiecie (118 osób/km²) i w województwie (143 osoby/km²).

Tab.11. Liczba ludności i gęstość zaludnienia poszczególnych miejscowości gminy Rokiciny w latach 2006 r. i 2008 r.

Lp.	Wsie wchodzące w skład sołectw	Liczba ludności w 2006r.	Liczba ludności w 2008r.	Powierzchnia sołectwa [km ²]	Gęstość zaludnienia (l. mieszk/ha) w 2008 roku
1	Albertów	54	56	1,16	48
2	Cisów	95	98	2,94	33
3	Chrusty Nowe	454	471	9,07	51
4	Chrusty Stare	227	245	4,21	58
5	Eminów	97	96	2,66	36
6	Janków	141	141	1,60	80
7	Jankówek	79	79	1,29	60
8	Kolonia Łaznów	219	221	6,42	34
9	Rokiciny- Kolonia	1302	1332	1,96	679
10	Łaznów	506	522	7,62	68
11	Janinów Janków III Łaznówek	44 57 59	47 59 58	3,78	43
12	Łaznowska Wola I	326	585	5,25	56
13	Łaznowska Wola II	244		5,05	
14	Maksymilianów	111	117	3,02	38
15	Michałów	130	128	1,32	96
16	Mikołajów	186	193	3,75	51
17	Pogorzałe Ługi	141	142	1,20	118
18	Popielawy	573	570	13,06	44
19	Rokiciny	406	412	6,58	63
20	Wilkucice Duże	158	156	3,66	42
21	Wilkucice Małe Reginów	71 47	73 47	3,29	36
22	Stefanów	96	101	1,62	62
Ogółem		5823	5949	90,51	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Najwięcej ludności zamieszkuje sołectwa Rokiciny – Kolonia i Łaznowska Wola, a najmniej: Albertów i Janówek. Największą gęstością zaludnienia odznacza się sołectwo Rokiciny – Kolonia 679 os/km² oraz Pogorzałe Ługi (118 os/km²). Gęstość zaludnienia pozostałych miejscowości jest zdecydowanie mniejsza, osiągając wartość 33 os/km² w Cisowie, 34 os/km² w Koloni Łaznów.

Gminę zamieszkuje większa liczba kobiet niż mężczyzn. Wskaźnik feminizacji w 2009 r. osiągnął wartość 106.

Tab.12. Ludność gminy Rokiciny wg ekonomicznych grup wieku, stan na dzień 31.12.2009 r.

wiek	liczba ludności		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
ogółem	5994	2920	3074
przedprodukcyjny (≤ 17 lat)	1111	559	552
produkcyjny ogółem (M 18-64 lat / K 18-59 lat)	3692	1976	1716
produkcyjny mobilnym (18-44 lat)	2316	1217	1099
produkcyjny niemobilnym (M 45-64 lat / K 45-59 lat)	1376	759	617
poprodukcyjny (M ≥ 65 lat / K ≥ 59 lat)	1191	385	806

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba mieszkańców gmin Rokiciny od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie. Najliczniejszą grupę stanowi ludność w wieku produkcyjnym, zaś najmniej liczną – w wieku przedprodukcyjnym. W ostatnich czterech latach pojawiła się tendencja wzrostu liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przy spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to zjawisko niekorzystne. Starzenie się populacji ma wpływ na obciążenie ekonomiczne społeczeństwa i związane z nim zagrożenie ubożenia ludności jak i zmniejszania się jej liczby. Przez lata utrzymuje się przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn.

Tab.13. Ludność gminy Rokiciny wg wieku i płci w latach 1999-2006.

lata	0 – 3 lat		4 - 7 lat		8 - 12 lat		13 - 15 lat		16-17 lat		18 lat		19 - 65 lat		pow. 65 lat		Ogółem	
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
1999	105	122	149	138	217	181	143	130	103	107	44	52	1812	1553	347	741	2920	3024
	227		287		398		273		210		96		3365		1088		5944	
2000	102	121	141	141	214	180	122	125	117	93	52	56	1827	1588	349	725	2924	3029
	222		282		394		247		210		108		3415		1074		5953	
2001	96	114	134	130	212	181	120	113	104	86	52	52	1845	1620	355	718	2918	3014
	210		264		393		233		190		104		3465		1073		5932	
2002.	99	116	118	132	209	191	127	106	82	88	66	42	1869	1634	349	728	2919	3037
	215		250		400		233		170		108		3503		1077		5956	
2003	104	111	109	123	205	186	125	108	85	79	39	47	1901	1660	345	723	2913	3037
	215		232		391		233		164		86		3561		1068		5950	
2004	117	101	99	115	176	177	139	111	77	73	39	40	1842	1653	286	640	2775	2910
	218		214		353		250		150		79		3495		926		5685	
2005	113	91	98	108	165	171	132	113	81	72	42	38	1864	1670	307	659	2802	2922
	204		206		336		245		153		80		3534		966		5724	
2006.	117	94	98	112	159	167	124	111	88	76	35	38	1890	1689	333	692	2844	2979
	211		210		326		235		164		73		3579		1025		5823	

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rokiciny na lata 2007-2013.

Tab.14. Przyrost naturalny w gminie Rokiciny w latach 1999-2008 (w liczbach bezwzględnych).

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
1999	53	101	- 48
2000	55	90	-35
2001	41	50	-9
2002	70	81	- 11
2003	42	69	-27
2004	48	67	-19
2005	41	73	-32
2006	61	65	-4
2007	55	77	-22
2008	69	69	0
2009	69	78	-9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rokiciny na lata 2007-2013 oraz danych GUS.

Niekorzystnym zjawiskiem utrzymującym się przez kolejne lata jest ujemny przyrost naturalny. Jako przyczyny tak niskiego przyrostu naturalnego wskazuje się obok siebie: pogorszenie się sytuacji ekonomicznej społeczeństwa i rozwijający się konsumpcyjny styl życia związany m.in. z odkładaniem w czasie decyzji o potomstwie i zerwaniem z tradycją zakładania rodzin wielodzietnych.

Tab.15. Saldo migracji w latach 1999-2006 (w liczbach bezwzględnych).

lata	saldo migracji							
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem	-4	35	-8	29	26	-8	6	22
zameldowani	66	89	53	107	55	69	58	70
wymeldowani	70	54	61	78	39	77	52	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rokiciny na lata 2007-2013.

Od roku 1999 liczba zameldowanych i wymeldowanych na terenie Gminy w zależności od różnych czynników społeczno – ekonomicznych kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Od roku 2005 w gminie Rokiciny utrzymuje się dodatnie saldo migracji, co jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia możliwości rozwoju Gminy i równowagi odpływ osób w wieku mobilnym do pracy w krajach Unii Europejskiej (problem dostrzegany w skali kraju).

Tab.16. Ludność w wieku 13 lat i więcej wg poziomu wykształcenia w 2002 roku.

GRUPY WIEKU	Ogółem	Poziom wykształcenia								
		wyższe	policealne	średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	nieustalony
				razem	ogólno-kształcące	zawodowe				
OGÓŁEM	5072	185	79	1118	249	869	1373	2060	257	-
19 lat i mniej	652	-	-	56	24	32	39	441	89	-
20-29	871	70	35	371	88	283	294	98	3	-
30-39	724	44	9	261	34	227	339	71	-	-
40-49	855	31	15	226	44	182	363	216	4	-
50-59	711	27	7	124	31	93	212	334	7	-
60-64	283	8	6	22	8	14	43	201	3	-
65 lat i więcej	1003	5	7	58	20	38	83	699	151	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 r.

Najliczniejszą grupę mieszkańców Gminy stanowią osoby posiadające najniższe kwalifikacje zawodowe. Grupa ta obejmuje łącznie, ponad 70 % społeczeństwa Gminy, tj. osoby, które ukończyły jedynie szkołę podstawową (41% mieszkańców Rokicin) oraz osoby, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe (27%). Wykształceniem wyższym może pochwalić się jedynie 3,6% mieszkańców Rokicin.

Biorąc pod uwagę płeć, cechą charakterystyczną, jest ogólny, wyższy poziom wykształcenia kobiet niż mężczyzn. Różnice w poziomie wykształcenia pomiędzy kobietami, a mężczyznami zaznaczają się na korzyść kobiet, które stanowią 64% osób z wykształceniem wyższym i policealnym. Liczebność mężczyzn jest wyższa jedynie w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 60%. Wy tłumaczeniem takiego stanu może być silna na terenach wiejskich tradycja kontynuacji pracy w rodzinnym gospodarstwie rolnym przez mężczyzn, co nie wiąże się z koniecznością kształcenia.

Niski poziom wykształcenia mieszkańców Gminy przekłada się bezpośrednio na ich małą elastyczność na rynku pracy, trudności ze zmianą kwalifikacji. W konsekwencji może to prowadzić do wzrostu bezrobocia, obniżenia standardu życia.

Tab.17. Ludność wg płci i poziomu wykształcenia w 2002 roku.

ogółem							
wyższe	policealne	średnie razem	średnie ogólnokształcące	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
185	79	1 118	249	869	1 373	2 060	257
mężczyźni							
wyższe	policealne	średnie razem	średnie ogólnokształcące	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
76	18	465	47	418	834	972	103
kobiety							
wyższe	policealne	średnie razem	średnie ogólnokształcące	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
109	61	653	202	451	539	1 088	154

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 r.

Prognoza zmian w strukturze ludności

Ze względu na dużą w ostatnich latach zmienność wskaźników demograficznych (przyrostu naturalnego, salda migracji), prognozowanie tendencji zmian struktury ludności Gminy przysparza trudności. Biorąc jednak pod uwagę trendy ogólnopolskie, w zakresie prawdopodobnych zmian struktury ludności można się spodziewać:

- 1) spadku, ewentualnie utrzymywania się na podobnym poziomie liczby dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym;
- 2) utrzymania trendu wzrostu liczby ludności w wieku produkcyjnym;
- 3) wzrostu liczby ludności w wieku emerytalnym;
- 4) wzrostu ogólnego poziomu wykształcenia ludności.

5.1.2. Rynek pracy.

W 2002 r. własne źródło utrzymania posiadało 4016 osób, co oznacza, że 32% mieszkańców Gminy pozostawało na utrzymaniu innych (są to przede wszystkim dzieci i młodzież oraz inni członkowie rodzin). 51% osób utrzymywało się ze źródeł zarobkowych. Praca w rolnictwie było wówczas podstawowym źródłem dochodów dla jedynie 36% uwzględnionych osób. Największe znaczenie jako główne źródło utrzymania ma praca poza rolnictwem: najemna (7%) lub na własny rachunek (57%).

Głównym źródłem utrzymania dla 48 % uwzględnionych osób są źródła nie zarobkowe, tj. renty, emerytury i zasiłki, z czego największe znaczenie mają emerytury.

Tab.18. Główne źródła utrzymania ludności w gminie Rokiciny.

płeć	zarobkowe źródło utrzymania			niezarobkowe źródło utrzymania		
	praca poza rolnictwem		praca w rolnictwie	renta	emerytura	pozostałe
	najemna	na rachunek własny				
kobiety	525	54	350	252	726	164
mężczyźni	658	83	391	215	455	143
ogółem	1183	137	741	467	1181	307

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego, z 2002.

Mieszkańcy Gminy znajdują zatrudnienie przede wszystkim w sektorze przemysłowym (68% zatrudnionych). O blisko połowę mniejsze jest zatrudnienie w usługach (30%). Praca w rolnictwie stanowiła główne miejsce pracy jedynie dla 16 osób, co stanowi tylko 2,5% analizowanej grupy

Zdecydowanie więcej osób pracowało w sektorze usług nierynkowych – 72%. Na uwagę zasługuje wyraźna dominacja mężczyzn zatrudnionych w rolnictwie oraz kobiet w sektorze usług. Powyższe zestawienie nie uwzględnia jednak mikro-przedsiębiorstw, w których zatrudnianych jest mniej niż 9 pracowników.

Tab.19. Pracujący w głównym miejscu pracy wg sektorów gospodarki narodowej i sektorów własności oraz płci (w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób).

płeć	Sektor gospodarki narodowej					Sektor własności	
	rolnictwo	przemysł	usługi			publiczny	prywatny
			usługi rynkowe	usługi nierynkowe	ogółem		
kobiety	2	208	34	105	139	111	238
mężczyźni	14	225	18	31	49	95	193
ogółem	16	433	52	136	188	206	431

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2003 r.

Bezrobocie

Bezrobocie stanowi jeden z problemów, z jakim borykają się mieszkańcy i władze Gminy, mimo iż nigdy jego poziom nie osiągnął bardzo dużych rozmiarów. Od roku 2004 obserwuje się jego systematyczny spadek. Najbardziej spektakularna zmiana miała miejsce w roku 2007, kiedy to liczba osób pozostających bez pracy spadła w stosunku do roku poprzedniego o ponad 1/3.

Tab.20. Bezrobotni w gminie Rokiciny w latach 1999-2006 wg płci.

lata	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
kobiety	155	180	202	183	194	186	173	157	108
mężczyźni	150	183	218	203	239	239	242	212	120
ogółem	305	363	420	386	433	425	415	369	238

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim.

Interesującym jest fakt, iż do roku 2001 niemalże jednakowa liczba kobiet i mężczyzn pozostawała bez pracy, natomiast począwszy od 2008 r. w strukturze bezrobotnych zaznacza się coraz wyraźniejsza dominacja bezrobotnych mężczyzn.

Bezrobocie w największym stopniu dotyczy osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. Najmniej liczną grupą osób bezrobotnych są osoby z wykształceniem wyższym, co może wynikać z ich większej elastyczności, większej gotowości do ewentualnej zmiany kwalifikacji zawodowych i chęci poszerzania swoich umiejętności, a także ofert rynku pracy.

Tab.21. Bezrobotni w gminie Rokiciny wg wykształcenia, stan na koniec 2007 r.

wykształcenie	liczba osób
Wyższe	18
Policealne i średnie zawodowe	45
Średnie ogólnokształcące	19
Zasadnicze zawodowe	76
Gimnazjalne i poniżej	80
Ogółem	238

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim.

Liczba osób pozostających bez pracy jest zróżnicowana również w poszczególnych grupach wiekowych. Największe trudności ze znalezieniem pracy mogą mieć osoby w średnim wieku tj. 45-55 lat oraz osoby młode, tj 25-34 letnie. Niechęć pracodawców do zatrudniania bezrobotnych z drugiej grupy wynikać może z ich zbyt krótkiego stażu pracy lub jego braku. Uprzedzenia w stosunku do starszych bezrobotnych związane być mogą z ich wiekiem lub niskimi kwalifikacjami. Nieco zaskakujące jest, iż najmniej liczna grupa wiekowa bezrobotnych to osoby w wieku przedemerytalnym, tj powyżej 55 roku życia, a także młodsze osoby w wieku 35-44 lat.

Tab.22. Bezrobotni w gminie Rokiciny wg wieku, stan na koniec 2007 r.

wiek w latach	liczba osób
18 – 24	47
25 – 34	62
35 – 44	31
45 – 55	67
powyżej 55	31
Ogółem	238

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim.

5.1.3. Struktura działalności gospodarczej.

Podmioty gospodarcze, działalność usługowa

Na dzień 30.06.2008 r. w ewidencji działalności gospodarczej gminy Rokiciny zarejestrowanych było 295 czynnych podmiotów gospodarczych. Przedsiębiorstwa zatrudniające największą liczbę osób prowadzą działalność w głównie w branży przetwórstwa spożywczego oraz krawiectwa.

Tab.23. Największe zakłady pracy w gminie Rokiciny.

Nazwa firmy	Liczba osób zatrudnionych w roku 2006 r.	Liczba osób zatrudnionych lipiec 2007r.	Lokalizacja
Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Miazek ”	85	86	Rokiciny Kolonia
Przetwórstwo Mięsne W. Piekarski	80	85	Wilkucice Duże
Produkcja, szycie, konfekcja firan „Tadella”	79	74	Rokiciny
Przetwórstwo Owoców i Warzyw „Motyl”	47	44	Rokiciny Kolonia
Krawiectwo PPH „ROMEL”	52	55	Chrusty Stare

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Zdecydowana większość funkcjonujących na terenie Gminy podmiotów gospodarczych to niewielkie firmy z branży usługowej. Istnieje tu około 30 sklepów, oferujących zarówno podstawowe artykuły spożywcze i przemysłowe, jak również towary bardziej specjalistyczne tj. hydrauliczne, budowlane, rolnicze itp. Liczba przedsiębiorstw zajmujących się handlem hurtowym i detalicznym jest większa niż liczba samych sklepów - około 80.

Wśród podmiotów świadczących usługi dla ludności, największe znaczenie mają te oferujące usługi krawieckie (20 firm). Mniej liczne są „mikro-przedsiębiorstwa” z branży budowlano-remontowej (12 firm) i transportowej (13 firm). Usługi samochodowo-motoryzacyjne świadczone są przez 8 podmiotów, zaś weterynaryjne przez 4.

Największa koncentracja obiektów usługowych, o znaczeniu ogólnie gminnym występuje w miejscowości Rokiciny - Kolonia. Znajduje się tutaj m.in.: Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy, Komisariat Policji, kościół, Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Pocztowy oraz obiekty handlowe.

Gospodarka rolna

W gminie Rokiciny znajduje się 2691 gospodarstw rolnych, wszystkie są gospodarstwami indywidualnymi. Średnia wielkości gospodarstwa wynosi 5,12 ha, co jest wartością niższą od średniej dla całego kraju. W Gminie dominują niewielkie powierzchniowo gospodarstwa, połowa z nich ma powierzchnię mniejszą niż 1 ha. Najbardziej liczną grupę gospodarstw stanowią te o powierzchni od 2,0 do 5,0 ha.

Tab.24. Gospodarstwa rolne w gminie Rokiciny wg zajmowanej powierzchni, stan na dzień 30.06.2008.

Powierzchnia [ha]	Ilość gospodarstw [szt.]	Ilość gospodarstw [%]
0,0 – 0,999	1324	49,20
1,0 – 1,999	351	13,04
2,0 – 4,999	441	16,40
5,0 – 6,999	214	7,91
7,0 – 9,999	180	6,80
10,0 – 14,999	136	5,06
15,0 – 19,999	29	1,08
20,0 – 29,999	12	0,45
30,0 – 49,999	4	0,15
ogółem	2691	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Główną rolę odgrywają gospodarstwa, które prowadzą wyłącznie działalność rolniczą. Stanowią one 68% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha. Wyróżniają się również gospodarstwa, które nie prowadzą ani działalności rolniczej ani pozarolniczej. Stanowią one 25% gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha.

Struktura upraw

Powierzchnia gruntów ornych wykorzystywana pod zasiewy i zasadzenia obejmuje 3513 ha, co stanowi ponad 95 % pow. gruntów ornych. Pozostałe, niecałe 5% jest ugorowane. W strukturze zasiewów wyraźnie dominują zboża (żyto, pszenżyto i mieszanki zbożowe), z udziałem 86%. Duże znaczenie w produkcji roślinnej Gminy odgrywają również, ziemniaki (2,4%) oraz rośliny pastewne (8%). Na terenie gminy Rokiciny w niewielkim stopniu rozwinęła się produkcja owocowo-warzywnicza, pojedynczy rolnicy trudnią się uprawą kwiatów, krzewów ozdobnych i prowadzeniem szkółek drzew.

Tab.25. Struktura zasiewów i uproszczona struktura użytkowania gruntów w gminie Rokiciny, stan z 2008 r.

wyszczególnienie	powierzchnia w ha	powierzchnia w %
grunty orne ogółem	6837	100
powierzchnia zasiana i zasadzona	6513	95,26
grunty ugorowane	324	4,74
zboża	5595	81,8
mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno	4	0,06
motylkowe	268	3,91
okopowe	158	2,31
oleiste	43	0,62
warzywa gruntowe (bez nasiennych i wysadków)	26	0,38
truskawki gruntowe	10	0,15
kwiaty i rośliny ozdobne w gruncie	1	0
uprawy pod osłonami (m.in. warzywa, kwiaty i rośliny)	4	0,06
trawy polowe na zielonkę	244	3,56
inne pastewne na gruntach ornych na zielonkę (łącznie z pastwiskami polowymi)	72	1,05
uprawy nasienne (bez zbóż strączkowych, ziemniaków, oleistych)	13	0,19
pozostałe uprawy-uprawy na przyoranie	3	0,05
ogrody przydomowe	59	0,86
uprawy trwałe: szkółki drzew i krzewów ozdobnych, szkółki drzew leśnych do celów handlowych, drzewa i krzewy ozdobne poza plantacjami	12	0,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Wśród hodowanych na terenie gminy Rokiciny zwierząt gospodarskich wyraźnie dominuje drób. Prowadzona hodowla nie ma jednak przemysłowego charakteru. W chowie większych zwierząt największe znaczenie odgrywa chów trzody chlewnej oraz bydła. Mniejsze znaczenie ma pszczelarstwo, hodowla zwierząt futerkowych. Marginalną rolę odgrywa hodowla koni, kóz.

Tab.26. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Rokiciny, stan z 2008 r.

Wyszczególnienie	Ilość (szt.)
bydło	1197
trzoda chlewna	3480
owce	280
kozy	32
konie	68
drób	17120
zwierzęta futerkowe	355
pnie pszczele	510
pozostałe zwierzęta utrzymywane na rzeź -strusie	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

5.2. Zasoby i warunki mieszkaniowe.

Ośrodki zamieszkania są dosyć równomiernie rozmieszczone na obszarze całej Gminy. Ośrodkiem dominującym w układzie zabudowy Gminy jest miejscowość Rokiciny – Kolonia położona centralnie w stosunku do obszaru Gminy.

Tab.27. Mieszkania wg form własności.

Forma własności	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa mieszkań – w m ²
Osób fizycznych	1899	168 462
Spółdzielni mieszkaniowych	-	-
Gminy	15	786
Zakładów pracy	44	2 274
Pozostałych podmiotów	4	337
ogółem	1962	171 859

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2007 r.

Od roku 2002 w Gminie obserwuje się stały wzrost liczby mieszkań, wynikający z intensywnego rozwoju indywidualnego budownictwa mieszkaniowego. W roku 2003, liczba mieszkań wynosiła ponad 1900, zaś w roku 2009 osiągnęła wartość 2009. W strukturze własności lokali dominują prywatne mieszkania osób fizycznych (97%). Pozostałe mieszkania są własnością zakładów pracy, Gminy i pozostałych podmiotów gospodarczych. Na terenie gminy Rokiciny nie występują w ogóle lokale spółdzielcze.

Wzrostowi liczby mieszkań towarzyszył również wzrost ich średniej powierzchni: z 86,9 do 88,7 m². Na jednego mieszkańca Gminy w 2002 roku przypadło 24 m² mieszkania, w 2009 roku natomiast 29,7 m² mieszkania. Najczęściej spotykaną formą budownictwa mieszkaniowego jest budownictwo zagrodowe i jednorodzinne.

Tab.28. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno –sanitarne.

Wodociąg		Ustęp spłukiwany		Łazienka		Centralne ogrzewanie	
mieszk.	%	mieszk.	%	mieszk.	%	mieszk.	%
1 834	91,2	1 233	61,3	1 340	66,7	1 135	56,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2009.

Oceny warunków mieszkaniowych dokonano w oparciu o dane dotyczące wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne. Zjawiskiem pozytywnym jest wysoki

odsetek mieszkań (ponad 91,2 %) posiadających dostęp do bieżącej wody z wodociągu. Z drugiej jednak strony, w wielu gminach stopień objęcia siecią wodociągową jest bliski 95 %. Gorzej sytuacja przedstawia się pod względem wyposażenia w ustęp spłukiwany, z którego korzystają lokatorzy około 60 % mieszkań. Wskaźnik ten nie świadczy o dobrym rozwoju sieci kanalizacji zbiorczej (z systemu kanalizacji zbiorczej korzysta jedynie 25,7 % ludności). Z systemu ogrzewania centralnego korzystają lokatorzy blisko 56 % wszystkich mieszkań na terenie Gminy

Do sieci kanalizacji sanitarnej przyłączonych jest 551 gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych. Stanowi to jedynie 19% ogółu gospodarstw w Gminie.

5.3. Edukacja.

W zakresie kompetencji Gminy jest prowadzenie i finansowanie przedszkoli oraz szkół podstawowych oraz gimnazjów. Placówki prowadzone przez gminę Rokiciny wg informacji z roku szkolnego 2007/2008:

- 1) Gminne Przedszkole im. „Leśnych Skrzatów” w Rokicinach:
 - a) Oddział Przedszkolny w Łaznowe,
 - b) Oddział Przedszkolny w Jankowie,
- 1) Szkoła Podstawowa im. Wł. St. Reymonta w Rokicinach: 6 klas - 12 oddziałów;
- 2) Szkoła Podstawowa w Jankowie: 6 klas - 6 oddziałów;
- 3) Szkoła Podstawowa w Łaznowie: 6 klas - 6 oddziałów;
- 4) Publiczne Gimnazjum w Popielawach: 3 klasy - 9 oddziałów.

Tab.29. Struktura liczby uczniów szkół gminy Rokiciny

LATA	Szkoła Podstawowa w Rokicinach	Szkoła Podstawowa w Jankowie	Szkoła Podstawowa w Łaznowie	Przedszkole w Rokicinach	Gimnazjum w Popielawach
1999/2000	270	125	152	117	156
2000/2001	230	98	120	133	230
2001/2002	241	95	120	106	226
2002/2003	230	95	110	120	225
2003/2004	231	93	109	109	239
2004/2005	222	85	105	91	232
2005/2006	220	75	103	98	228
2006/2007	206	66	96	109	224

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rokiciny na lata 2007-2013.

Od końca lat 90-tych, we wszystkich szkołach podstawowych na terenie Gminy obserwuje się spadek liczby uczniów. Podobna sytuacja ma miejsce w rokicińskim przedszkolu. Jest to ściśle związane z zachodzącymi zmianami demograficznymi polegającymi m.in. na spadku przyrostu naturalnego. Liczba gimnazjalistów z roku na rok jest również coraz niższa.

Brak jest na terenie Gminy szkół ponadgimnazjalnych. Osoby pragnące kontynuować kształcenie są zmuszone do korzystania z placówek zlokalizowanych w innych miejscowościach regionu. Część młodzieży decyduje się na dalszą edukację w szkołach w stolicy województwa - Łodzi.

Wszystkie rokicińskie szkoły wyposażone są w pracownie komputerowe. Średnio, na 1 komputer w szkołach podstawowych przypada 4,9 uczniów, sytuacja przedstawia się mniej korzystnie w przypadku szkół gimnazjalnych, gdzie wskaźnik ten osiąga wartość 7,6 uczniów na 1 komputer.

Tab.30. Wyposażenie szkół na terenie Gminy w komputery.

Komputeryzacja	Ogółem	Szkoły podstawowe	Gimnazja
Komputery w szkole	103	76	27
pracownie komputerowe	5	4	1
komputery z dostępem do Internetu	96	69	27
komputery z dostępem szerokopasmowym	96	69	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2009 r.

Wypożyczenia tutejszych szkół w urządzenia i tereny sportowe nie jest najlepsze. Mimo, iż wszystkie placówki dysponują własnymi boiskami (małym i dużym), większość z nich wymaga zagospodarowania, zaś salę gimnastyczną posiada jedynie Szkoła podstawowa w Rokicinach.

5.4. Ochrona zdrowia.

Świadczone na terenie Gminy usługi z zakresu opieki zdrowotnej zaspokajają potrzeby mieszkańców, właściwie wyłącznie w zakresie opieki podstawowej. Uzyskanie porady lekarza specjalisty jest w dużej mierze ograniczone. Opieka zdrowotna w Gminie zapewniana jest przez 3 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz prywatny ośrodek opiekuńczy:

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Primed”, Rokiciny-Kolonia;
- 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk”, Rokiciny;
- 3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Promed”, Rokiciny-Kolonia;
- 4) Prywatny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Zacisze”

Ponad to, w granicach Gminy funkcjonują dwa gabinety stomatologiczne i dwie apteki. Rozmieszczenie ośrodków zdrowia na terytorium Gminy jest nierównomierne, wszystkie obiekty, w których świadczone są usługi medyczne koncentrują się w głównych jednostkach osadniczych Gminy – Rokicinach Kolonii i Rokicinach. Oznacza to, że mieszkańcy pozostałych miejscowości mają bardzo utrudniony dostęp do usług służby zdrowia.

Tab.31. Struktura zatrudnionego personelu medycznego

Specjaliści	NZOZ „Promed”	NZOZ „Medyk”	NZOZ „Primed”
Lekarz pediatra	1	1	1
Lekarz ginekolog	1	-	1
Lekarz medycyny ogólnej	2	2	3
Lekarz dermatolog	1	-	-
Fizyoterapeuta/rehabilitant	-	2	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

5.5. Opieka społeczna.

Na terenie Gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rokicinach. Realizuje on głównie zadania własne Gminy, finansowane z jej budżetu (m.in. wypłacanie zasiłków celowych, zakup leków) oraz udziela świadczeń w ramach zadań zleconych, finansowanych z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa (wypłata zasiłków stałych i okresowych, dożywianie dzieci w szkołach).

Tab.32. Liczba osób korzystająca z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Lata	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004r.	2005r.	2006r.
Liczba rodzin	322	298	285	291	322	368	305	381
Liczba osób	972	811	985	985	972	1106	722	826
% dzieci	23	30	24	27	23	26	26	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Ośrodek zajmuje się udzielaniem pomocy rodzinom, osobom w trudnej sytuacji finansowej w następującej formie:

- 1) pomocy finansowej w ramach zadań własnych i zleconych;
- 2) pomocy rzeczowej - zakup opału, odzieży, obuwia i leków;
- 3) pomocy w postaci usług opiekuńczych dla osób w podeszłym wieku, samotnych i niepełnosprawnych, umieszczanie osób w Domach Pomocy Społecznej;
- 4) pracy socjalnej - pomoc przy załatwianiu spraw urzędowych.

Aktualnie, główne problemy, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy korzystający ze wsparcia Ośrodka to: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa, sieroctwo, alkoholizm, klęska żywiołowa oraz przystosowanie po opuszczeniu zakładu karnego.

5.6. Kultura i sztuka.

Życie kulturalne gminy Rokiciny koncentruje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury, który od 1991 r. ma siedzibę w zabytkowym budynku zajazdu pocztowy konnej, kilku świetlic wiejskich oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w miejscowości Rokiciny.

Dodatkowo, funkcję ośrodków kulturalnych pełnią również Ochotnicze Straże Pożarne. Przy OSP Łaznów działa 35 –osobowa orkiestra dęta.

Gminny Ośrodek Kultury w Rokicinach

Gminny Ośrodek Kultury w Rokicinach realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Prowadzi wielokierunkową działalność zgodną ze statutem placówki oraz możliwościami kadrowymi i finansowymi. Najważniejszymi celami działalności Ośrodka są:

- 1) edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę;
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką;
- 3) rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;
- 4) tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła artystycznego i ludowego.

Przy G.O.K. działa Folklorystyczny Zespół Pieśni i Tańca „Rokicinka”, istniejący z przerwami od ponad 20 lat. Trzydziestoosobowa grupa młodzieży kontynuuje i podtrzymuje lokalne tradycje.

Swoją siedzibę w Gminnym Ośrodku Kultury mają ponadto: Klub Emerytów i Rencistów oraz Gminne Koło Pszczelarzy.

Dodatkowo, w miejscowościach: Rokiciny, Popielawy, Chrusty Nowe, Łaznowska Wola i Stefanów funkcjonują świetlice wiejskie, a w każdym sołectwie działają Koła Gospodyń Wiejskich.

W ciągu roku, Gminny Ośrodek Kultury w Rokicinach organizuje 3 cykliczne imprezy plenerowe (z okazji święta 3-go maja, festyn „niedziela w Rokicinach”, „sport na wesoło”), a także prowadzi koła zainteresowań dla najmłodszych mieszkańców Gminy (nauka gry na instrumentach, edukacja plastyczna, klub Karate), organizuje koncerty, wystawy, warsztaty etnograficzne, konkursy artystyczne oraz okolicznościowe imprezy rozrywkowe dla dzieci i młodzieży.

Gminna Biblioteka Publiczna

W gminie Rokiciny działa Gminna Biblioteka Publiczna w Rokicinach wraz z dwiema filiami w Nowych Chrustach i Popielawach. Podstawowym zadaniem wymienionych placówek jest gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zbiorów i działalność kulturalna służąca upowszechnianiu czytelnictwa. Księgozbiór biblioteki obejmuje się 12 242 woluminów. Z biblioteki korzysta 421 czytelników.

W placówce w Rokicinach funkcjonuje od roku 2004 czytelnia internetowa utworzona w ramach programu „lkonka” prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. Dzięki środkom Ministerstwa bibliotekę wyposażono w sprzęt komputerowy (3 komputery PC), oprogramowanie oraz przeprowadzenie szkoleń informatycznych bibliotekarzy. Również filie placówki w Popielawach i Chrustach Nowych zostały wyposażone w zestawy komputerowe z oprogramowaniem bibliotecznym „Sowa” oraz podłączeniem do Internetu - po jednym w każdej filii.

Tab.33. Czytelnicy Gminnej Biblioteki Publicznej w Rokicinach.

Lata	1999	2000	2001	2002	2003.	2004	2005	2006	2007
Liczba zarejestrowanych czytelników	384	417	438	439	451	421	413	421	410

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

5.7. Turystyka, sport i rekreacja.

Działalność sportowo-rekreacyjna na terenie Gminy prowadzona jest przede wszystkim przez dwa kluby piłkarskie: „Tęcza” (od 1990 r.) i „Polonia” (od 1992 r.). Dodatkowo w 2000 roku została założona Młodzieżowa Drużyna „Polonia Junior”.

Do dyspozycji mieszkańców Gminy są przyszkolne boiska sportowe, większe imprezy sportowe organizowane są na ogół na boisku przy Urzędzie Gminy. Jednak wyposażenie i stan istniejącej infrastruktury wymaga modernizacji, a nawet przebudowy. Przewiduje się zagospodarowanie terenu wokół szkoły w Rokicinach i budowę na nim kortu tenisowego, bieżni oraz boiska wielofunkcyjnego.

W Rokicinach organizowane są następujące imprezy sportowe:

- 1) rozgrywki w ramach ligi OZPW seniorów i juniorów;
- 2) rozgrywki w ramach Szkolnego Związku Sportowego;
- 3) turnieje towarzyskie i sportowe.

Gmina Rokiciny nie posiada bogatych tradycji turystycznych, jednak umiejscowienie w malowniczej okolicy, porośniętej lasami, czystość powietrza i przepływających tu rzek, stwarzają dogodne warunki dla wypoczynku i rozwoju turystyki weekendowej. Miejscowości: Chrusty Nowe, Eminów, Michałów, Wilkucice, Mikołajów, Maksymilianów, Albertów, Pogorzałe Ługi zostały w ostatnich latach docenione przez mieszkańców Łodzi, spędzających tu czas na własnych działkach letniskowych. Tereny w/w miejscowości coraz częściej postrzegane są również jako atrakcyjne miejsce stałego zamieszkania.

Ze względu na brak tradycji obsługi turystyki, na terenie Gminy brak jest infrastruktury turystycznej, tj. bazy noclegowej, obiektów gastronomicznych oraz punktu informacji turystycznej. W granicach Gminy działają tylko trzy gospodarstwa agroturystyczne w Mikołajewie, Pogorzałych Ługach i Łaznowskiej Woli).

Przez teren Gminy przebiega ponadlokalny Szlak Kolei Warszawsko – Wiedeńskiej. Faktycznie jest to część kolei warszawsko – wiedeńskiej, zwanej niegdyś Drogą Żelazną Warszawsko – Wiedeńską, która była pierwszą koleją wybudowaną z inicjatywy Polaków na terenie Królestwa Polskiego w latach 1845 – 46, łączyła Warszawę z granicą zaboru austriackiego. Na funkcjonującym od ponad 160 lat szlaku znajduje się wiele obiektów ważnych pod względem historycznym i kulturowo – przyrodniczym. Współcześnie pełni on ważną funkcję komunikacyjną oraz edukacyjno-turystyczną. Na trasie przebiegu szlaku wskazano miejscowości węzłowe, które jednocześnie powinny być miejscami kreującymi jego tożsamość. Jedną z tych miejscowości są Rokiciny.

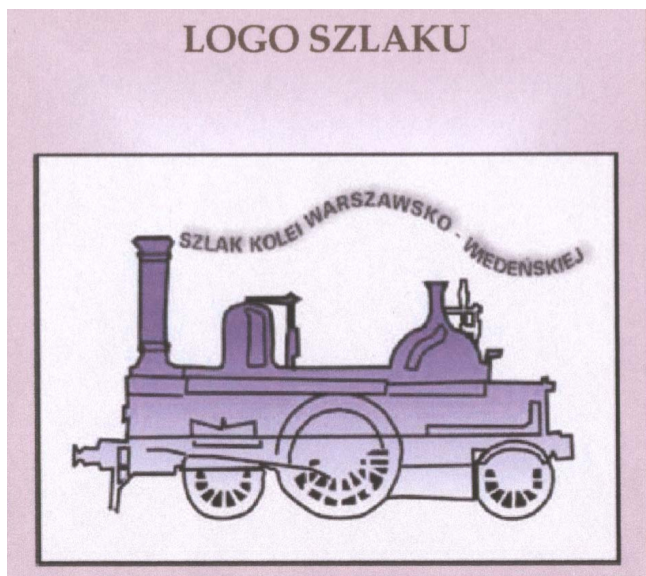
Szlak Kolei Warszawsko – Wiedeńskiej nie jest jeszcze oznakowany w terenie. Zaprojektowano jednak logo, które może być wykorzystywane w celach promocyjnych i oznaczenia szlaku w terenie.

W projekcie aktualizacji Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego zaproponowano nowe szlaki turystyczne samochodowe:

- 1) „Budownictwa Drewnianego”;
- 2) „Zamków”;
- 3) „Wielu Kultur”.

Jednocześnie w projekcie aktualizacji Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego zaproponowano włączenie Gminy w zasięg projektowanego Turystycznego i Kulturowego Pasma Kolei Warszawsko – Wiedeńskiej”.

Rys. 1. Logo Szlaku Kolei Warszawsko – Wiedeńskiej.

Źródło: „Koncepcja funkcjonalno – przestrzenna europejskich szlaków kulturowych”, BPPWŁ

W ramach rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej niezbędne jest kreowanie podaży i popytu na formy rekreacji i wypoczynku związane z istniejącymi walorami. Konieczne jest wprowadzenie podstawowych elementów infrastruktury turystycznej: bazy noclegowej i gastronomicznej, urządzeń turystycznych, parkingów, ścieżek rowerowych. Istniejąca baza noclegowa jest w chwili obecnej bardzo skromna.

5.8. Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia.

Sytuacja społeczno-gospodarcza, w jakiej znajduje Gmina jest trudna. Dla poprawy warunków życia mieszkańców konieczne jest podjęcie wieloaspektowych działań zmierzających do wyprowadzenia Gminy z sytuacji kryzysowej.

Jednym z poważniejszych problemów jest zauważalna tendencja „starzenia się” ludności. Przyrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym utrzymywaniu się ujemnego przyrostu naturalnego ma wpływ na wzrost obciążenia ekonomicznego społeczeństwa i związane z nim zagrożenie ubożenia ludności i migracji w celach zarobkowych. W konsekwencji może to prowadzić do wzrostu bezrobocia, obniżenia standardu życia.

Mało korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju gospodarczego Gminy są:

- 1) niski poziom wykształcenia mieszkańców, który przekłada się bezpośrednio na ich małą elastyczność na rynku pracy, trudności ze zmianą kwalifikacji;
- 2) mało zróżnicowana struktura podmiotów gospodarczych;
- 3) duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych;
- 4) brak specjalizacji gospodarstw rolnych;
- 5) niski poziom kultury rolnej, niedoinwestowanie i słaba mechanizacja rolnictwa.

Jednocześnie warto wspomnieć, że Gmina posiada dobre warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa, a w planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego jej południowa część została wskazana jako obszar o korzystnych warunkach dla rozwoju tego sektora gospodarki.

Konieczne jest podjęcie działań mających na celu stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, wzmocnienie otoczenia rolnictwa oraz stworzenie dogodnych warunków dla inwestycji, głównie poprzez rozbudowę infrastruktury i promocję.

Infrastruktura społeczna również wymaga doinwestowania. Najgorzej sytuacja kształtuje się w dziedzinie usług sportu i rekreacji. Istniejące boiska są niewystarczające, wymagają remontu bądź przebudowy. Na terenie Gminy brakuje urządzeń sportowych innych niż boiska przyszkolne

oraz miejsc do czynnego spędzania czasu wolnego. Słabo rozwinięta jest podstawowa infrastruktura turystyczna w postaci obiektów noclegowych i gastronomicznych. Korzystną inwestycją dla Gminy może być również wytyczenie ścieżek rowerowych i ścieżek krajoznawczo-dydaktycznych, prezentujących m.in. szczególne walory terenu, interesujące stanowiska botaniczne, geologiczne, widokowe, jak również historyczne.

W zakresie edukacji potrzeby mieszkańców są zaspokajane przez ośrodki gminne i powiatowe.

Funkcjonujące na terenie Gminy ośrodki zdrowia pozwalają na zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie podstawowej opieki medycznej. Słabo rozwinięte natomiast są specjalistyczne usługi medyczne.

6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Występujące zagrożenia

Podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, a także zdrowia, mogące wystąpić w obszarze Gminy obejmują naturalne (pożary, wichury, podtopienia), pożarowe oraz związane z funkcjonowaniem systemów transportowych (tzw. zagrożenia komunikacyjne obejmujące wypadki drogowe, kolizje i inne).

Innym rodzajem zagrożeniem dla mieszkańców i środowiska jest ryzyko wystąpienia awarii związanych z transportem ładunków niebezpiecznych przewożonych drogami kołowymi i kolejowymi o znaczeniu ponadlokalnym. Ewentualne katastrofy chemiczno - ekologiczne mogą spowodować ogromne zagrożenia dla ludzi i środowiska naturalnego.

Instytucje związane z ochroną ludności i jej mienia

Na terenie gminy Rokiciny brak jest jednostek zawodowej straży pożarnej, funkcjonuje tutaj 7 strażnic, w miejscowościach: Stare Chrusty, Janków, Rokiciny, Łaznów, Popielawy, Łaznowska Wola, Wilkucice. Dwie spośród wymienionych jednostek wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego tj. Łaznów od 8.05.1995 r. i Janków od 4.07.2002 r. Wszystkie jednostki OSP włączone są do JOT-ów, czyli Jednostek Operacyjno – Technicznych (zgodnie z Uchwałą Zarządu Głównego ZOSP z dnia 1.01.2007 r.). Łącznie, rokicińskie Straże OSP zrzeszają 305 członków czynnych oraz 19 wspierających i 20 honorowych. Dodatkowo, przy OSP Łaznów działa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza licząca 16 członków.

W granicach gminy Rokiciny funkcjonuje jeden Posterunek Policji zlokalizowany w miejscowości gminnej. Najwięcej interwencji notuje się w sprawach kradzieży i włamań, przypadki rozbojów i bójek należą do rzadkości. Najczęściej popełniane są jednak przestępstwa drogowe, zwłaszcza zaś polegające na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwym.

7. Stan prawny gruntów.

Gminny zasób nieruchomości

Dotychczas, na podstawie decyzji komunalizacyjnych oraz aktów notarialnych Gmina Rokiciny nabyła prawo własności nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 124,3 ha, czyli 1,4% powierzchni Gminy. Proces przejmowania przez Gminę nieruchomości Skarbu Państwa (na mocy ustawy z dnia 08 marca 1990 r o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) trwa nadal. W roku 2008 skomunalizowano kolejne grunty, w tym także rolne.

Innych niż własność praw majątkowych, w formie ograniczonych praw rzeczowych, wierzytelności, udziału w spółkach, akcjach Gmina nie posiada.

Tab.34. Wykaz nieruchomości komunalnych gminy Rokiciny.

Obręb	Nazwa obiektu	Położenie	Dok. Własności
CHRUSTY NOWE	HYDROFORNIA	Dz. nr 141/4 Chrusty Nowe, ul. Główna 14	KW 31479
CHRUSTY NOWE	ŚWIETLICA WIEJSKA	Dz. nr 178/1 Chrusty Nowe, ul. Główna 19	KW 27551
JANKÓW	STRAŻNICA OSP	Dz. nr 93/2, Janków 38	KW 27869
JANKÓW	DOM MIESZKALNY	Dz. nr 93/2, Janków 38	KW 27869
JANKÓW	BUDYNEK GOSP. przy domu mieszk.	Dz. nr 93/2, Janków 38	KW 27869
KOLONIA ROKICINY	OŚRODEK ZDROWIA	Dz. 106/ 9, Rokiciny Kolonia, ul. Brzezińska 1A	KW 43318
KOLONIA ROKICINY	AGRONOMÓWKA	Dz. nr 134/1 Rokiciny Kolonia, ul. Łódzka 14	KW 27865
KOLONIA ROKICINY	PRZEDSZKOLE	Dz. nr 206/4 , 206/6 Rokiciny Kolonia, ul. Sienkiewicza 2a	KW 35111
KOLONIA ROKICINY	ZAJAZD POCZTY KONNEJ	Dz. nr 207 Rokiciny Kolonia, ul. Sienkiewicza 1	KW 27865
KOLONIA ROKICINY	BUDYNEK GOSP – KOTŁOWNIA przy GOK	Dz. nr 207 Rokiciny Kolonia, ul. Sienkiewicza 1	KW 27865
KOLONIA ROKICINY	SZKOŁA PODSTAWOWA	Dz. nr 212/1 Rokiciny Kolonia, ul. Sienkiewicza 17	KW 34621
KOLONIA ROKICINY	HYDROFORNIA	Dz. nr 212/1 Rokiciny Kolonia, ul. Sienkiewicza 17	KW 34621
KOLONIA ROKICINY	BUDYNEK GOSPOD. przy szkole podstawowej	Dz. nr 212/3 Rokiciny Kolonia, ul. Sienkiewicz 17	KW 34621
KOLONIA ROKICINY	URZĄD GMINY	Dz. nr 213/2 Rokiciny Kolonia, ul. Tomaszowska 9	KW 27864
KOLONIA ROKICINY	BUDYNEK GOSPODARCZY przy Urzędzie Gminy	Dz. nr 213/2 Rokiciny Kolonia, ul. Tomaszowska 9	KW 27864
ŁAZNOWSKA WOLA	ŚWIETLICA WIEJSKA	Dz. nr 29/5 Łaznowska Wola, ul. Północna 1	KW 38743
ŁAZNOWSKA WOLA	STRAŻNICA OSP	Dz. nr 193/1 Łaznowska Wola, ul. Południowa 132	KW 38061
ŁAZNÓW	ZLEWNIA MLEKA	Dz. nr 374/1 Łaznów 71	KW 41179
ŁAZNÓW	BUDYNEK GOSP. przy zlewni	Dz. nr 374/2 Łaznów 71	KW 45205
ŁAZNÓW	STRAŻNICA OSP	Dz. nr 376 Łaznów 69	KW 27858
ŁAZNÓW	SZKOŁA PODSTAWOWA	Dz. nr 377, 378 Łaznów 65/67	KW 41871, 34624
ŁAZNÓWEK	Szkoła Podstawowa w Jankowie	Dz. nr 192 Łaznówek 6	KW 34622
ŁAZNÓWEK	DOM NAUCZYCIELA przy Sz.P. w Jankowie	Dz. nr 192 Łaznówek 7	KW 34622
POPIELAWY	GIMNAZJUM	Dz. nr 597, 599, 600/1, 601 Popielawy 118	KW 28997 - dz. 597 KW 34623 - dz. 599, 601 KW 27867 - 600/1
POPIELAWY	DAWNA SZKOŁA PODSTAWOWA	Dz. nr 601 Popielawy 118	KW 34623
POPIELAWY	STRAŻNICA OSP	Dz. nr 695/1 Popielawy 65	KW 27867
POPIELAWY	DWÓR	Dz. 863/2, 866, 867 Popielawy 171	KW 38060
ROKICINY	OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW	Dz. nr 291, 292 Rokiciny	KW 39980
ROKICINY	STRAŻNICA OSP	Dz. nr 351/1, Rokiciny 65	KW 27849
ROKICINY	DAWNA ZLEWNIA MLEKA	Dz. nr 351/2, Rokiciny 65	KW 27849
ROKICINY	WIATY	Dz. nr 351/3 Rokiciny 65	KW 27849
ROKICINY	HYDROFORNIA	Dz. nr 393/1 Rokiciny 41	KW 50502

STEFANÓW	ŚWIETLICA WIEJSKA	Dz. nr 31/1 Stefanów 31	KW 43318
WILKUCICE DUŻE	STRAŻNICA OSP	Dz. nr 239/1 Wilkucice Duże 22	KW 27859
gm. Ujazd	HYDROFORNIA	Dz. nr 1/1 Józefów, gm. Ujazd	KW 34239

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Częścią gminnego zasobu oprócz nieruchomości gruntowych są także budynki i lokale. W dyspozycji Gminy znajdują się 22 mieszkania, o łącznej powierzchni użytkowej 1079,81 m². Znajdują się one: w „Agronomówce” w Kolonii Rokiciny, przy Przedszkolu w Kolonii Rokiciny, Szkołach Podstawowych w Łaznowie oraz Jankowie, Gimnazjum w Popielawach, w Domu Nauczyciela w Jankowie, przy OSP w Jankowie, budynku starej szkoły w Popielawach, Ośrodka Zdrowia w Kolonii Rokiciny oraz przy zlewni mleka w Łaznowie.

8. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.

Tereny zamknięte.

Na mocy decyzji Nr 45 Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych, zgodnie z ustawą prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17 maja 1989 r. (Dz. U. z 1989 Nr 30, poz. 163 z późn. zm.) tereny kolejowe w granicach Gminy, uznane zostały za tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa w związku z przebiegiem linii kolejowej relacji Warszawa-Katowice. Obejmują one działki: Nr 417 obr. Chrusty Nowe, Nr 85 obr. Pogorzałe Ługi, Nr 91 obr. Michałów, Nr. 8 obr. Kolonia Łaznów, Nr. 156 obr. Kolonia Rokiciny, Nr. 340 obr. Chrusty Nowe, Nr. 28 obr. Kolonia Rokiciny.

Nie wyznaczono strefy ochronnej terenów zamkniętych.

Tereny zamknięte w zakresie zagadnień przestrzennych wyłączone są z kompetencji Gminy – podlegają bezpośrednio administracji wojewódzkiej.

Pozostałe obiekty i tereny chronione.

Ochroną na terenie Gminy objęte są:

- 1) obiekty wpisane do rejestru zabytków – na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm) opisane w rozdz. 4.2.1;
- 2) rezerwat oraz pomniki przyrody - na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.), opisane w rozdz. 9.9;
- 3) grunty rolne klasy I-III - na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.);
- 4) Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Spalsko-Rogowskie – na mocy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 157 z późn. zm.);
- 5) tereny i obszary górnicze wyznaczone na terenie Gminy – na mocy ustawy z dnia 04 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).

9. Stan systemu komunikacyjnego.

9.1. Elementy systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną zapewniającą powiązania zewnętrzne jak i wewnętrzne. Wśród dróg kołowych przebiegających przez Gminę, znaczenie ponadlokalne mają:

- 1) drogi wojewódzkie, o łącznej długości 23 km w granicach Gminy:
 - a) Nr 716 – Koluszki – Rokiciny – Piotrków Trybunalski,
 - b) Nr 713 – Łódź – Andrespol – Kurowice – Ujazd – Tomaszów Mazowiecki – Januszewice;
- 2) drogi powiatowe, o łącznej długości 33,6 km w granicach Gminy:
 - a) Nr 4303E Tomaszów Mazowiecki – Popielawy – Łaznów - Kozice
 - b) Nr 4318E Kolonia Rokiciny – Stefanów - Wilkucice – Łaznówek,
 - c) Nr 4319E Rokiciny – Janków – Ujazd,
 - d) Nr 4321 E Łaznowska Wola – Prażki,
 - e) Nr 4322 E Rokiciny – Łaznow Kolonia.

W Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Łódzkiego znalazły się dwa zadania planowane do realizacji m.in. na terenie Gminy:

- 1) w ramach zadania „Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu dróg wojewódzkich” rozbudowa skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 713 i nr 716 w miejscowości Rokiciny;
- 2) w ramach zadania „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 716 Koluszki – Piotrków Trybunalski” rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 716 a odcinku Koluszki – Piotrków Trybunalski”.

Powiązania gminy Rokiciny z regionem mogą ulec wzmocnieniu w wyniku realizacji budowy drogi ekspresowej S74, której trasę wyznaczono m.in. w granicach Gminy w planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.

Zewnętrzne powiązania Gminy realizowane są również za pośrednictwem magistralnej linii kolejowej Warszawa – Katowice, ze stacjami w Rokicinach – Kolonii, Łaznowie i Nowych Chrustach. Długość linii kolejowej na terenie Gminy wynosi ponad 9 km. To właśnie budowa Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej w 1846 roku oraz równoczesny rozwój Łodzi z jednej, a Tomaszowa Mazowieckiego z drugiej strony przyczyniły się do rozwoju Gminy.

Na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury opracowywane jest studium wykonalności dla inwestycji polegającej na budowie podłączenia Kolei Dużych Prędkości (≥ 300 km/h) Wrocław/Poznań-Łódź – Warszawa do CMK w rejonie Opoczna, którego przebieg możliwy jest przez teren Gminy.

9.2. Wewnętrzny układ komunikacyjny.

Komunikacja wewnątrzgminna jest zapewniana przede wszystkim przez istniejącą sieć dróg gminnych, jak również i powiatowych. Przebieg dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych określony został w Uchwale Nr X/62/03 Rady Gminy Rokiciny z dnia 11 września 2003 r., zmienionej Uchwałą Nr XI/65/03 Rady Gminy Rokiciny z dnia 29 października 2003 r.² Łączna długość dróg gminnych wynosi 150 km.

Tab.35. Drogi gminne na terenie gminy Rokiciny

Numer drogi	Przebieg drogi
106258 E	gr. gm. Koluszki (Borowa) - Łaznowska Wola
106268 E	gr.gm. Koluszki (Kaletnik) - Chrusty Stare

² wprowadzone zmiany nie dotyczą przebiegu dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych.

106270 E	gr. gm. Koluszki (Borowa) – Chrusty Nowe
106271 E	gr.gm. Koluszki (Będzelin) – Mikołajów (Pogorzałe Ługi)
106272 E	gr.gm. Koluszki (Będzelin) – Mikołajów
116001E	gr gm. Będków (Prażki) – Łaznów
116003E	gr.gm. Będków (Brzustów) – Popielawy
116053E	gr.gm. Ujazd (Zagórze- st.kol. Wykno) – Eminów -Wilkucice
116301E	Chrusty Nowe – Kolonia Rokiciny
116302E	gr.gm. Koluszki (Regny) – Mikołajów – Stefanów
116303E	Kolonia Rokiciny – Rokiciny
116304E	Kolonia Rokiciny – Kolonia Łaznów
116305E	Janków- gr.Gm Ujazd - (Młynek)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Ogólny stan dróg gminnych oceniono jako średni. Większość odcinków dróg wymaga urządzenia (budowy chodników lub utwardzenia), remontu nawierzchni i doprowadzenia do parametrów wymaganych w przepisach odrębnych dotyczących dróg publicznych.

9.3. Komunikacja zbiorowa.

Komunikacja zbiorowa, zapewniająca mieszkańcom połączenia w obrębie Gminy oraz regionu realizowana jest przez spółki PKS oraz prywatne linie BUS. Na terenie Gminy brak jest dworca autobusowego. Autobusy pośpieszne, zapewniające połączenia ponadlokalne zatrzymują się na przystanku w Rokicinach - Kolonii, pozostałe zaś na przystankach PKS zlokalizowanych w trzech sołectwach: Rokicinach Kolonii, Rokicinach oraz Łaznowskiej Woli.

Połączenia kolejowe (z Łodzią, Częstochową, Tomaszowem Mazowieckim, Piotrkowem Trybunalskim, Radomskiem oraz Koluszkami) oraz autobusowe (z Łodzią, Opoczmem, Tomaszowem Mazowieckim, Radomiem, Spałą, Inowłodzem oraz szeregiem mniejszych miejscowości i wsi położonych głównie na terenie powiatu tomaszowskiego) umożliwiają mieszkańcom Gminy dojazd do pracy i szkół, w wystarczającym stopniu zaspakajając potrzeby mieszkańców.

9.4. Główne problemy i zagrożenia.

Jednym z podstawowych problemów Gminy w zakresie komunikacji jest zły stan techniczny dróg przebiegających przez jej teren. Większość dróg ma niewłaściwe parametry techniczne, niedostosowane do swojej rangi. Liczba dróg o nawierzchni asfaltowej i utwardzonej (drogi gminne) jest niewystarczająca. Zupełny brak ścieżek rowerowych stwarza niebezpieczeństwo zaistnienia wypadków z udziałem rowerzystów, zaś niewystarczająca liczba chodników – wypadków z udziałem pieszych.

Po drogach wojewódzkich odbywa się ruch tranzytowy, będący często źródłem zbyt wysokich obciążeń dla nieprzystosowanych dróg. Skutkuje to szybszym pojawianiem się odkształceń nawierzchni oraz ubytków w jezdni, co z kolei wpływa negatywnie na komfort i bezpieczeństwo przemieszczeń.

Szansą na poprawę sytuacji dróg tranzytowych w Gminie są realizacja zadań postulowanych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2013 oraz budowa projektowanej drogi ekspresowej S74 o przebiegu wzdłuż południowej granicy Gminy. Jej budowa spowoduje znaczący spadek natężenia ruchu na drodze wojewódzkiej Nr 713, prowadzącej obecnie największy ruch w granicach Gminy, jednocześnie, ze względu na poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru Gminy przyczynić się może do wzrostu natężenia ruchu na drogach doprowadzających do niej ruch, szczególnie na drodze wojewódzkiej Nr 716.

Droga wojewódzka Nr 713 oraz linia kolejowa są źródłem emisji hałasu przekraczających wartości dopuszczalne. Po drogach wojewódzkich i linią kolejową prowadzony jest transport ładunków niebezpiecznych, stwarzających ryzyko wystąpienia awarii. Konieczne jest zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz ograniczenie ich uciążliwości m.in. poprzez przebudowę układu drogowego (budowa drogi S74, budowa obwodnicy na przebiegu DW Nr 713) oraz realizację zabezpieczeń akustycznych.

10. Stan systemów infrastruktury technicznej.

10.1. Gospodarka wodno – ściekowa.

10.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Rokiciny jest niemal w całości objęta siecią wodociągową. Łączna jej długość wynosi 112,6 km, a ilość przyłączy 1939. Z sieci korzysta łącznie 1956 gospodarstw domowych, czyli ok. 96% gospodarstw w Gminie.

Teren Gminy jest zaopatrywany w wodę z trzech źródeł:

- 1) ujęcia lokalnego we wsi Nowe Chrusty - zaopatruje około 1021 mieszkańców miejscowości: Nowe Chrusty, Pogorzałe Ługi, Mikołajów, Stare Chrusty. Maksymalny pobór ujęcia wynosi: 67 m³/h, 380 m³/dobę;
- 2) ujęcia lokalnego w Rokicinach - zaopatruje około 2088 mieszkańców miejscowości: Rokiciny, Stefanów, Łaznów, Rokiciny Kol., Albertów, Wilkucice Małe, Reginów, Wilkucice Duże, Eminów; Maksymalny pobór ujęcia wynosi: 40 m³/h, 800 m³/dobę. Oczyszczone ścieki pochodzące ze stacji uzdatniania wody odprowadzane są rowem do rzeki Łaznowianki;
- 3) ujęć eksploatowanych przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łodzi - zaopatruje mieszkańców wsi: Jankówek, Janków, Maksymilianów, Łaznówek, Łaznowska Wola.

Stan techniczny sieci wodociągowej oceniono generalnie jako dobry, za wyjątkiem odcinków w Stefanowie, Łaznowie, Popielawach, Rokicinach i Rokicinach Kolonii, gdzie elementy sieci zbudowane są z azbestocementu. Eksploatacją wodociągów zajmuje się SKR w Rokicinach.

Tab.36. Sieć wodociągowa w gminie Rokiciny wg wybranych cech.

Miejscowość	Długość sieci wodociągowej [km], stan na dzień 30.06.2008 r.	Materiał z którego zbudowana jest sieć.	Liczba przyłączy zaopatrywanych w wodę	Liczba ludności w miejscowości	Planowane inwestycje na kolejne lata [km]
Jankówek	2,1	PCV	19	88	-
Janków	2,5	PCV	41	140	-
Maksymilianów	3,0	PCV	41	119	1,0
Wilkowice Duże	4,3	PCV	41	175	-
Wilkowice Małe +Reginów	4,1	PCV	35	63	-
Eminów	3,1	PCV	49	107	-
Łaznówek (Janków3, Janinów, Józefów)	4,2	PCV	46	167	-
Stefanów	2,1	Azbest	35	101	2,1
Rokiciny	4,1 + spinka 2,6	Azbest, Spinka PCV	113	419	4,1
Łaznów	4,1	Azbest	131	508	4,1
Albertów	1,9	PCV	12	65	-
Popielawy	5,6	Azbest	160	587	5,6
Rokiciny Kolonia	13,6	7 km Azbest, 6,6 km PCV	441	1339	7,0-wymiana azbestu w całej wschodniej części Rokicin Kolonii Patrząc od torów kolejowych. Budowa wodociągu w ulicach: Konopnickiej, Północnej, Cichej, Miłosza
Łaznowska Wola (+Teodorów)	10,6	PCV	223	575	-
Kolonia Łaznów	9,1	PCV	73	229	-
Michałów	4,2	PCV	28	123	-
Cisów	7,4	PCV	46	91	-

Chrusty Stare	3,4	PCV	78	224	-
Chrusty Nowe	9,6	PCV	213	464	ul. Wspólna
Pogorzałe Ługi	3,6	PCV	59	147	-
Mikołajów	7,4	PCV	55	186	-
RAZEM	112,6	-	1939	5917	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rokiciny na lata 2007-2013 oraz danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Przez teren Gminy przebiega magistrała wodociągowa Łódź – Tomaszów Mazowiecki doprowadzająca wodę do Łodzi, wzdłuż której winna być zachowana strefa bezpieczeństwa o ograniczonym sposobie zagospodarowania (w tym zakazie zabudowy) zapewniająca prawidłowe funkcjonowanie sieci oraz ograniczenie zagrożeń dla ludzi i mienia. Minimalna szerokość strefy wynosi po 8,0 m w obie strony od skraju przewodu.

10.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy wraz z przykanalikami wynosi 36339,7 m.b. Do sieci przyłączonych jest 551 gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych. Stanowi to jedynie 19% ogółu. Najpowszechniej stosowanym rozwiązaniem w przypadku braku dostępu do kanalizacji zbiorowej jest odprowadzanie ścieków do „szamb”, często jednak nieszczelnych. Pozytywnym zjawiskiem, jest obserwowany w ostatnich latach wzrost szczelności zbiorników asenizacyjnych i liczby przydomowych oczyszczalni ścieków.

Tab.37. Kanalizacja sanitarna w gminie Rokiciny, stan na dzień 30.06.2008 r.

Długość ogółem wraz z siecią ciśnieniową w m.b.	Ø160m.b. sieć grawit.	Ø200m.b. sieć grawit.	Ø250 m.b. sieć grawit.	Przykanaliki Ø 160 m.b.	Ilość przyłączy	Sieć ciśnieniowa Ø 110 m.b.	Sieć ciśnieniowa Ø 90 m.b.
26989,4	6572	12629,7	865	9350,3	513	1063	2078,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Rokicinach.

Rolę podstawowej oczyszczalni ścieków komunalnych dla gminy Rokiciny pełni obiekt w Rokicinach, pozostałe dwie oczyszczalnie – w Popielawach i Łaznowie mają niewielką przepustowość i w związku z tym wyłącznie lokalny zasięg.

- 1) oczyszczalnia w Popielawach - powstała w 1990 roku. Maksymalna ilość ścieków dostarczanych na dobę wynosi 5 m³/d, a maksymalna godzinna wydajność to 0,4 m³/h. W roku 2007 została zmodernizowana, obsługuje szkołę przy której jest zlokalizowana;
- 2) oczyszczalnia w Łaznowie - powstała w 1998 roku, jej wydajność maksymalna dobową wynosi 9 m³/d, a godzinna 0,37 m³/h;
- 3) oczyszczalnia w Rokicinach - powstała w 2000 roku. Jej docelowa, maksymalna wydajność na dobę wynosi 333 m³/d, a projektowany średni dobowy dopływ ścieków to 253 m³/d. Obecnie wykorzystywana jest 1/3 jej możliwości przerobowych, jednak jej wydajność nie jest wystarczająca dla podłączenia wszystkich intensywnie zabudowanych miejscowości w Gminie.

Dla Gminy opracowany został Projekt Planu Aglomeracji, w którym wyznaczono granice aglomeracji (obszaru o zaludnieniu lub działalności gospodarczej wystarczająco skoncentrowanej, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic aglomeracji. W/w projekt został pozytywnie zaopiniowany. Rozporządzeniem Nr 17/08 z dnia 10.06.2008 r. Wojewoda Łódzki wyznaczył aglomerację Rokiciny. Obejmuje ona swoim zasięgiem miejscowości Rokiciny, Rokiciny Kolonia, Stefanów, Nowe Chrusty, Pogorzałe Ługi, Mikołajów, Łaznowska Wola i Łaznów.

Projekt aglomeracji opracowano zgodnie z założeniami Koncepcji Programowo-Przestrzennej odprowadzania i oczyszczania ścieków dla gminy Rokiciny. Zakłada ona realizację trzech zlewni grupowych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w miejscowościach: Rokiciny (podstawowa oczyszczalnia dla Gminy), Popielawy i Janków. W miejscowościach nieplanowanych do objęcia zasięgiem sieci zakłada się budowę ok. 320 przydomowych oczyszczalni ścieków, objęcie zbiorczym systemem odprowadzania ścieków.

Oczyszczalnie w Jankowie i Popielawach to oczyszczalnie nowoprojektowane (w Popielawach w miejscu istniejącej) o maksymalnej dobowej wydajności odpowiednio 50 i 80 m³/d. Oczyszczalnia w Rokicinach to istniejąca oczyszczalnia planowana do rozbudowy – zwiększenia wydajności z 253 do 650 m³/d.

10.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych.

Na terenie gminy Rokiciny zorganizowany system odprowadzania wód opadowych i roztopowych funkcjonuje wyłącznie w ul. Tomaszowskiej w miejscowości Rokiciny Kolonia. Na pozostałym obszarze Gminy wody z terenów dróg i placów odprowadzane są do rowów przydrożnych. Wody na terenach zabudowy zagospodarowywane są w granicach własnej działki. Przy dużych opadach spływają powierzchniowo do lokalnych cieków i rowów przydrożnych, a następnie do rzek. Problemy z odprowadzaniem wód opadowych i roztopowych jest szczególnie uciążliwy w granicach terenów silnie zurbanizowanych ze znacznym udziałem powierzchni utwardzonych.

10.2. Systemy energetyczne.

10.2.1. Zaopatrzenie w ciepło.

Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest z lokalnych źródeł ciepła opalanych najczęściej węglem lub miałem węglowym. Stopniowo rośnie udział bezpieczniejszych ekologicznie źródeł ciepła – kotłowni wykorzystujących jako opał „eko – groszek” oraz gazu z butli.

10.2.2. Zaopatrzenie w gaz.

W gminie Rokiciny nie występuje sieć gazowa przewodowa. Zaopatrzenie w gaz dla potrzeb bytowych realizowane jest z butli gazowych dostępnych w punktach wymiany lub dowożonych do odbiorców. Zaopatrzenie w gaz dla potrzeb bytowych i celów grzewczych zaspakajane jest poprzez dowóz cysternami przez wyspecjalizowane firmy.

10.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Sieć dystrybucyjna

Sieć energetyczna jest w gminie Rokiciny doskonale rozwinięta, zapewniając elektryfikację Gminy na poziomie 100%. Energia elektryczna dostarczana jest użytkownikom napowietrznymi liniami średniego i niskiego napięcia 15 kV wyprowadzonymi ze stacji 110/15kV "Łaznów" w miejscowości Łaznowska Wola. W celu zapewnienia właściwych warunków akustycznych, wymagane jest zachowanie wokół w/w stacji strefy ochronnej o promieniu 150 m wolnej od zabudowań mieszkalnych.

Przez terytorium Gminy przebiega również linia wysokiego napięcia 110 kV, wzdłuż której konieczne jest zachowanie strefy ochronnej o szerokości 36 m (po 18 m od osi linii w obu kierunkach), z ograniczeniami użytkowania i zagospodarowania terenu

Właścicielem sieci jest PGE Dystrybucja Łódź-Teren S.A.. Gminę Rokiciny obsługuje Rejon Energetyczny Tomaszów Mazowiecki.

Na terenie Gminy istnieje możliwość podłączenia odbiorców do istniejącej sieci energetycznej 15/04 kV PKP Energetyka S.A., która jest usytuowana na terenach PKP.

Elektroenergetyczne sieci przesyłowe

Przez terytorium Gminy przebiega linia elektroenergetyczna o napięciu 400kV relacji Rogowiec – Miłosna.

Linie przesyłowe nie są źródłem zaopatrzenia mieszkańców Gminy w energię elektryczną, lecz częścią krajowego systemu elektroenergetycznych sieci przesyłowych.

Wzdłuż w/w linii konieczne jest zachowanie tzw. strefy bezpieczeństwa o szerokości 80 metrów (po 40 m od osi linii w obu kierunkach), w obrębie którego obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania terenu oraz szczególne warunki prowadzenia robót budowlanych.

Zagospodarowanie terenów w granicach strefy bezpieczeństwa wymaga uwzględnienia następujących ograniczeń:

- 1) zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach, odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych;
- 2) konieczność uzgodnienia warunków lokalizacji wszelkich obiektów i prowadzenia robót budowlanych z właścicielem linii;
- 3) zakaz sadzenia roślinności wysokiej pod linią;
- 4) konieczność uzgodnienia z właścicielem linii ewentualnych zalesień terenów rolnych;
- 5) teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową;
- 6) konieczność uzyskania opinii i uzgodnień właściciela linii w przypadku jakichkolwiek zmian w kwalifikacji terenu w obrębie strefy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

10.2.4. Odnawialne źródła energii.

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii, szczególnie energii wiatru oraz produkcji biomasy.

Rozległe obszary wilgotnych łąk i pastwisk stwarzają korzystne warunki dla prowadzenia upraw roślin energetycznych.

W aktualizacji Planu województwa Gmina znalazła się w obszarze preferowanym do produkcji biomasy oraz gdzie powinna być zwiększana produkcja energii biogazowej.

10.3. Gospodarka odpadami.

Odpady komunalne wytwarzane na terenie Gminy są odbierane i wywożone z posesji indywidualnych za pośrednictwem prywatnych przedsiębiorców, a następnie składowane poza jej granicami. Na terenie Rokicin nie funkcjonuje bowiem gminne składowisko odpadów (w 1991 r. zamknięte zostało wysypisko w Jankowie, zrehabilitowane w 2007 r.).

Zorganizowanym systemem zbiórki odpadów zmieszanych objętych jest około 59% mieszkańców (stan na 2004 r.). Tak niski poziom obsługi mieszkańców w zakresie zorganizowanego systemu zbiórki odpadów skutkuje brakiem kontroli nad sposobem utylizacji odpadów oraz powstawaniem dzikich wysypisk. Mieszkańcy często wywożą odpady komunalne do lasów, zagłębiń terenów oraz w inne miejsca. Na terenie Gminy stwierdzono istnienie dwóch dzikich wysypisk odpadów.

W 2007 roku gmina Rokiciny objęta została systemem selektywnej zbiórki odpadów (szkło i plastik), zorganizowano 7 punktów selektywnej zbiórki w miejscowościach:

- 1) Łaznów;
- 2) Rokiciny;
- 3) Rokiciny Kolonia;
- 4) Nowe Chrusty;
- 5) Janków;
- 6) Łaznowska Wola;
- 7) Popielawy.

Dodatkowo, w 2007 roku przeprowadzono również zbiórkę sprzętu elektronicznego i elektrycznego.

Odpady przemysłowe wytworzone przez największe zakłady są przekazywane do unieszkodliwiania i odzysku w instalacjach poza granicami Gminy. Podobnie odpady medyczne i weterynaryjne są unieszkodliwiane w specjalnych jednostkach poza terenem Gminy.

10.4. Telekomunikacja. Informatyzacja – rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Mieszkańcy Gminy mają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. W ostatnich latach liczba zarejestrowanych abonentów stale wzrasta, poprawie ulega również jakość świadczonych usług telefonicznych m.in. w wyniku wymiany ręcznej centrali telefonicznej na nowoczesną elektroniczną (w 1998 r).

Część abonentów telefonii stacjonarnej korzysta z usług Telekomunikacji Polskiej, a część – niezależnego operatora - Telekomunikacji Pilickiej. Ponad to, Gmina jest w całości objęta zasięgiem operatorów wszystkich sieci telefonii komórkowej, w miejscowościach Chrusty Nowe, Łaznowek i Łaznowska Wola zlokalizowane są maszty telefonii komórkowych.

Mieszkańcy gminy Rokiciny mają możliwość korzystania z Internetu, w tym również szerokopasmowego. Dzieci i młodzież mogą z niego korzystać m.in. w szkołach, gdzie większość, bo 65 na 71 komputerów przeznaczonych do użytku uczniów jest podłączonych do szerokopasmowego Internetu. Informatyzacja objęła oprócz szkół również rokicińskie biblioteki – w ramach akcji „lkonka” finansowanej z środków ministerialnych, od września 2004 roku funkcjonuje tutaj Czytelnia Internetowa, placówka wyposażona została w sprzęt komputerowy i niezbędne oprogramowanie.

Dla zwiększenia dostępności do Internetu planowana jest rozbudowa radiowej sieci internetowej.

10.5. Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej.

Jednym z podstawowych problemów Gminy jest bardzo słabo rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej i niewielka liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy Gminy z reguły odprowadzają ścieki do nieszczelnych szamb, które stanowią źródło zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Dodatkowym problemem jest jednocześnie niski stopień wykorzystania istniejącej oczyszczalni ścieków w Rokicinach - obecnie wykorzystuje się 1/3 jej możliwości przerobowych jak i jej słaba wydajność – brak jest możliwości podłączenie wszystkich miejscowości w Gminie.

Z niedostatecznym rozwojem sieci infrastruktury, a zwłaszcza z brakiem kanalizacji deszczowej związany jest problem zagospodarowania wód opadowych w granicach terenów silnie zurbanizowanych.

Niebezpieczeństwo dla środowiska zdrowia ludności stwarza brak gminnego składowiska odpadów. Konieczne jest uporządkowanie systemu zbiórki odpadów w tym również zbiórki selektywnej.

Dobrze rozwiniętym elementem infrastruktury technicznej jest sieć wodociągowa, jednak jej stan techniczny nie jest najlepszy. Niektóre odcinki sieci zbudowane są z azbestocementu - wymagają one wymiany. Modernizacji powinno zostać poddane również ujęcie wody w Rokicinach.

Problemem o nieco mniejszym znaczeniu jest brak sieci gazociągowej na terenie Gminy. Zapewnienie mieszkańcom Rokicin zaopatrzenia w gaz z sieci służyć będzie ograniczeniu emisji szkodliwych substancji pochodzących ze spalania „brudnych” paliw w przydomowych kotłowniach. Barierą może być w tym przypadku aspekt ekonomiczny – stosunkowo wysoki koszt eksploatacji kotłowni gazowej przy niskim poziomie zamożności mieszkańców.

11. Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania do realizacji ponadlokalnych celów publicznych).

W Studium uwzględnia się zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz zadania samorządowe zawarte w dokumentach i programach wojewódzkich i powiatowych.

Rządowymi dokumentami programowymi, w których zdefiniowano Politykę przestrzenną państwa, oraz polityki regionalne i lokalne są m.in.:

- 1) „Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”;
- 2) „Narodowa strategia rozwoju regionalnego”;
- 3) „Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju”;
- 4) plany i strategie, w zakresie zróżnicowanych dziedzin rozwoju dotyczące:
 - a) ochrony środowiska,
 - b) dróg i transportu,
 - c) energetyki,
 - d) telekomunikacji.

Nadrzędnym celem rozwoju, zdefiniowanym we wszystkich powyższych opracowaniach jest realizacja zasad zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca likwidację dysproporcji rozwojowych i poziomu życia mieszkańców.

11.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego

„Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007-2020” przyjęta uchwałą Nr LI/865/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 r. stanowi aktualizację „strategii...” uchwalonej w 2000 r. Przedstawia uwarunkowania oraz określa cele i kierunki świadomego i systemowego sterowania długookresowym rozwojem regionu. Ma jednak charakter ogólny, jest podstawą do opracowania szczegółowych programów wojewódzkich.

Celem podstawowym zdefiniowanym w „Strategii ...”, misją regionu jest podniesienie atrakcyjności województwa łódzkiego w strukturze regionalnej Polski i Europy jako obszaru sprzyjającego zamieszkaniu ludzi i prowadzeniu gospodarki przy dążeniu do budowy wewnętrznej spójności regionu przy zachowaniu różnorodności jego miejsc.

W dokumencie określono trzy podstawowe sfery strategiczne, a w ich obrębie obszary priorytetowe, dla których zdefiniowano odpowiednio: główne i strategiczne cele rozwoju. Jako strategiczne cele wskazano:

- 1) w sferze społecznej: *wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa*;
- 2) w sferze ekonomicznej: *poprawę konkurencyjnej gospodarki województwa*;
- 3) w sferze funkcjonalno – przestrzennej: *stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą*.

Warunkiem prawidłowej realizacji postawionych celów strategicznych jest m.in. zdefiniowanie celów szczegółowych i określenie głównych działań służących ich realizacji.

Szczegółowe cele i działania określone dla sfery społecznej obejmują:

- 1) podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa, w tym:
 - a) podniesienie poziomu wykorzystania potencjału oświaty, szkół wyższych i ośrodków naukowo-badawczych wraz z promowaniem aktywności w międzynarodowej przestrzeni edukacyjnej oraz wzrost powiązań nauka z rozwojem gospodarki regionu,
 - b) wyrównywanie szans w dostępie do edukacji na wszystkich etapach kształcenia przez tworzenie optymalnych warunków dla realizacji potrzeb oświatowych mieszkańców,
 - c) poprawę jakości kształcenia na wszystkich poziomach, efektywne zarządzanie w edukacji oraz promowanie idei nauki przez całe życie,
 - d) podnoszenie i dostosowanie kwalifikacji kadr do wymogów rynku pracy;
- 2) podniesienie poziomu jakości życia, w tym:
 - a) poprawę stanu zdrowia mieszkańców,
 - b) podniesienie poziomu zasobów mieszkaniowych,

- c) poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego mieszkańców województwa oraz poprawę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- d) wzrost znaczenia sportu, kultury, turystyki i rekreacji w życiu mieszkańców regionu;
- 3) zmniejszenie zjawisk wykluczenia społecznego i modernizacja systemów pomocy społecznej, w tym:
 - a) wdrażanie aktywnej polityki społecznej,
 - b) tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i imigrantów,
 - c) zapobieganie problemom uzależnień,
 - d) zwiększanie samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - e) propagowanie aktywnego trybu życia i wsparcie osób w wieku produkcyjnym,
- 4) podniesienie poziomu aktywności społecznej, w tym:
 - a) wspieranie inicjatyw społecznych prowadzących do integracji społecznej,
 - b) budowa i wspieranie rozwoju oraz współpracy instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Szczegółowe cele i działania określone dla sfery ekonomicznej obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności gospodarczej regionu, w tym:
 - a) zwiększanie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej regionu poprzez rozwój i poprawę efektywności ekonomicznej i organizacyjnej infrastruktury transportowej i komunikacyjnej,
 - b) zwiększanie dostępności do mediów technicznych i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu,
 - c) zwiększanie dostępności uzbrojonych terenów inwestycyjnych;
- 2) tworzenie nowoczesnej, prorozwojowej i innowacyjnej bazy gospodarczej, w tym:
 - a) pomoc przedsiębiorstwom w dostosowaniu się do zmieniających się warunków zewnętrznych, wzmacnianie ich konkurencyjności i zdolności inwestycyjnej,
 - b) zwiększanie potencjału badawczo-rozwojowego regionu oraz podnoszenie efektywności transferu technologii,
 - c) rozwój i wzmacnianie otoczenia biznesu;
- 3) budowę społeczeństwa informacyjnego, w tym:
 - a) włączenie we wszystkie sfery życia społeczno-gospodarczego technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
 - b) zapewnienie powszechnego dostępu do infrastruktury i usług elektronicznych;
- 4) trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, w tym:
 - a) poprawę konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie procesów odnowy wsi i usprawnienia instrumentów sterowania rozwojem oraz współpracy z ośrodkami naukowymi,
 - b) poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez rozwój przedsiębiorczości, kreowania sieci powiązań i współpracy oraz poprawę efektywności ekonomicznej i produkcyjnej przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - c) wspieranie partnerstwa lokalnego z wykorzystaniem wsparcia oddolnego jako narzędzia realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich,
 - d) tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów rolniczych m.in. przez rozwój infrastruktury technicznej;
- 5) podniesienie ogólnego poziomu zatrudnienia i mobilności zawodowej mieszkańców województwa, w tym:
 - a) tworzenie warunków i mechanizmów dla zwiększania zatrudnienia,
 - b) rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy, promocja samozatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu,
 - c) tworzenie warunków do wzrostu zasobów ludzkich w wieku produkcyjnym (wzrost przyrostu naturalnego, salda migracji);
- 6) tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców, w tym:

- a) korelacja działań służących promocji gospodarczej, możliwości inwestycyjnych i atrakcyjności przyrodniczej i turystycznej regionu w celu podniesienia ich spójności i efektywności,
 - b) wzrost udziału środowisk lokalnych w działaniach promocyjnych regionu.
- Szczegółowe cele i działania określone dla sfery funkcjonalno-przestrzennej obejmują:
- 1) stymulowanie przemian w sieci osadniczej, polegających na wzroście roli miast w organizacji funkcjonalno-przestrzennej województwa;
 - 2) uporządkowanie gospodarki przestrzennej w tym:
 - a) wspieranie procesów koncentracji zabudowy w ośrodkach miejskich i przeciwdziałanie procesom suburbanizacji przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju,
 - b) ochronę przed zabudową istniejących i docelowych korytarzy transportowych oraz infrastrukturalnych,
 - c) stymulowanie przekształceń zidentyfikowanych obszarów problemowych w kierunku aktywizacji lub eliminacji istniejących i potencjalnych konfliktów i zagrożeń,
 - d) zachowanie cennych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych regionu;
 - 3) umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem, w tym:
 - a) wspieranie oraz inicjowanie działań na rzecz przywracania, ochrony i kultywowania historycznych wartości regionu,
 - b) rozwój i promocja kultury i turystyki w regionie,
 - c) pobudzanie, kształtowanie i wzmacnianie kulturotwórczej funkcji ośrodków osadniczych;
 - 4) poprawę warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę jakości środowiska, w tym:
 - a) ochronę i poprawę stanu środowiska oraz przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i antropogenicznym,
 - b) zrównoważony rozwój gospodarki zasobami naturalnymi,
 - c) podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Kierunki działań zapisane w „Strategii ...”, odnoszące się do zagospodarowania przestrzeni sprecyzowano w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”.

11.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.

Zatwierdzony uchwałą Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego*, określa zasady organizacji struktury przestrzennej z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań społeczno-gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych. Zapisy „Planu...” są zgodne z celami i kierunkami rozwoju określonymi w „Strategii...”. Realizacja ustaleń „Planu...” odbywa się poprzez realizację programów zadań rządowych i samorządowych, w związku z tym konieczne jest aby zapisy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” gmin uwzględniały ustalenia zawarte w „Planie...”.

Główny cel rozwoju województwa (określany również mianem „misji”) zapisany w „Strategii...” jest zbieżny z podstawowym celem stawianym w „Planie...”.

W w/w dokumencie, w części dotyczącej kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej, określone zostały strefy rozwoju przestrzennego, w tym m.in. strefa wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich z podstrefą rolną i zielonego rozwoju, w których to znalazło się terytorium Gminy. Oceniono, iż Rokiciny są jednym z kilku obszarów, gdzie wymagane zmiany struktury agrarnej są najmniejsze, a specjalizacja produkcji rolnej powinna rozwijać się wielokierunkowo. Oprócz rozwoju w kierunku rolniczym, „Plan...” wskazuje dla terytorium gminy Rokiciny również rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej, w tym zwłaszcza poznawczo-edukacyjnej oraz wypoczynkowo-urlopowej.

W aktualizacji Planu gmina Rokiciny została zlokalizowana

- 1) w obszarze rozwoju rolnictwa wielofunkcyjnego i ekologicznego;
- 2) w Turystycznym i Kulturowym Paśmie Kolei Warszawko - Wiedeńskiej.

Zadania dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych określone w „Planie...”

W Planie uwzględnione zostały się zadania rządowe i zadania samorządu województwa, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych zawarte w programach (rządowych i samorządowych województwa). W granicach Gminy obejmują one:

- 1) w zakresie komunikacji i transportu:
 - a) budowa drogi ekspresowej S-74 relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Kielce (jako zadanie „postulowane”),
 - b) budowa obwodnicy Rokicin na drodze wojewódzkiej nr 713 Łódź – Januszewice (jako zadanie „postulowane”),
 - c) modernizacja drogi wojewódzkiej Nr 716 Koluszki – Piotrków Trybunalski jako zadanie „postulowane”),
 - d) modernizacja i podwyższenie parametrów linii kolejowej Koluszki – Częstochowa jako zadanie „postulowane”);
- 2) w zakresie weryfikacji granic obszarów chronionego krajobrazu - postulowane utworzenie OCHK „Koluszkowsko-Lubochniańskiego”.

Dla terytorium gminy Rokiciny nie ustanowiono zadań rządowych, służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

W czasie gdy opracowywany jest projekt Studium opracowywana jest aktualizacja Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, która zakłada:

- 1) w zakresie komunikacji i transportu:
 - a) budowę drogi ekspresowej S-74 relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Kielce (w innym przebiegu niż przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych z 2007 r.),
 - b) rozbudowę dróg wojewódzkich nr 713 i 716 – zadanie zawarte w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2013,
 - c) budowę obwodnicy Rokicin na drodze wojewódzkiej nr 713 – zadanie zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego,
 - d) modernizację linii kolejowej Koluszki – Częstochowa;
- 2) w zakresie infrastruktury technicznej:
 - b) budowę odgałęzienia od gazociągu Koluszki – Tomaszów Mazowiecki wraz ze stacją redukcyjną,
 - c) modernizacja oczyszczalni ścieków w Rokicinach;
- 3) w zakresie ochrony przyrody:
 - a) utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Koluszkowsko – Lubochniańskiego”,
 - b) budowę gazociągu CO₂ oraz wyznaczenie obszaru jego lokalizacji.

12. Główne wnioski z analizy uwarunkowań – analiza S.W.O.T

Syntezy uwarunkowań dokonano metodą S.W.O.T., identyfikując silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwoju Gminy. W sposób syntetyczny ujęte zostały istniejące i przewidywane uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne rzutujące na możliwości rozwoju Gminy.

Analiza ta daje możliwość określenia optymalnych kierunków działań w zakresie instrumentów dostępnych w gospodarce przestrzennej służących społeczno-gospodarczemu rozwojowi Gminy w poszanowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i ekonomicznych przestrzeni.

S - strenght – siła, W - weekness – słabość, O - opportunity – szansa, T - threat – zagrożenie

12.1. Analiza zbiorcza

SIŁY	SŁABOŚCI
1. Wysokie walory środowiska przyrodniczego sprzyjające rozwojowi rekreacji oraz tworzące dogodne warunki dla zamieszkiwania. 2. Wysoka jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej. 3. Dobre położenie względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej. 4. Duża aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców. 5. Funkcjonowanie rozwijających się przedsiębiorstw 6. Wolne, dostępne tereny inwestycyjne.	1. Duże zakwaszenie gleb. 2. Niski poziom lesistości Gminy. 3. Niska świadomość mieszkańców w zakresie utrzymania czystości, selektywnej zbiórki odpadów. 4. Niski stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych spowodowany złym stanem technicznym ujęcia w Rokicinach. 5. Niedorozwój sieci kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków. 6. Brak sieci gazociągowej na terenie Gminy. 7. Zły stan techniczny istniejących dróg. 8. Niewykorzystywane walory krajobrazowe i rekreacyjne Gminy. 9. Niedorozwój infrastruktury turystycznej i sportowej. 10. Niewielka liczba podmiotów gospodarczych poza obszarem wsi Rokiciny Kolonia. 11. Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych; 12. Niedorozwój podstawowej infrastruktury na terenach działalności rolniczej. 13. Niska specjalizacja produkcji towarowej w indywidualnych gospodarstwach rolnych. 14. Niedostosowanie budynków oświatowych i kulturalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych. 15. Wysokie ukryte bezrobocie. 16. Mała liczba aktów prawa miejscowego (miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) chroniących i kształtujących tereny wartościowe przyrodniczo i kulturowo. 17. Słabo rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy. 2. Rozwój funkcji turystycznych – wypoczynkowych, urlopowych i rekreacyjnych. 3. Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku. 4. Stworzenie i realizacja programu rewitalizacji układów i obiektów wartościowych kulturowo. 5. Rozwój budownictwa mieszkaniowego, agroturystyki i budownictwa letniskowego 6. Objęcie ochroną prawną nowych elementów środowiska przyrodniczego. 7. Kreowanie wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestowania, zamieszkania i wypoczynku.	1. Pauperyzacja społeczeństwa. 2. Starzenie się społeczeństwa. 3. Odpływ wykwalifikowanych kadr do ośrodków o większej atrakcyjności rynku pracy. 4. Brak absorpcji środków unijnych. 5. Brak działań inwestycyjnych Gminy. 6. Brak działań mających na celu ochronę i rewitalizację środowiska kulturowego i przyrodniczego. 7. Ubożenie naturalnych siedlisk roślinnych.

12.2. Analiza sektorowa. Środowisko przyrodnicze i kulturowe

SIŁY	SŁABOŚCI
1. Różnorodność form ochrony przyrody: rezerwat, użytek ekologiczny, projektowany obszar chronionego krajobrazu. 2. Funkcjonujące powiązania ekologiczne z zewnętrznymi układami przyrodniczymi 3. Wysokie walory środowiska przyrodniczego służące rozwojowi rekreacji. 4. Zróżnicowanie przestrzennych struktur przyrodniczych i urbanistycznych. 5. Obecność obiektów o walorach kulturowych i historycznych. 6. Brak uciążliwych obiektów przemysłowych silnie zanieczyszczających środowisko.	1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych ograniczające rozwój turystyki i rekreacji. 2. Niski stopień lesistości. 3. Brak naturalnych zbiorników wodnych. 4. Słabo rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów. 5. Wzrost zanieczyszczanie powietrza poprzez stosowanie tradycyjnych substancji opałowych (m.in. węgla), oraz spalanie odpadów w kotłowniach lokalnych. 6. Mała liczba form ochrony przyrody.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Objęcie ochroną prawną form przyrodniczych 2. Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku wykorzystujących walory przyrodnicze i kulturowe 3. Stworzenie kompleksowego, informacyjno - promocyjnego serwisu internetowego. 4. Rozwój szlaków turystycznych. 5. Rozwój rolnictwa ekologicznego.	1. Brak działań mających na celu ochronę i rewitalizację środowiska kulturowego i przyrodniczego. 2. Brak wsparcia finansowego dla działań na rzecz ochrony zabytków 3. Nieuporządkowana gospodarka wodno – ściekowa 4. Niewystarczające nakłady na promocję kultury i sportu. 5. Wzrost ruch pojazdów kołowych. 6. Brak wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców. 7. Istnienie dzikich wysypisk odpadów. 8. Transport przez Gminę ładunków niebezpiecznych – ryzyko wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych. 9. Intensywny rozwój zainwestowania na terenach niewyposażonych w systemy infrastruktury, zwłaszcza wodno-kanalizacyjnej.

Sytuacja społeczno – gospodarcza

SIŁY	SŁABOŚCI
1. Korzystne położenie Gminy względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej. 2. Wysokie walory środowiska przyrodniczego służące rozwojowi rekreacji. 3. Istnienie dużych rynków zbytu w bezpośredniej bliskości Gminy. 4. Duży udział ludności w wieku produkcyjnym. 5. Istnienie wolnych terenów pod inwestycje. 6. Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców. 7. Istnienia zaplecza do przemysłu przetwórstwa rolno – spożywczego. 8. Działania samorządu na rzecz wspierania inwestycji 9. Niski stopień zadłużenia Gminy. 10. Istnienie wolnych terenów pod budownictwo letniskowe i rekreacyjne. 11. Wysoki poziom rozwoju rolnictwa. 12. Rozwijający się przemysł drobny (krawiectwo, przetwórstwo mięsne).	1. Brak struktur instytucjonalnych i mechanizmów społecznych stymulujących rozwój Gminy 2. Brak grup producenckich rolników i zakładów przetwórczych 3. Brak doświadczeń w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na realizację przedsięwzięć 4. Brak instytucji wspierania przedsiębiorczości 5. Niski standard oraz zły stan techniczny części komunalnych zasobów mieszkaniowych. 6. Brak lokali socjalnych 7. Niskie nakłady na pomoc społeczną. 8. Niedostateczne wykorzystanie terenów pod rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych. 9. Niedorozwój infrastruktury turystycznej (zwłaszcza noclegowej i gastronomicznej) i usług towarzyszących turystyce. 10. Niewystarczający ilościowo stopień rozwoju placówek ochrony zdrowia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pozyskanie funduszy na realizację projektów w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, kultury, edukacji, infrastruktury, ochrony środowiska 2. Uzbieranie terenów pod zabudowę mieszkaniową, letniskową i pod inwestycje. 3. Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku. 4. Rozwój agroturystyki i budownictwa letniskowego. 5. Tworzenie obszarów zorganizowanej aktywności gospodarczej 6. Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego i zakładów produkcyjnych.	1. Pauperyzacja społeczeństwa 2. Odpływ wykwalifikowanych kadr do ośrodków o większej atrakcyjności rynku pracy. 3. Emigracja osób w wieku produkcyjnym, z wyższym wykształceniem. 4. Spadek przyrostu naturalnego, starzenie się społeczeństwa. 5. Niedostatecznie rozwinięta świadomość regionalna i poczucie lokalnych więzi. 6. Spadek konkurencyjności miejscowych przedsiębiorstw, zawężenie rynków zbytu.

7. Promocja Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestowania, zamieszkania i rozwoju. 8. Rozwój przedsiębiorczości i aktywności społecznej. 9. Napływ kapitału zagranicznego i inwestorów.	7. Brak absorpcji środków unijnych. 8. Brak zdecydowanej promocji Gminy na zewnątrz. 9. Niskie tempo zmian strukturalnych w rolnictwie. 10. Brak instrumentów wspierania przedsiębiorczości i redukcji bezrobocia. 11. Niska dochodowość pracy w rolnictwie brak alternatywnych źródeł dochodu spoza rolnictwa. 12. Słaba kondycja finansowa samorządów. 13. Niestabilny i niespójny system prawny 14. Nieadekwatny podział środków finansowych w stosunku do ilości zadań przekazanych Gminom.
--	--

Komunikacja

SIŁY	SŁABOŚCI
1. Korzystne położenie Gminy względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej. 2. Dobrze rozwinięta sieć dróg o znaczeniu lokalnym. 3. Powiązanie terytorium Gminy komunikacją zbiorową – kolejową i autobusową z większymi ośrodkami regionalnymi.	1. Wysokie obciążenie niedostatecznie przystosowanych dróg ruchem tranzytowym. 2. Wysoki poziom emisji hałasu generowany przez ruch samochodowy i kolejowy. 3. Parametry techniczne dróg niedostosowane do rangi dróg. 4. Zły stan techniczny lub brak chodników dla pieszych 5. Brak ścieżek rowerowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rozbudowa i modernizacja dróg przy wsparciu funduszami zewnętrznymi (realizacja zadań wskazanych w Planie zagospodarowania woj. łódzkiego). 2. Budowa drogi ekspresowej S-74.	1. Wzrost natężenia ruchu. 2. Brak działań w zakresie modernizacji układu komunikacyjnego. 3. Brak wsparcia finansowego dla działań związanych z realizacją dróg. 4. Wystąpienie katastrof komunikacyjnych i technicznych.

Infrastruktura techniczna

SIŁY	SŁABOŚCI
1. Rozwinięty i sprawny system zaopatrzenia w energię elektryczną, zaspakajający w pełni potrzeby Gminy. 2. Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa. 3. Funkcjonowanie oczyszczalni ścieków.	1. Brak sieci gazowej 2. Brak sieci kanalizacji deszczowej 3. Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na terenach wiejskich 4. Znaczący udział sieci wodociągowych wykonanych z rur azbestocementowych 5. Niski poziom skanalizowania Gminy. 6. Niski stopień obsługi w zakresie gromadzenia i wywozu odpadów komunalnych. 7. Słaby poziom oświetlenia głównych ciągów komunikacyjnych we wsiach.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnych przy wsparciu funduszami zewnętrznymi. 2. Wykorzystanie nowych technologii budowy oczyszczalni przydomowych we wsiach o luźnej zabudowie.	1. Intensywny rozwój zainwestowania na terenach wymagających rozbudowy systemów infrastruktury 2. Brak wsparcia środkami zewnętrznymi rozbudowy sieci. 3. Wysokie koszty utrzymania i rozbudowy sieci.

TOM III

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1. Założenia i cele rozwoju.

Podstawowe i szczegółowe cele rozwoju gminy Rokiciny zostały zdefiniowane w *Planie Rozwoju Lokalnego gminy Rokiciny na lata 2007 – 2013* (uchwała Nr XX/97/08 Rady Gminy Rokiciny z dnia 15 października 2008 r.).

Celem strategicznym rozwoju Gminy jest zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańcom oraz poprawa stanu środowiska naturalnego.

Osiągnięciu celu nadrzędnego ma służyć konsekwentna, stopniowa realizacja celów szczegółowych:

- 1) uporządkowanie i rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska;
- 2) zapewnienie właściwych warunków do rozwoju bezpieczeństwa, pomocy społecznej i ochrony zdrowia;
- 3) zapewnienie właściwych warunków do rozwoju edukacji, turystyki, sportu i rekreacji;
- 4) wzrost wykształcenia i kompetencji mieszkańców Gminy.

Zakłada się, iż skutkiem realizacji powyższych celów szczegółowych będzie trwały, zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

Realizacja celu strategicznego gminy Rokiciny ma przyczynić się pośrednio do osiągnięcia celu nadrzędnego, jakim jest zrównoważony rozwój powiatu tomaszowskiego, a tym samym, województwa łódzkiego.

W świetle przeprowadzonych analiz dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rokiciny, w oparciu o zdefiniowane w *Planie Rozwoju Lokalnego gminy Rokiciny* cele rozwoju zakłada się:

- 1) poprawę warunków i poziomu życia mieszkańców poprzez:
 - a) zmniejszenie i przeciwdziałanie bezrobociu, przeciwdziałanie marginalizacji i rozwojowi patologii społecznych,
 - b) podnoszenie poziomu wykształcenia oraz dostosowanie go do aktualnych potrzeb rynku pracy,
 - c) tworzenie podstaw społeczeństwa informacyjnego,
 - d) podniesienie jakości podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej: modernizacja infrastruktury społecznej, realizację inwestycji w dziedzinie sportu i turystyki,
 - e) aktywizowanie rozwoju budownictwa mieszkaniowego,
 - f) rozwój budownictwa socjalnego;
- 2) ochrona środowiska realizowana poprzez:
 - a) ochrona terenów cennych przyrodniczo przed bezładnym zainwestowaniem,
 - b) współpraca z sąsiednimi gminami, zwłaszcza w zakresie ochrony i retencjonowania wód powierzchniowych, tworzenia systemu obszarów chronionych (wprowadzenie form ochrony przyrody, zachowanie korytarzy ekologicznych) oraz gospodarki odpadami,
 - c) tworzenie wizerunku Gminy jako miejsca o wysokich walorach przyrodniczych atrakcyjnego dla zamieszkania i rekreacji,
 - d) rozwój sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci gazowej;
- 3) ochrona dóbr kultury poprzez:
 - a) zachowanie istniejącego stanu dziedzictwa kulturowego, rewitalizacja obiektów zabytkowych, szczególnie elementów tożsamości Gminy i ich promocja w skali lokalnej,
 - b) promocję szlaku kolej warszawsko-wiedeńskiej w skali ponadlokalnej;
- 4) kształtowanie ładu przestrzennego poprzez:

- a) doskonalenie struktury przestrzennej Gminy pod kątem jej funkcjonalności oraz racjonalne jej przekształcenie w dostosowaniu do potrzeb dalszego rozwoju,
- b) dbałość o ład przestrzenny – sukcesywne opracowywanie planów miejscowych dla terenów Gminy wymagających ochrony oraz obszarów rozwoju zainwestowania;
- 5) tworzenie warunków rozwoju gospodarczego poprzez:
 - a) umożliwienie restrukturyzacji istniejących obiektów produkcyjnych i magazynowych,
 - b) umożliwienie lokalizacji nowych obiektów, szczególnie w zakresie przetwórstwa spożywczego i rynku usług;
- 6) rozwój obszarów typowo wiejskich w Gminie poprzez:
 - a) tworzenie warunków dla transformacji strukturalnych na obszarach wiejskich – przekształcenie obszarów zabudowy w struktury wielofunkcyjne,
 - b) umożliwienie rozwoju przedsiębiorczości, aktywności pozarolniczej,
 - c) ochronę wartościowych pod względem kulturowym obiektów.

2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

W celu określenia kierunków rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju jako generalny kierunek działań.

Realizacja celów rozwoju gminy Rokiciny wiąże się z przekształceniem jakościowym i ilościowym istniejącego zagospodarowania. Wskazując kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, przyjęto jako zasadę kontynuację cech istniejącego zainwestowania w zakresie funkcji oraz parametrów kształtowania zabudowy uwzględniając zidentyfikowane tendencje rozwojowe oraz potrzeby transformacji funkcjonalnych obszarów.

Obecnie obszar Gminy zainwestowany jest raczej w sposób ekstensywny. Wyjątek stanowi wieś Rokiciny – Kolonia o najwyższej koncentracji zabudowy, cechach osiedla mieszkaniowego, jednorodzinnego o charakterze miejskim, gdzie obok funkcji mieszkaniowej współistnieją funkcje usługowe i produkcyjne.

W zakresie rozwoju procesów urbanizacyjnych zakłada się:

- 1) wzrost znaczenia miejscowości Rokiciny-Kolonia jako ośrodka o znaczeniu lokalnym - kształtowanie w jej granicach zainwestowania o cechach miejskich z współistniejącymi funkcjami: mieszkaniową, usługową, handlu, oświaty, opieki zdrowotnej i administracji;
- 2) rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej w miejscowościach Chrusty Nowe, Mikołajów i Pogorzałe Ługi;
- 3) rozwój terenów zabudowy letniskowej w miejscowościach Eminów, Maksymilianów i Wilkucice Duże;
- 4) rozwój terenów produkcyjno-usługowego we wsi Rokiciny, przy istniejącej drodze wojewódzkiej nr 713, na wschód od miejscowości Kolonia - Rokiciny;
- 5) potencjalny rozwój terenów produkcyjno – usługowych w miejscowości Łaznów w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 716 oraz projektowanej drogi ekspresowej S74;
- 6) zachowanie i uzupełnienie pasm zabudowy przyulicznej w pozostałych miejscowościach.

Kierunki przekształceń struktur przestrzennych zdefiniowano w dostosowaniu do trzech kształtujących się stref funkcjonalno-przestrzennych Gminy:

- 1) środkowo – zachodnia część Gminy – wskazuje się stopniowe ograniczenie funkcji rolniczych na rzecz terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacji indywidualnej oraz przekształcenie terenów zainwestowanych wsi w struktury wielofunkcyjne łączące zabudowę zagrodową, usługową i mieszkaniową (obszar rozwoju urbanizacji we wsiach Rokiciny i Rokiciny – Kolonia);
- 2) południowa i południowo wschodnia część Gminy - wskazuje się kontynuację funkcji rolniczych ze szczególną ochroną gruntów rolnych wartościowych dla produkcji rolnej oraz promocję wartościowych przyrodniczo, kulturowo i historycznie obszarów;
- 3) północna i północno wschodnia część Gminy – wskazuje się kontynuację rozwoju funkcji mieszkalnych i rekreacji indywidualnej (obszar rozwoju urbanizacji we wsiach Chrusty Nowe, Pogorzałe Ługi, Mikołajów, Maksymilianów, Wilkucice Duże) oraz stopniowe

ograniczenie funkcji rolnych na rzecz rozwoju terenów leśnych (wyłączenie z użytkowania rolnego gruntów o niskiej przydatności rolniczej).

Dla zdefiniowania polityki przestrzennej w zakresie procesów urbanizacyjnych oraz ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego wyznaczono obszary:

- 1) urbanizacji obejmujące tereny zabudowy i tereny zieleni:
 - a) kontynuacji urbanizacji – obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej, zdefiniowanych cechach zabudowy, w których procesy urbanizacyjne ograniczone są do utrwalenia cech istniejącej zabudowy i ich kontynuacji na terenach niezainwestowanych oraz rozwoju systemów infrastruktury technicznej ograniczonej do uzupełnienia braków w wyposażeniu,
 - b) rozwoju urbanizacji – obszary o kształtującej się lub nieukształtowanej strukturze przestrzennej wymagające zdefiniowania zasad rozwoju zainwestowania w tym określenia struktury komunikacyjnej obszaru, cech zabudowy oraz wymagające kompleksowego rozwoju systemów infrastruktury technicznej.
- 2) obszary chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych:
 - a) rezerwat przyrody „Łaznów”,
 - b) projektowany Koluszkowsko - Lubochniański Obszar Chronionego Krajobrazu
 - c) lasy - prywatne i państwowe,
 - d) tereny potencjalnych zalesień,
 - e) tereny rolnicze – grunty orne oraz łąki i pastwiska
 - f) wody powierzchniowe,
 - g) obszary proponowanej lokalizacji zbiorników małej retencji,
 - h) obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią – o prawdopodobieństwie 1 i 5% oraz 0,5%
 - i) obszary płytkich zalewów (do 0,5 m),
 - j) obszary ochrony wód podziemnych (głównych zbiorników wód podziemnych GZWP) – wysokiej i najwyższej ochrony;
- 3) obszary związane z ochroną gruntów rolnych i leśnych:
 - a) obszary planowane do zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
 - b) obszary planowane do zmiany przeznaczenia na cele nieleśne,
 - c) obszary gleb o dobrej przydatności rolniczej – gleby klasy IV,
 - d) obszary gleb o wysokiej przydatności rolniczej – gleby klasy III;
- 4) obszary chronione ze względów kulturowych:
 - a) strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych,
 - b) strefy ochrony archeologicznej,
 - c) strefy obserwacji archeologicznej
- 5) obszary szczegółowych polityk w zakresie kształtowania ładu przestrzennego:
 - a) obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji,
 - b) obszary rekultywacji i rewitalizacji,
 - c) granice obszaru przestrzeni publicznej;
- 6) obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić plan miejscowy:
 - a) tereny w granicach obszaru rozwoju urbanizacji – tereny zabudowy i tereny zieleni;
 - b) tereny potencjalnych zalesień;
 - c) strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych;
- 7) obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe:
 - a) tereny górnicze,
 - b) obszar przestrzeni publicznej – obszar centralny miejscowości Rokiciny Kolonia.

Dla wymienionych wyżej terenów zdefiniowano szczegółowe polityki zawarte w dalszych zapisach Studium.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.

3.1. Obszary wymagające przekształceń, rewitalizacji lub rekultywacji.

Obszarami wymagającymi przekształceń i rewitalizacji ze względów przestrzennych są obszary podlegające intensywnym procesom urbanizacji, oznaczone na rysunku Studium:

- 1) obszar miejscowości Rokiciny-Kolonia, gdzie konieczne jest przywrócenie ładu przestrzennego terenom w wysokich walorach kulturowych oraz zaktywizowanie społeczno-gospodarcze centrum Gminy poddanego niekorzystnym przekształceniom. W obrębie w/w obszaru wskazano również obszar przestrzeni publicznych oraz strefę ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu przestrzennego, w której znajdują się m.in. obiekty identyfikowane z „tożsamością Gminy”;
- 2) obszar miejscowości Chrusty Nowe, gdzie konieczne jest przywrócenie ładu przestrzennego powstałego na skutek chaotycznego rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rekreacji indywidualnej.

Obszarami wymagającymi rekultywacji i rewaloryzacji są obszary związane z eksploatacją kopalin (tereny poeksploatacyjne, objęte i mogące być objęte eksploatacją). Obszary po zakończeniu eksploatacji powinny zostać zrekultywowane. Wskazane jest w ramach procesu rewaloryzacji obszaru wykorzystanie terenów poeksploatacyjnych dla wzmocnienia funkcji przyrodniczej terenu (wprowadzenie zalesień lub zbiorników wodnych) i/lub wykorzystanie dla celów rekreacyjno-sportowych.

3.2. Obszary wyłączone spod zabudowy.

Wskazano obszary chronione przed zabudową ze względów przyrodniczych. Opis w części dotyczącej przeznaczeni terenów oraz zagadnień przyrodniczych.

3.3. Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Wyodrębniono tereny o różnych typach podstawowego przeznaczenia. Dla każdego z rodzajów terenu określono warunki zagospodarowania, wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Wyznaczone przeznaczenie terenów nie wyklucza możliwości dopuszczenia w planie miejscowym możliwości zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania terenów oraz rozbudowy istniejących obiektów o funkcji innej niż wyznaczone przeznaczenie.

3.3.1. Tereny zabudowy zagrodowej – MR

Obszar o dominacji funkcji zabudowy zagrodowej.

Dopuszczalne funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej służące bezpośrednio obsłudze sąsiednich terenów, obiekty produkcji i obsługi produkcji rolnej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form kształtowania zabudowy z poszanowaniem cech tradycyjnej zabudowy wiejskiej;
- 2) uzupełnienia i rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej;
- 3) dopuszczenia odstępiania od rolniczego wykorzystania terenu na rzecz funkcji mieszkaniowej w granicach istniejących siedlisk.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,3;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 10,0 m;
- 4) wysokość zabudowy związanej z działalnością rolniczą – nie większa niż 12,0 m.

W granicach wyznaczonej **strefy potencjalnego rozwoju funkcji produkcyjno – usługowych** zakłada się perspektywicznie rezygnację z lokalizacji zabudowy zagrodowej na rzecz lokalizacji obiektów produkcyjno – usługowych.

3.3.2. Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - MNR

Obszar współfunkcjonującej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydzielenie poszczególnych funkcji, szczególnie w sytuacji kiedy wynika to z utrwalania istniejącego sposobu zagospodarowania. Dopuszczalne funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej, obiekty produkcji i obsługi produkcji rolnej nie zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji zainwestowania;
- 2) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form kształtowania zabudowy z poszanowaniem cech tradycyjnej zabudowy wiejskiej;
- 3) dopuszczenia lokalizacji usług o uciążliwościach zamykających się w granicach terenów, do którego inwestor posiada tytuł prawny, nie stwarzających zagrożeń w zakresie emisji zanieczyszczeń, hałasu i wibracji;
- 4) uzupełnienia i rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,3;
- 3) minimalna powierzchnia nowej działki :
 - a) przeznaczonej pod zabudowę z możliwością realizacji zabudowy zagrodowej – nie mniejsza niż 2 000 m,
 - b) przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową i/lub usługową – nie mniejsza niż 1 200 m;
- 4) wysokość zabudowy – nie większa niż 10,0 m;
- 5) wysokość zabudowy związanej z działalnością rolniczą – nie większa niż 12,0 m.

3.3.3. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - MNU

Obszar o dominacji funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i towarzyszących im usług. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydzielenie poszczególnych funkcji.

Inne dopuszczalne funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i realizacji zainwestowania;
- 2) ograniczenie dopuszczenia lokalizacji usług do usług o uciążliwościach zamykających się w granicach terenów, do którego inwestor posiada tytuł prawny, nie stwarzających zagrożeń w zakresie emisji zanieczyszczeń, hałasu i wibracji;
- 3) porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg;
- 4) kształtowania lokalnych estetycznych przestrzeni publicznych;

- 5) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych szczegółowych warunków kształtowania zabudowy;
 - 6) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
- Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:
- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki - nie mniejszy niż:
 - a) dla działek o powierzchni poniżej 800 m – 20%
 - b) dla działek o powierzchni 800 – 1500 m – 30%
 - c) dla działek o powierzchni powyżej 1500 m – 40%,
 - 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż:
 - a) dla działek o powierzchni poniżej 800 m - 0,4,
 - b) dla działek o powierzchni 800 – 1500 m – 0,3,
 - c) dla działek o powierzchni powyżej 1500 m – 0,2;
 - 3) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 600 m;
 - 4) wysokość zabudowy – nie większa niż 10,0 m.

3.3.4. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej na terenach leśnych - MLS

Obszar łączący funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej (rekreacji indywidualnej) oraz leśne.

Funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże, usługi służące obsłudze funkcji mieszkaniowej i letniskowej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania cech leśnych obszaru w granicach terenów istniejących lasów i zadrzewień;
- 2) wprowadzenia nasadzeń o charakterze leśnym na terenach obecnie użytkowanych rolniczo;
- 3) zachowanie w użytkowaniu leśnym części obszaru – umożliwienie migracji zwierząt oraz rekreacji osobom z terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 4) uporządkowania istniejącego zainwestowania;
- 5) realizacji nowego zainwestowania w poszanowaniu walorów krajobrazowych i ekologicznych terenu;
- 6) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych szczegółowych warunków kształtowania zabudowy;
- 7) systematycznego rozwoju wyposażenia w infrastrukturę techniczną;
- 8) rozwoju sieci dróg zarówno publicznych jak i wewnętrznych.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 60%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni terenu działki – nie przekraczający 0,2;
- 3) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniej niż 1000 m;
- 4) wysokość budynków – nie większa niż 10,0 m.

3.3.5. Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - UMN

Obszar łączący funkcje zabudowy usługowej i towarzyszącej jej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydzielenie poszczególnych funkcji.

Inne funkcje towarzyszące: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże.

Dopuszczalna jest lokalizacja obiektów produkcyjnych składów i magazynów.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji zainwestowania;

- 2) ograniczenia dopuszczenia lokalizacji obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług do obiektów o uciążliwościach zamykających się w granicach terenów, do którego inwestor posiada tytuł prawny, nie stwarzających zagrożeń w zakresie emisji zanieczyszczeń, hałasu i wibracji;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych form zabudowy;
- 4) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,4;
- 3) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 600 m
- 4) wysokość zabudowy – nie większa niż 12,0 m.

3.3.6. Tereny zabudowy usługowej - U

Obszar o dominacji funkcji usługowej.

Funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże.

Dopuszczalna lokalizacja funkcji mieszkaniowej w granicach działek dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych właściciela obiektu usługowego.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) porządkowania istniejącej zabudowy;
- 2) intensyfikacji zainwestowania;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych form zabudowy;
- 4) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%, wyjątkowo 10%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni terenu działki – nie większy niż 0,5;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 14,0 m.

3.3.7. Tereny sportu i rekreacji - USR

Obszar o funkcji usług sportu i rekreacji realizowanych w otwartym terenie wraz z towarzyszącymi im obiektami i urządzeniami oraz tereny obiektów i urządzeń sportowych towarzyszących zabudowie usług oświaty.

Dopuszczalna lokalizacja usług związanych z obsługą rekreacji i wypoczynku tj.: gastronomia, hotelarstwo, pensjonaty, usługi kultury.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) modernizacji i rozbudowy istniejących obiektów i urządzeń sportowych;
- 2) lokalizacji nowych obiektów i urządzeń z poszanowaniem wymogów ochrony walorów przyrodniczych terenu;
- 3) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż:
 - a) 30% dla terenów o charakterze sportowym (boiska utwardzone)
 - b) 80% dla terenów rekreacyjnych;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie przekraczający :
 - a) 0,5 dla terenów o charakterze sportowym (boiska utwardzone),

- b) 0,2 – dla terenów rekreacyjnych;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 10,0 m. Ograniczenie nie dotyczy instalacji, urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych – forma obiektów winna być kształtowana indywidualnie.

Zakłada się możliwość przekształcenia terenów eksploatacji powierzchniowej, wskazanych w Studium, na tereny sportu i rekreacji – granice terenów do ustalenia przy podejmowaniu decyzji o ustaleniu kierunków rekultywacji lub w planie miejscowym.

3.3.8. Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług - PU

Obszar o dominacji funkcji produkcyjnej, składów, magazynów i usług. Nie dopuszcza się realizacji funkcji związanych ze składowaniem odpadów.

Funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej.

Dopuszczalna lokalizacja funkcji mieszkaniowej w granicach działek dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych właściciela obiektu produkcyjnego lub usługowego nie zaliczonego do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i intensyfikacji zainwestowania;
- 2) porządkowania istniejącej zabudowy, szczególnie w granicach miejscowości Rokiciny Kolonia;
- 3) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej;
- 4) ograniczenia uciążliwości prowadzonej działalności w zakresie emisji zanieczyszczeń, zapachów, hałasu i wibracji do granic własnego terenu;
- 5) realizacji zabezpieczeń w postaci m.in. pasów zieleni izolacyjnej od granic terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej, jeśli pozwalają na to parametry działki.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20% z czego minimum 50% powinny zajmować nasadzenia zielenią wysoką;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie przekraczający 0,5;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 14,0 m. Dopuszcza się przekroczenie wysokości w sytuacji uwarunkowanej potrzebami technologicznymi prowadzonej działalności.

3.3.9. Strefa potencjalnego rozwoju funkcji produkcyjno – usługowych.

Wyznacza się strefę potencjalnego rozwoju funkcji produkcyjno – usługowych w Łaznowie w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 716 oraz projektowanej drogi ekspresowej S74. Jest to obszar, w którym mogą być rozwijane funkcje produkcyjno – usługowe. Nie dopuszcza się realizacji funkcji związanych ze składowaniem odpadów.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i intensyfikacji zainwestowania;
- 2) szczegółowego zdefiniowania w planie miejscowym przeznaczenia terenów oraz wzajemnych relacji pomiędzy istniejącą i projektowaną zabudową;
- 3) racjonalnego określenia zasięgu terenów przeznaczonych pod funkcje produkcyjno – usługowe w dostosowaniu do możliwości ich kompleksowego wyposażenia i zagospodarowania;
- 4) dopuszczalne jest zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania;
- 5) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej;

- 6) ograniczenia uciążliwości prowadzonej działalności w zakresie emisji zanieczyszczeń, zapachów, hałasu i wibracji do granic własnego terenu;
- 7) realizacji zabezpieczeń w postaci m.in. pasów zieleni izolacyjnej od granic terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej.

Standardy zabudowy i zagospodarowania terenów wyznaczonych w planie zgodnie z zasadami określonymi w Studium dla poszczególnych funkcji terenów.

3.3.10. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Rokiciny nie przewiduje się możliwości lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

3.3.11. Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – PR

Obszar lokalizacji obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – obiektów wielkotowarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Funkcje towarzyszące: parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej.

Wyznaczone tereny obejmują lokalizacje istniejących obiektów. Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych na terenach rolniczych w granicach gruntów ornych, zgodnie z zapisami dla tych terenów.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działki:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki - nie mniejsza niż 30%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie przekraczający 0,5;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 12,0 m. Dopuszcza się przekroczenie wysokości w sytuacji uwarunkowanej potrzebami technologicznymi prowadzonej działalności.

3.3.12. Tereny eksploatacji powierzchniowej

Wskazano istniejące tereny wydobywania surowców mineralnych. Gospodarowanie na terenach górniczych winno odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi geologii i górnictwa w szczególności w zgodzie z warunkami określonymi w wydanych koncesjach.

Dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych związanych z eksploatacją i przetwarzaniem kopalin, przy czym obiekty te po zakończeniu eksploatacji powinny zostać usunięte.

Sposób zagospodarowania terenu powinien być dostosowany do potrzeb prowadzonej działalności i nie powinien powodować zagrożenia bezpieczeństwa na terenach sąsiednich.

Dopuszcza się prowadzenie badań rozpoznawczych i ustanowienie obszarów i terenów górniczych na obszarach nie wskazanych w Studium, zlokalizowanych na glebach o niskiej przydatności rolniczej z wyłączeniem terenów wyznaczonych korytarzy ekologicznych oraz terenów łąk i pastwisk.

Zakłada się docelową rekultywację obszarów górniczych – poddanie procesowi przekształceń: rekultywację wodną, leśną i rolną, wykorzystanie na cele części sportowe i rekreacyjne – granice terenów oraz wskaźniki intensywności wykorzystania terenu oraz kształtowania zabudowy do ustalenia w planie miejscowym zależnie od przyjętego przeznaczenia terenu.

3.3.13. Potencjalne obszary eksploatacji

Wyznacza się granice potencjalnych obszarów eksploatacji w obszarze koncentracji ustanowionych obszarów górniczych w miejscowości Łaznowska Wola.

W granicach obszaru priorytetem jest możliwość prowadzenia eksploatacji kopalin a następnie rekultywacja i rewitalizacja terenu. Dyspozycje funkcjonalne wyznaczone w Studium w granicach obszaru odpowiadają zakładanemu docelowemu sposobowi zagospodarowania

terenów. Nie przewiduje się możliwości wprowadzenia zainwestowania niezwiązanego z eksploatacją kopalin w granice wyznaczonych obszarów górniczych przed zakończeniem eksploatacji. Zakłada się, iż przeznaczenie terenu na cele zabudowy terenów w granicach potencjalnego obszaru eksploatacji może nastąpić w przypadku zakończenia lub niepodjęcia eksploatacji.

3.3.14. Tereny rolnicze

Tereny rolnicze obejmują:

- 1) obszary gruntów ornych;
- 2) obszary łąk i pastwisk;
- 3) obszary potencjalnych zalesień.

W granicach terenów rolniczych zakłada się zachowanie rolniczego sposobu użytkowania terenu z ewentualną rezygnacją na rzecz wprowadzenia zalesień w granicach gruntów o niskiej przydatności rolniczej.

Dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji, obiektów i urządzeń służących retencjonowaniu wód, obiektów i urządzeń związanych z wykorzystywaniem energii ze źródeł odnawialnych w tym elektrowni wiatrowych. Szczegółowe warunki dopuszczenia lokalizacji elektrowni wiatrowych zgodnie z zapisami dotyczącymi odnawialnych źródeł energii.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania otwartego rolniczego charakteru przestrzeni;
- 2) prowadzenia działalności rolniczej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej.

Na **gruntach ornych** wyklucza się możliwość lokalizacji nowej zabudowy niezwiązanej z produkcją rolną. Realizację zabudowy zagrodowej, obiektów związanych z obsługą rolnictwa oraz obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych, dopuszcza się wyłącznie jako rozwój istniejących, zainwestowanych już terenów, położonych w sąsiedztwie lub na działkach o powierzchni powyżej 1,0 ha w gospodarstwach o powierzchni przekraczającej średnią wielkość gospodarstwa w Gminie. Zabudowę należy lokalizować na terenach gruntów rolnych o niskiej przydatności rolniczej. Lokalizacja na terenach gruntów o wysokiej przydatności rolniczej dopuszczalna jest w przypadku gdy brak jest możliwości innej lokalizacji w ramach gospodarstwa rolnego.

Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych. Lokalizacja obiektów produkcyjnych chowu lub hodowli zwierząt oraz zastosowane w nich rozwiązania techniczne powinny służyć ograniczeniu ich oddziaływania na środowisko, w szczególności emisji odorów na tereny, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej.

W granicach terenów przeznaczonych pod zainwestowanie należy zachować wskaźniki kształtowania zabudowy jak dla terenów zabudowy zagrodowej – MR.

W granicach **łąk i pastwisk** wyklucza się możliwość realizacji wszelkiej zabudowy z wyjątkiem obiektów i urządzeń związanych z retencjonowaniem wód powierzchniowych. Działalność rolnicza powinna być ograniczona do utrzymania terenów jako użytków zielonych. Niedopuszczalne jest wykorzystywanie gruntu jako ornego oraz jego intensywne nawożenie.

Obszary **potencjalnych zalesień** obejmują tereny gruntów rolnych o niskiej przydatności rolniczej predysponowane do rezygnacji z funkcji rolniczej na rzecz funkcji leśnych. Wskazuje się realizację zalesień jako uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych oraz tworzenie między nimi elementów łącznikowych. Realizacja zainwestowania w granicach obszaru nie może powodować ograniczenia jego funkcji łącznikowej w systemie przyrodniczym.

Zalesienia mogą być wprowadzane również na terenach o niskiej przydatności rolniczej, niewskazanych w Studium, z ograniczeniem na terenach łąk i pastwisk oraz obniżeń dolinnych.

Na terenach łąk i pastwisk, obszarów podmokłych dopuszcza się możliwość prowadzenia upraw roślin energetycznych.

W granicach wyznaczonej **strefy potencjalnego rozwoju funkcji produkcyjno – usługowych** zakłada się perspektywicznie rezygnację z rolniczego sposobu użytkowania terenu na rzecz lokalizacji obiektów produkcyjno – usługowych.

3.3.15. Lasy

W obszarach **lasów** (wyróżniono lasy prywatne i tereny lasów państwowych) obowiązuje prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej zgodnie z wymogami określonymi w przepisach odrębnych w szczególności w zakresie zachowania funkcji ochronnej lasów. Wskazuje się zakaz realizacji zabudowy innej niż obiekty i urządzenia gospodarki leśnej. Dopuszcza się realizację nowych urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną w tym ochroną przeciwpożarową, gospodarką wodną, komunikacją oraz obsługą ruchu turystycznego (zadaszenia, pola biwakowe, itp.).

3.3.16. Tereny zieleni urządzonej

W ramach **terenów zieleni urządzonej** wyróżniono w Studium:

- 1) tereny zieleni parkowej;
- 2) cmentarze – czynne i nieczynne;
- 3) strefę zieleni w granicach terenów zurbanizowanych.

Niezależnie od wskazań przeznaczenia terenu na cele związane z realizacją terenów zieleni urządzonej powinny one być lokalizowane, jeśli tylko warunki terenowe na to pozwalają, w granicach terenów:

- 1) przeznaczonych pod zabudowę – związaną zarówno z zabudową mieszkaniową, usługami lub produkcją;
- 2) rolniczych.

Decyzja o lokalizacji terenu zieleni urządzonej niewskazanej w Studium do ustalenia w ramach opracowania planu miejscowego.

Dla **terenów zieleni parkowej** wskazuje się:

- 1) obowiązek ochrony istniejącego drzewostanu i jego pielęgnacji;
- 2) obowiązek ochrony historycznych cech parcelacji, zabytkowej zieleni oraz zabytkowej zabudowy dla terenów:
 - a) parku przykościelnego w Łaznowie, wpisanego do rejestru zabytków,
 - b) parku dworskiego w Popielawach, wpisanego do rejestru zabytków;
- 3) obowiązek uzgadniania wszelkich działań z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków w granicach parków objętych ochroną konserwatorską;
- 4) uporządkowanie istniejącej zabudowy;
- 5) realizację nowej zabudowy o formie nawiązującej do cech historycznej zabudowy o funkcji:
 - a) usługowej i/lub mieszkaniowej związanej z funkcjonowaniem kościoła – dla parku w Łaznowie,
 - b) mieszkaniowej i/lub usługowej związanej z turystyką i wypoczynkowej lub innej zachowującej charakter dworski budynku;
- 6) kształtowania estetycznych przestrzeni publicznych;
- 7) lokalizację urządzeń związanych z wypoczynkiem;
- 8) formę obiektów i intensywność wykorzystania terenów do ustalenia indywidualnie w planie miejscowym w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- 9) 70% terenu należy zachować jako powierzchnie biologicznie czynną.

Dla **cmentarzy** wskazuje się:

- 1) jako podstawowy kierunek działań - zachowanie, porządkowanie i rewaloryzację;
- 2) zachowanie: historycznej parcelacji i historycznego rozplanowania, istniejącej zabytkowej sztuki sepulkralnej, ogrodzeń jak i zabytkowej zieleni w granicach nieczynnych cmentarzy w Mikołajowie, Albertowie, Maksymilianowie, Popielawach i Łaznowskiej Woli;
- 3) zachowanie rezerw terenów dla rozbudowy czynnych cmentarzy w Łaznowie i Rokicinach Kolonii;
- 4) zagospodarowanie terenów przyległych do granic cmentarzy w sposób zapewniający ich właściwą ekspozycję;
- 5) dla czynnych cmentarzy:
 - a) konieczność opracowania projektów zagospodarowania;
 - b) zachowanie strefy ochrony sanitarnej;
 - c) lokalizację kaplic (domów pogrzebowych) o formie indywidualnej, nawiązującej do lokalnej tradycji budowlanej. Wielkość obiektów i forma zabudowy do ustalenia w planie miejscowym;
 - d) minimum 10% terenu należy urządzić jako teren zielony z nasadzeniami zielenią wysoką.

Wyznacza się **strefę zieleni w granicach terenów zurbanizowanych** obejmującą tereny przeznaczone pod zabudowę:

- 1) zlokalizowane w obniżeniach dolinnych cieków - predysponowane dla zachowania funkcji przyrodniczej;
- 2) zlokalizowane w sąsiedztwie linii kolejowej, narażone na hałas przekraczający wartości dopuszczalne – predysponowane do pełnienia funkcji służących obniżeniu poziomu hałasu w środowisku na terenach położonych dalej od linii.

Szczegółowy zasięg strefy oraz ograniczenie w zakresie zagospodarowania do ustalenia w planie miejscowym.

W granicach strefy zieleni w sąsiedztwie cieków należy dążyć do maksymalnego zachowania funkcji przyrodniczych terenu:

- 1) ograniczenie lokalizacji zabudowy – wykluczenie lokalizacji lub pozostawienie możliwie jak najwyższego udziału powierzchni biologicznie czynnej;
- 2) urządzenie/pozostawienie terenu jako zielonego;
- 3) zachowanie naturalnych kierunków przepływu wód powierzchniowych.

W granicach strefy zieleni w sąsiedztwie linii kolejowej należy:

- 1) dążyć do ograniczenia lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej oraz innej związanej ze stałym pobytem ludzi;
- 2) wprowadzić nasadzenia zielenią o zróżnicowanej wysokości jako pasma zieleni izolacyjnej.

3.3.17. Tereny infrastruktury technicznej

Wyznaczone tereny obejmują istniejące i projektowane lokalizacje urządzeń związanych z gospodarką wodno-ściekową, gospodarką odpadami oraz zaopatrzeniem w energię elektryczną.

Dopuszcza się modernizację i rozbudowę istniejących oraz budowę nowych urządzeń i obiektów związanych z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania elementów infrastruktury technicznej. Wskazuje się sposób kształtowania zainwestowania ściśle dostosowany do wymogów technologicznych.

Dopuszcza się dokonanie korekty lokalizacji i zasięgu terenów oraz wskazanie nowych lokalizacji w oparciu o koncepcje rozbudowy sieci i obiektów na etapie sporządzenia planu miejscowego.

Wskaźniki zagospodarowania terenu oraz forma zabudowy winny być dostosowane do potrzeb i wynikać z technologii prowadzonej działalności.

3.3.18. Tereny kolei

Wyznaczono tereny związane bezpośrednio z prowadzeniem ruchu kolejowego i jego zabezpieczeniem. W granicach terenów kolei zakłada się rozwój i modernizację infrastruktury związanej z transportem kolejowym. Obecne tereny znajdujące się w dyspozycji PKP a nie związane z obsługą linii powinny być przeznaczone na inne cele. W granicach terenów dopuszcza się lokalizację zieleni oraz obiektów i urządzeń służących ograniczeniu oddziaływania linii na tereny z nią sąsiadujące.

Forma zabudowy i sposób zagospodarowania terenu powinna być dostosowana do potrzeb i formy zabudowy w sąsiedztwie.

Na terenach kolejowych dopuszcza się budowę obiektów nie związanych z eksploatacją kolei, o ile nie stoi to w kolizji z funkcją podstawową. Organem administracji architektoniczno – budowlanej dla terenów kolejowych jest wojewoda.

3.4. Obszary przestrzeni publicznych

Poza miejscowością Rokiciny Kolonia na obszarze Gminy brak jest ukształtowanych obszarów przestrzeni publicznych. Należy dążyć do ich rozwoju poprzez realizację zespołów zabudowy usługowej w centrach wsi i właściwe ukształtowanie ich otoczenia dla umożliwienia nawiązywania kontaktów społecznych.

Na terenie Gminy wyodrębniono obszar przestrzeni publicznej obejmujący historyczne centrum miejscowości Rokiciny - Kolonia.

Kształtowanie przestrzeni w granicach obszaru wymaga:

- 1) zagospodarowania części terenu dla umożliwienia organizacji imprez masowych;
- 2) ukształtowania jego nawierzchni w sposób umożliwiający poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo;
- 3) bezwzględnego respektowania wytycznych konserwatorskich dotyczących strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych;
- 4) stosowania reklam ujednoliconych pod względem formy, przytwierdzonych do elewacji budynków, latarni lub wolnostojących mieszczących reklamę kilku podmiotów. Nie dopuszcza się lokalizacji indywidualnych wolnostojących reklam. Zakaz nie dotyczy informacji gminnych;
- 5) lokalizacji obiektów małej architektury tj.: ławek, fontann, koszy, obudowy drzew, pachołków, balustrad schodów i balkonów oraz ogrodzeń o spójnej formie pod względem stylu i zastosowanych materiałów;
- 6) wprowadzenia nasadzeń szpalerowych drzew wzdłuż ulic;
- 7) zakazania lokalizacji tymczasowych obiektów handlowo-usługowych;
- 8) ukształtowania przestrzeni handlowej (ryнку) w formie placu z mobilnymi, estetycznymi punktami sprzedaży usuwanych po zakończeniu handlu.

3.5. Wytyczne określania wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów w planach miejscowych

Wskazane w Studium przeznaczenie terenów jest przeznaczeniem „kierunkowym”. Przeznaczenie terenów w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno zapewniać rozwój wiodącej funkcji terenu wskazanej w Studium. Inne funkcje towarzyszące funkcji wiodącej mogą być dopuszczone na zasadzie „współistnienia” na jednym terenie lub na terenie wydzielonym na ten cel. Dopuszcza się zachowanie istniejących elementów zagospodarowania z możliwością ich rozwoju, innym niż wskazane przeznaczenie, o ile nie powoduje to konfliktów przestrzennych – uciążliwości lub ograniczeń w możliwości rozwoju funkcji „wiodącej”.

Wskaźniki kształtowania zabudowy zawarte w Studium stanowią zgeneralizowanie ramy ustalania wskaźników w mpzp. Dopuszcza się przyjęcie innych wskaźników, jeśli uzasadnia to istniejący stan zagospodarowania i potrzeba przekształceń istniejącej zabudowy oraz,

w szczególnie uzasadnionych przypadkach, względy funkcjonalne realizacji planowanych inwestycji.

We wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej związanej z obsługą terenu (z wyłączeniem terenów lasów), terenów komunikacji, terenów zieleni urządzonej.

4. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i uzdrowisk

4.1. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów

Kierunki ochrony środowiska i jego zasobów określone w Studium są podporządkowane realizacji celów polityki ekologicznej państwa w zakresie ochrony środowiska, wynikają także z celu nadrzędnego Strategii rozwoju powiatu tomaszowskiego.

W *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rokiciny*, zdefiniowana została wizja rozwoju Gminy, zgodnie z którą Rokiciny winny być „gminą rolniczo-wypoczynkową, dostrzeganą w swoim regionie i kraju, wyposażoną w infrastrukturę techniczną, oferującą czyste powietrze, zdrową żywność, przyjazną dla gości i inwestorów”.

W zakresie kształtowania systemu przyrodniczego Gminy zakłada się:

- 1) wykształcenie prawidłowo funkcjonującego systemu przyrodniczego Gminy w zakresie trzech zasadniczych podsystemów:
 - a) biologicznego,
 - b) hydrologicznego,
 - c) klimatycznego;
- 2) zachowanie i wzmocnienie powiązań systemu z regionalnym systemem przyrodniczym;
- 3) zachowanie, ochrona i rozwój podstawowych elementów strukturalnych systemu.

Kształtowanie podsystemu biologicznego

W ramach podsystemu biologicznego zakłada się:

- 1) zachowanie, ochrona i rozwój podstawowych elementów strukturalnych systemu:
 - a) terenów leśnych,
 - b) wód,
 - c) obszarów dolin rzecznych,
 - d) terenów rolnych;
- 2) ochronę terenów i obiektów objętych ochroną – rezerwat przyrody, pomniki przyrody, leśny kompleks promocyjny;
- 3) rozszerzenie prawnej ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo;
- 4) zapewnienie ciągłości przestrzennej elementów składowych podsystemu;
- 5) zachowanie i przywrócenie ciągłości podsystemu w obszarach zurbanizowanych i podlegających urbanizacji – wytworzenie elementów łącznikowych (korytarzy ekologicznych, miejsc powiązań);
- 6) zachowanie powiązań zewnętrznych.

Tworzenie systemu ciągów i węzłów zieleni w obszarze Gminy.

Dla utrzymania ciągłości systemu przyrodniczego Gminy i obszarów sąsiednich wskazuje się szczególną ochronę naturalnych korytarzy i powiązań ekologicznych przed zmianą sposobu użytkowania. Funkcję korytarzy i powiązań ekologicznych na terenie gminy Rokiciny pełnią przede wszystkim doliny rzek i cieków (Łaznowianki, Czarnej Bieliny (Pańkówki) i Piasecznicy), strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, kompleksy leśne oraz inne elementy przyrodnicze (oznaczone na rysunku Studium), które gwarantują intensywny przepływ materii i energii oraz informacji genetycznej. Priorytetem winno być zachowanie ich drożności, poprzez wykluczenie

rozwoju zainwestowania, w tym realizacji elektrowni wiatrowych. Tereny leśne, zieleni śródpolnej i dolinnej winny być chronione przed wycinką i zmianą sposobu użytkowania.

Planowane jest wyłączenie z użytkowania rolnego części terenu najmniej przydatnego rolniczo – wprowadzenie zalesień – rozwój istniejących kompleksów leśnych oraz realizacja zespołów leśnych w obszarach rolnych. Granice rolno – leśne winny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja nowego zainwestowania nie może powodować pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korzyści ekologicznych. Ze względu na istotne znaczenie dla funkcjonowania lokalnych populacji, przed przekształceniami należy chronić doliny rzek, lasy i zadrzewienia śródpolne oraz roślinność wzdłuż dróg.

Ochrona zasobów wód. Kształtowanie podsystemu hydrologicznego

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony zasobów wodnych wskazuje się:

- 1) ochronę zasobów wodnych i racjonalizację zużycia wody we wszystkich dziedzinach gospodarki, tj. przemyśle, rolnictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:
 - a) wyznaczenie strefy ochrony pośredniej dla ujęć narażonych na zanieczyszczenia antropogeniczne,
 - b) poprawę procesów uzdatniania wody, szczególnie na ujęciu w Rokicinach,
 - c) budowę zbiorników retencyjnych (proponowane lokalizacje wskazano na rysunku Studium),
 - d) modernizację sieci oraz wprowadzenie systemu pomiaru zużycia wody dla wszystkich odbiorców,
 - e) inwentaryzację i likwidację nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych,
 - f) rozbudowę sieci wodociągowej na bieżąco, równoległe z rozwojem nowych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych;
- 2) poprawę czystości wód powierzchniowych poprzez:
 - a) ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, poprzez:
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zwartej zabudowy poprzez rozbudowę zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej,
 - budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach rozproszonej zabudowy, nieprzewidzianej do objęcia zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej,
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach z zabudową rozproszoną poprzez inwentaryzację źródeł zanieczyszczeń, zbiorników na nieczystości ciekłe, zbiorników gnilnych i przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się ścieków i osadów ściekowych,
 - b) ograniczenie ładunku zanieczyszczeń ze źródeł przestrzennych poprzez:
 - ograniczenie spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych,
 - ograniczenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych,
 - zewidencjonowanie i zabezpieczenie miejsc wywożenia ścieków z terenów nie objętych systemem kanalizacji zbiorczej,
 - realizację systemu kanalizacji deszczowej dla terenów o utwardzonej powierzchni, tj. parkingów, placów z systemami podczyszczania wód opadowych i roztopowych;
- 3) poprawa bilansu hydrologicznego (zwiększenie zasobów wód w zlewni) poprzez:
 - a) utrzymanie i odbudowę urządzeń melioracyjnych podstawowych i szczegółowych,
 - b) realizację zbiorników „małej retencji”. Warunkiem budowy zbiorników retencyjnych jest w pierwszej kolejności poprawa jakości wód powierzchniowych ze względu na ich silne zanieczyszczenie (m.in. niska klasa czystości rzek),
 - c) wykorzystanie stawów wiejskich, oczek wodnych, istniejących wyrobisk oraz terenów podmokłych jako miejsc i zbiorników retencji wód,
 - d) ochronę obszarów dolin rzecznych obejmującą:
 - ograniczenie zmiany sposobu użytkowania terenów,
 - niszczenia zieleni,
 - wykonywania melioracji lub odwodnień

- 4) zachowanie drożności cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób niezakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich.

Ze względu na położenie w granicach Gminy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (Nr 404), konieczna jest ochrona terenów narażonych na przenikanie zanieczyszczeń do wód w ramach stref najwyższej ochrony (ONO) i wysokiej ochrony (OWO) tego zbiornika poprzez m.in. priorytet dla realizacji kanalizacji sanitarnej (i kontrolę gospodarki ściekowej prowadzonej w gospodarstwach domowych nie podłączonych do zbiorczej kanalizacji sanitarnej) oraz zakaz prowadzenia działań mogących w poważny sposób zmienić stosunki wodne.

Ochrona powietrza oraz ochrona przed hałasem. Kształtowanie podsystemu klimatycznego

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony zasobów powietrza atmosferycznego wskazuje się:

- 1) zmniejszenie energochłonności gospodarki;
- 2) zmniejszenie zużycia energii, poprzez wykonanie termomodernizacji budynków komunalnych i użyteczności publicznej;
- 3) ograniczenie niskiej emisji poprzez:
 - a) wspieranie inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych szczególnie związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
 - b) rozwój monitoringu niskiej emisji zanieczyszczeń z gospodarstw domowych,
 - c) budowę sieci gazowej w miejscowościach o zwartej zabudowie, z dostosowaniem do zaopatrzenia obiektów w gaz do celów grzewczych,
 - d) wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, w tym oleju opałowego oraz lokalnych zasobów energii odnawialnej.

Działania w zakresie ochrony przed hałasem winny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku zgodnie z wymogami przepisów o ochronie środowiska (ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku). Obejmują one:

- 1) ograniczenia uciążliwości prowadzonej działalności;
- 2) przebudowę i modernizację dróg, budowę chodników dla pieszych;
- 3) wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych w postaci ekranów i osłon dźwiękoszczelnych (wzdłuż dróg, w miejscach zabudowy mieszkaniowej).

Tereny wyodrębnione w Studium klasyfikuje się zgodnie z przepisami o ochronie środowiska:

- 1) tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej, tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 2) tereny usług sportu i rekreacji - jako tereny rekreacyjno – wypoczynkowe;
- 3) tereny zabudowy usługowej, w przypadku lokalizacji obiektów usług oświaty - jako tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- 4) pozostałych terenów nie klasyfikuje się.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb wskazuje się:

- 1) identyfikację zagrożeń zanieczyszczenia gleb;
- 2) rekultywację terenów zdegradowanych, w tym poeksploatacyjnych i przemysłowych poprzez zalesienia, zakrzewienia, zadarnienia i uprawę;

- 3) ochronę najcenniejszych arealów gleb w sołectwach: Stefanów, Rokiciny, Jankówek, Janków, Łaznówek, Łaznów, Popielawy przed zmianą sposobu użytkowania;
- 4) ochronę gleb przed erozją i stepowaniem poprzez wprowadzenie zalesień i pasów zadrzewień śródpolnych,
- 5) podnoszenie poziomu wiedzy użytkowników gleb w zakresie kodeksu dobrych praktyk rolniczych i zasad rolnictwa ekologicznego,
- 6) wprowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych w celu minimalizacji zanieczyszczeń pokrywy glebowej wzdłuż dróg,
- 7) wprowadzenie zadrzewień śródpolnych;
- 8) ograniczenie możliwości realizacji nowej zabudowy do obszarów gleb klas V i VI;
- 9) koncentrację zabudowy w obszarze istniejących jednostek osadniczych.

4.2. System obszarów chronionych. Propozycje rozszerzenia ochrony prawnej

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego Gminy konieczne jest zapewnienie ciągłości przestrzennej układów przyrodniczych. Wskazuje się wprowadzenie zalesień uzupełniających istniejące kompleksy leśne. W celu zapewnienia odpowiedniego funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych tj. rzek Łaznowianki, Piasecznicy, Czarnej Bieliny (Pańkówki) i ich dopływów, wskazuje się zachowanie pasa wolnego od zabudowy od rzek, cieków i rowów melioracyjnych oraz ograniczenia w ich zainwestowaniu. Ochronie przed przekształceniami podlegać winny także zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, ciągi roślinności przydrożnej.

Ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną prawną odbywać się winna poprzez respektowanie w pełni przepisów ustaw i aktów wykonawczych dotyczących:

- 1) ochrony przyrody oraz zasad ochrony ustalonych dla poszczególnych obiektów i obszarów objętych ochroną prawną;
- 2) lasów i gospodarki leśnej;
- 3) zasad ochrony poszczególnych obiektów i obszarów, ustalonych w aktach prawnych je ustanawiających i określających zasady ich ochrony.

Dla pomników przyrody wskazuje się konieczność prowadzenia regularnych zabiegów konserwacyjno – pielęgnacyjnych wynikających z potrzeb bieżących oraz ich odpowiedniego oznakowania.

Gospodarka leśna w granicach Rezerwatu Łaznów, Leśnego Kompleksu Promocyjnego oraz lasów ochronnych powinna być prowadzona z zachowaniem przedmiotu i celu ochrony.

Propozycje rozszerzenia ochrony prawnej

Obszar chronionego krajobrazu

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz aktualizacji Planu proponuje się utworzenie „Koluszkowsko-Lubochniańskiego” Obszaru Chronionego Krajobrazu, obejmującego m.in. północno – zachodni i północno - wschodni fragment gminy Rokiciny. Celem wyznaczania obszarów chronionego krajobrazu jest przede wszystkim ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zachowanie mało przekształconych terenów dla potrzeb rozwoju rekreacji i turystyki. Ochroną w ramach obszaru chronionego krajobrazu obejmowane są tereny, które stanowią część systemu korytarzy ekologicznych, gdzie istnieją warunki do ochrony gatunkowej oraz szczególnie wartościowych elementów przyrody. Proponowany do utworzenia Koluszkowsko-Lubochniański Obszar Chronionego Krajobrazu ma stać się częścią wieloprzestrzennego, ekologicznego systemu obszarów chronionych Europejskiego Systemu Obszarów Chronionych Polski Środkowej (zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego).

Dla terenów Gminy wskazywanych do objęcia ochroną jako obszaru chronionego krajobrazu należy przyjąć taki sposób zagospodarowania, który do czasu ustanowienia formy ochrony

prawnej wykluczy degradację ekosystemów, utratę walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewni ich racjonalny rozwój zgodny z zasadami rozwoju zrównoważonego.

Pomniki przyrody

Proponuje się objąć ochroną w formie pomników przyrody cennych obiektów florystycznych z terenu Gminy - 51 drzew, opisanych w tomie II – uwarunkowania rozwoju.

Użytki ekologiczne

Proponuje się objąć ochroną w formie użytków ekologicznych wartościowe rzadkie i ginące ekosystemy: torfowisko przejściowe, bór bagienny typowy, murawa szczotlichowa oraz niżowe łąki świeże użytkowane, wymienione w tomie II – uwarunkowania rozwoju.

Tereny w zasięgu proponowanych użytków ekologicznych powinny być chronione przed zmianą ich naturalnych funkcji przyrodniczych. Ochrona polegać powinna na zapobieganiu i powstrzymywaniu sukcesji gatunków inwazyjnych.

Natura 2000

Na terenie gminy Rokiciny nie występują obszary predysponowane i proponowane do objęcia ochroną w ramach sieci „Natura 2000”.

W przypadku ustanowienia nowych form ochrony wymogi ochronne powinny zostać uwzględnione w planach i programach gminnych bez potrzeby dokonywania każdorazowo aktualizacji Studium.

4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji ze względów przyrodniczych

W ramach poprawy jakości środowiska w obszarze Gminy zakłada się poddanie przekształceniom:

- 1) terenów eksploatacji powierzchniowej i terenów poeksploatacyjnych – przekształcenie w tereny aktywne przyrodniczo – przeprowadzenie rekultywacji i rehabilitacji obszarów górniczych z przeznaczeniem na cele wodne, leśne, sportowo-rekreacyjne i rolne;
- 2) rezygnacji z użytkowania rolniczego obszarów gleb o niskiej przydatności rolniczej na rzecz rozwoju obszarów leśnych;
- 3) wyłączenie z użytkowania rolnego terenów w dolinach rzek Czarnej Bieliny (Pańkówki) i Piasecznicy na rzecz realizacji zbiorników retencyjnych dla poprawy stosunków wodnych w obszarze Gminy.

4.4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zakłada się utrzymanie produkcji rolnej w obszarze Gminy oraz restrukturyzację i unowocześnienie istniejących gospodarstw.

Jako podstawowe kierunki kształtowania **rolnej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) utrzymanie i rozwój rolniczych funkcji Gminy poprzez prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej;
- 2) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów wysokiej przydatności rolniczej na cele nierolne;
- 3) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolne oraz systematyczną konserwację urządzeń melioracyjnych;
- 4) sukcesywne przeznaczenie części terenów rolnych najsłabszych gleb pod zalesienia;
- 5) przekształcenie istniejącej zabudowy zagrodowej w tereny wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługami, likwidację części gospodarstw rolnych

- i zapewnienie ludności dotychczas rolniczej miejsc pracy (w sektorze usług lub przemysłu);
- 6) rozwój funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją – agroturystyki;
 - 7) rozwój usług komplementarnych dla rolnictwa;
 - 8) rozwój produkcji roślinnej w kierunku specjalizacji w uprawach pracochłonnych na niewielkich powierzchniach: warzywnictwo, sadownictwo, uprawy szklarniowe;
 - 9) rozwój produkcji zwierzęcej z rozwojem hodowli rodzimych gatunków zwierząt. Lokalizacja ferm hodowlanych oraz zastosowane w nich rozwiązania techniczne powinny ograniczać ich oddziaływanie na środowisko w tym ograniczać uciążliwości powodowane emisją odorów na tereny z zabudową mieszkaniową;
 - 10) dopuszcza się rozwój produkcji roślinnej w kierunku upraw wykorzystywanych do produkcji biopaliw na terenach rolniczych, w tym również terenach łąk i pastwisk
 - 11) dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych zgodnie z warunkami zawartymi w podrozdziale „Odnawialne źródła energii”.

Arealy istniejących gospodarstw będą podlegały komasacji. Obsługa rolnictwa winna być realizowana w ramach istniejącej zabudowy z możliwością rozwoju. Realizacja nowej zabudowy na terenach wskazanych do utrzymania funkcji rolniczej dopuszczalna jest jedynie w sytuacji, gdy właściciel gospodarstwa nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb inwestycyjnych w terenach przeznaczonych pod zabudowę.

W granicach gruntów zmeliorowanych nie należy lokalizować zabudowy. Teren powinien pozostać w rolniczym użytkowaniu. W przypadku realizacji zabudowy oraz w przypadku dokonywania podziału terenu na działki budowlane należy wyprzedzająco:

- 1) przebudować urządzenia melioracyjne w sposób zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemu, po wcześniejszym uzgodnieniu z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych;
- 2) wystąpić do Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji wodnych powierzchni zajętej pod zabudowę.

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oznaczono na rysunku Studium. Obejmują one wszystkie tereny ujęte w ewidencji gruntów jako użytki rolne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zarówno zabudowane obiektami związanymi z rolnictwem jak i wolne od zabudowy, dla których Studium wskazuje lub choćby dopuszcza wykorzystanie terenu na cele nie związane z rolnictwem.

Jako podstawowe kierunki kształtowania **leśnej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- 2) zachowanie i tworzenie powiązań istniejących kompleksów leśnych;
- 3) prowadzenie gospodarki leśnej łączącej cele produkcyjne z funkcjami ochronnymi, przyrodniczymi, naukowymi i edukacyjnymi lasów;
- 4) użytkowanie i ochronę lasów zgodnie z zasadami określonymi w Planach urządzeniowych lasów;
- 5) zachowanie łąk i polan śródleśnych;
- 6) dążenie do tworzenia drzewostanów wielogatunkowych i wielowiekowych o charakterze lasu naturalnego; skład drzew winien odpowiadać roślinności potencjalnej siedlisk leśnych;
- 7) zwiększenie różnorodności biologicznej z jednoczesnym rozwijaniem wodochronnych, klimatotwórczych i środowiskotwórczych funkcji lasów;
- 8) głównym sposobem odnawiania lasu, winno być odnowienie naturalne. Istniejące drzewostany pochodzenia sztucznego, które nie są dostosowane do warunków glebowo-siedliskowych powinny być przebudowywane w długim cyklu hodowlanym na drzewostany mieszane;

- 9) odpowiednie kształtowanie granicy rolno-leśnej poprzez wprowadzanie zalesień na gruntach:
 - a) położonych w enklawach i półenklawach leśnych, przylegających bezpośrednio do kompleksów leśnych lub znajdujących się w szachownicy z użytkami leśnymi, narażonych na znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę leśną,
 - b) nieprzydatnych do produkcji rolniczej i nieużytkowanych rolniczo klas: V, VI oraz nieużytkach rolniczych;
- 10) zakaz na terenach lasów realizacji zabudowy innej niż związanej z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- 11) realizację zbiorników wodnych i urządzeń służących ochronie p. pożarowej.

Planuje się zwiększenie powierzchni obszarów leśnych na terenie Gminy. Wskazuje się pod zalesienia obszary na glebach klas V i VI oraz na terenach poeksploatacyjnych. Szczegółowe ustalenie lokalizacji obszaru zalesień winno nastąpić w planie miejscowym.

Należy dążyć do rozwoju istniejących kompleksów leśnych, tworzenia, możliwie dużych, zwartych obszarów leśnych wśród terenów rolnych oraz realizacji zalesień na terenach nie przeznaczonych pod produkcję rolną a graniczące z kompleksami leśnymi. Granicę rolno-leśną należy ukształtować pozostawiając pas terenu dla rozwoju strefy przejściowej.

Zabudowy nie należy lokalizować w odległości od lasów mniejszej niż wysokość drzewostanu i mniejszej niż to wynika z przepisów odrębnych. Do terenów leśnych należy zapewnić dojazd w celu umożliwienia reagowania w sytuacjach zagrożeń, szczególnie w przypadku powstania pożaru.

Realizacja nowego zainwestowania nie może powodować pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących terenów leśnych oraz korzyści ekologicznych.

4.5. Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Zakłada się eksploatację złóż kopalin w obrębie istniejących udokumentowanych złóż surowców naturalnych, zarówno tych będących w eksploatacji jak i tych oznaczonych jako perspektywiczne tereny eksploatacji. Po zakończeniu eksploatacji złoża powinny zostać poddane rekultywacji.

Wszelkie działania prowadzone w granicach ustanowionych terenów górniczych powinny zapewniać:

- 1) wykonanie uprawnień określonych w wydanych koncesjach;
- 2) bezpieczeństwo powszechne;
- 3) ochronę środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ochrony wód podziemnych oraz obiektów budowlanych;

Aby zminimalizować negatywne oddziaływanie górnictwa na środowisko naturalne należy poddawać sukcesywnej rekultywacji obszary wydobywania oraz przeprowadzić rekultywację terenów po zakończonej eksploatacji surowców. Jako najbardziej pożądany kierunek wskazuje się kierunek leśny i wodny. Dopuszcza się wykorzystanie terenu na cele rekreacyjno – sportowe.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzenia rozpoznania zasobów i dokumentacji złóż oraz w przypadku pozytywnego rozpoznania, prowadzenia eksploatacji złóż kopalin na obszarach gleb klasy o niskiej przydatności rolniczej poza obszarami korytarzy ekologicznych oraz łąk i pastwisk. Prowadzona eksploatacja nie może powodować uciążliwości wykraczających poza granice ustanowionego terenu górniczego.

Dla złóż kopalin na terytorium gminy Rokiciny nie wyznacza się filarów ochronnych.

4.6. Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Przez teren Gminy przepływa Piasecznica, dla której sporządzono „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej etap III”. W niniejszym Studium uwzględniono obszary

bezpośredniego zagrożenia powodzią dla rzeki Piasecznicy, na których wprowadza się rozwiązania przestrzenne umożliwiające naturalny przepływ wód oraz minimalizację strat materialnych spowodowanych zalaniem.

Na wystąpienie okresowych podtopień narażone są również tereny wzdłuż pozostałych rzek.

Celem ograniczenia niebezpieczeństwa powodzi, zalań i podtopień postuluje się:

- 1) ograniczenie realizacji wszelkiego zainwestowania na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i podtopień – pozostawienie w dotychczasowym rolniczym lub leśnym sposobie użytkowania;
- 2) ewentualna realizacja zainwestowania w obszarach zagrożonych nie może powodować ograniczenia swobody przepływu wód powodziowych. Ponadto należy zastosować rozwiązania ograniczające skutki wystąpienia powodzi (niwelacja terenu, posadowienie parteru budynku powyżej rzędnej zagrożenia powodziowego);
- 3) ograniczenie lokalizacji zabudowy na obszarach łąk i pastwisk w obniżeniach dolinnych, zagrożonych lokalnymi podtopieniami;
- 4) utrzymanie przyrodniczej funkcji terenów łąk i pastwisk;
- 5) zwiększenie retencji zbiornikowej.

Dla ograniczenia zagrożeń związanych z podtopieniami powodowanymi przez wody opadowe i roztopowe należy zachować drożności istniejących cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób niezakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich..

W granicach gminy Rokiciny nie występują naturalne zagrożenia geologiczne ani obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

4.7. Obszary uzdrowisk

Obszar Gminy nie posiada statutu uzdrowiska ani statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399).

4.8. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji

Realizując wszelkiego rodzaju inwestycje należy dążyć do zminimalizowania ich szkodliwego oddziaływania na środowisko poprzez zastosowanie odpowiednich środków i urządzeń zarówno na etapie budowy jak i późniejszej eksploatacji.

W zakresie lokalnych uwarunkowań środowiskowych winny być respektowane ograniczenia związane z:

- 1) lokalizacją inwestycji w granicach obszarów chronionych;
- 2) wymogami ochrony obszarów leśnych i obszarów dolinnych;
- 3) wymogiem zachowania drożności naturalnych korytarzy ekologicznych i powiązań ekologicznych.

4.9. Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych

W planach miejscowych należy zapewnić rewaloryzację, ochronę i rozwój istniejących zasobów środowiska przyrodniczego oraz niwelowanie niekorzystnego wpływu działalności człowieka na środowisko zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium. Należy:

- 1) wprowadzić ograniczenia w zakresie wykorzystania powierzchni ziemi – ustalić wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej dostosowanej do specyfiki lokalizacji;
- 2) zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium określić zasady gospodarowania wodami, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami;

- 3) poszczególne typy terenów wyznaczone w planie winny być sklasyfikowane pod względem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- 4) istniejące zespoły zieleni, lasy winny być chronione przed niszczeniem poprzez m.in. ustalenie stref ochronnych, o ograniczonych możliwościach rozwoju zabudowy;
- 5) na terenach zabudowy w sąsiedztwie terenów leśnych należy wprowadzić obowiązek kształtowania stref zieleni;
- 6) istniejące ciekі objąć ochroną przed zasypywaniem i zabudowywaniem poprzez ustalenie stref ochronnych i zakazu niwelowania terenu;
- 7) na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinna zostać wyznaczona orientacyjna strefa płytkiego występowania wód oraz wyznaczony zasięg terenów narażonych na niebezpieczeństwo podtopień, a także określone ograniczenia i warunki realizacji zainwestowania w ich obrębie;
- 8) bezwzględnie uwzględnić zasady ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych;
- 9) przy określaniu zasad gospodarowania na terenach projektowanych do objęcia ochroną jako obszary chronionego krajobrazu należy wyprzedzająco uwzględnić ograniczenia i zakazy w zakresie kształtowania zainwestowania dla obszarów tego typu wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody. W związku z powyższym dla ochrony tych terenów proponuje się w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego wprowadzenie zapisów tj.:
 - a) zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;
 - b) zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
 - c) dla terenów eksploatacji powierzchniowej wprowadzenie obowiązku rekultywacji przywracającej pierwotne ukształtowanie terenu, ewentualnie utworzenie zbiorników wodnych;
 - d) ograniczających lokalizację obiektów budowlanych w pobliżu istniejących cieków i zbiorników wodnych z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.
- 10) szczegółowo określić lokalizację obszarów zalesień
- 11) zapewnić przerwy w pasmach zabudowy dla realizacji powiązań przyrodniczych. Wskazane miejsca powiązań systemu przyrodniczego mają charakter orientacyjny, powinny być uściślone w planie miejscowym.

5. Kierunki oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego.

5.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego. Potrzeby ochrony i rozwoju wartości kulturowych.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej jest istotnym elementem budowania tożsamości Gminy i integracji jej mieszkańców oraz tworzenia korzystnego wizerunku Gminy wykorzystującej i szanującej swoje dziedzictwo.

Zasady ochrony i opieki nad zabytkami określają przepisy odrębne dotyczące ochrony zabytków (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)). Zgodnie przepisami odrębnymi ochronie prawnej podlegają dobra kultury wpisane do rejestru zabytków, pomniki historii i parki kulturowe. Ponad to ochrona dóbr kultury realizowana jest w procesie planowania przestrzennego poprzez wyznaczenie stref ochronnych (konserwatorskiej, ekspozycji, itp.).

Dla realizacji ochrony i rozwoju zasobów kulturowych Gminy wskazuje się następujące kierunki polityki przestrzennej:

- 1) ochronę i rewaloryzację istniejących zasobów o wartościach historycznych, architektonicznych i zabytkowych oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych Gminy;

- 2) konieczność realizacji zwartej zabudowy pierzejowej w granicach działek przylegających do ulic, gdzie wykształciły się pierzeje w liniach rozgraniczających, celem zachowania tradycyjnego charakteru zabudowy wzdłuż ulic;
- 3) kształtowanie zwartej struktury miejscowości w oparciu o tradycyjne miejsca koncentracji usług i życia publicznego (rynki, place) oraz ograniczanie zabudowy rozproszonej deformującej ich panoramę i historyczne układy przestrzenne;
- 4) nowopowstająca zabudowa winna nawiązać skalą i sposobem zagospodarowanie terenu do układów istniejących (ochrona sylwet);
- 5) ograniczenie wiejskich układów zabudowy wstęgowej (przydrożnej) do ich historycznie uzasadnionego zasięgu, poddanie pozostałych rehabilitacji;
- 6) zakaz obudowywania dróg, lasów, parków i dolin rzecznych w przypadkach mających wpływ na deformację krajobrazu kulturowego;
- 7) kontynuację i odtwarzanie alei przydrożnych będących elementem tradycyjnego pejzażu Polski;
- 8) zakaz lokalizacji w sąsiedztwie obiektów zabytkowych elementów zagospodarowania, które zniekształcają właściwą ekspozycję zabytku i mają charakter dysharmonijny.

Obszary wymagające rewitalizacji

Gmina Rokiciny nie dysponuje gminnym programem opieki nad zabytkami, ani gminnym programem rewitalizacji. W Studium wskazano obszary wymagające przekształceń i podjęcia działań o charakterze rewitalizacyjnym (oznaczone na rysunku Studium, opisane w rozdz. 3.1. tomu „Kierunki”). Ponadto, rewitalizacji poddane powinny zostać obiekty i obszary w granicach wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej (obszary wsi Popielawy, Łaznów oraz Rokiciny - Kolonia) oraz obszary zabytkowych cmentarzy.

Rewitalizacją winny być objęte obszary miejscowości Chrusty Nowe oraz Rokiciny – Kolonia. Konieczne jest przywrócenie ładu przestrzennego miejscowości oraz wyeksponowanie wartości zabytkowych miejscowości Rokiciny - Kolonia.

5.2. Ochrona konserwatorska.

Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków realizowana będzie poprzez respektowanie zasad ich ochrony zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków (ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)).

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków winny być objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Gminna ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami oraz ewentualnie gminnego programu rewitalizacji.

Niezależnie od stanu technicznego i wysokości ponoszonych nakładów finansowych na ich utrzymanie obiekty zabytkowe (zarówno te wpisane do rejestru zabytków jak i te z gminnej ewidencji) podlegają ochronie, przy czym:

- 1) obiekty w bardzo złym stanie technicznym, których stan nie pozwala na przeprowadzenie remontu bądź też koszt remontu znacznie przekraczałby wartość obiektów, zakwalifikowane na podstawie szczegółowych ekspertyz konstrukcyjno-budowlanych do rozbiórki, podlegają ochronie poprzez obowiązek sporządzenia szczegółowej dokumentacji inwentaryzacyjnej konserwatorsko – budowlanej przed dokonaniem rozbiórki;
- 2) obiekty realizowane w miejscu rozebranego budynku winny respektować proporcje, formę dachów, relacje z sąsiednimi budynkami, odpowiadające charakterowi obiektów zabytkowych;

- 3) realizacja nowych obiektów w otoczeniu obiektów zabytkowych nie może powodować pomniejszenia wartości kulturowej i funkcjonalnej obiektu zabytkowego oraz jego ekspozycji;
- 4) prowadzenie jakichkolwiek prac remontowych oraz dokonywanie zmian dotyczących zabytku oraz jego otoczenia wymaga zgody i uzyskania wytycznych od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi.

W celu ujęcia systemowego ochrony zabytków ustala się w Studium **strefy ochrony konserwatorskiej**, dla których określa się ograniczenia w możliwościach zagospodarowania terenów, realizacji inwestycji oraz kształtowania zabudowy - do uwzględnienia przy sporządzaniu planu miejscowego:

- 1) strefę ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych:
 - a) wsi rzędówki - układu przestrzennego wsi Popielawy,
 - b) wsi rzędówki - układu przestrzennego wsi Łaznów,
 - c) złożonego układu przestrzennego wsi Rokiciny – Kolonia,
 - d) parku dworskiego w Popielawach wraz z otoczeniem,
 - e) parku przykościelnego w Łaznowie wraz z otoczeniem;
- 2) strefę ochrony archeologicznej:
 - a) strefę ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych,
 - b) strefę obserwacji archeologicznej.

W ramach **strefy ochrony konserwatorskiej** zabytkowych układów przestrzennych wskazuje się:

- 1) dla układów przestrzennych wsi Łanów i Popielawy:
 - a) zachowanie historycznego układu przestrzennego oraz cech rozplanowania. Ograniczenie rozwoju zabudowy po przeciwnej stronie dróg niż ukształtowane historycznie pasmo zabudowy: po południowej oraz zachodniej stronie drogi powiatowej nr 4303E w miejscowości Popielawy oraz po zachodniej stronie drogi wojewódzkiej nr W716 w miejscowości Łaznów,
 - b) zachowanie i kontynuację cech historycznych lokalizacji zabudowy, zarówno mieszkaniowej jak i gospodarczej w granicach działek,
 - c) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej formy w zakresie skali, formy architektonicznej oraz stosowanych materiałów wykończeniowych,
 - d) zakaz lokalizowania wysokościowych obiektów inżynierskich takich jak kominy, maszty itp., oraz obiektów uciążliwych,
 - e) zakaz stosowania napowietrznych linii energetycznych, telefonicznych itp.,
 - f) rewaloryzację i modernizację obiektów o wartościach kulturowych,
 - g) usunięcie i przebudowę obiektów dysharmonijnych,
 - h) obowiązek uzgodnienia z WKZ wszelkiej działalności inwestycyjnej obejmującej rozbudowę i nadbudowę istniejących oraz budowę nowych obiektów;
- 2) dla układu przestrzennego wsi Rokiciny – Kolonia:
 - a) zachowanie historycznego układu przestrzennego oraz cech rozplanowania,
 - b) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej formy w zakresie skali, formy architektonicznej oraz stosowanych materiałów wykończeniowych,
 - c) zakaz stosowania napowietrznych linii energetycznych, telefonicznych itp.,
 - d) rewaloryzację i modernizację obiektów o wartościach kulturowych,
 - e) usunięcie i przebudowę obiektów dysharmonijnych,
 - f) obowiązek uzgodnienia z WKZ wszelkiej działalności inwestycyjnej obejmującej rozbudowę i nadbudowę istniejących oraz budowę nowych obiektów;
- 3) dla parków wraz z otoczeniem
 - a) zachowanie historycznego układu przestrzennego oraz cech rozplanowania,
 - b) zakaz lokalizowania wysokościowych obiektów inżynierskich takich jak kominy, maszty itp.,
 - c) zakaz stosowania napowietrznych linii energetycznych, telefonicznych itp.,

- d) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej formy i kompozycji przestrzennej w zakresie stosowanego materiału budowlanego, skali, formy architektonicznej,
- e) rewitalizację i modernizację obiektów o wartościach kulturowych,
- f) zachowanie i pielęgnację istniejącego drzewostanu,
- g) ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym układem,
- h) obowiązek uzgodnienia z WKZ wszelkiej działalności inwestycyjnej obejmującej rozbudowę i nadbudowę istniejących oraz budowę nowych obiektów, podziałów nieruchomości oraz nasadzeń.

Ustala się w Studium **strefy ochrony archeologicznej**:

- 1) zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych;
- 2) strefy obserwacji archeologicznej zlokalizowane w miejscu nagromadzenia pojedynczych stanowisk oraz wzdłuż cieków.

Dla stref ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ustala się:

- 1) obowiązek uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wprowadzenia i zakresu nadzoru archeologicznego nad inwestycją lub przeprowadzenia prac oraz ratowniczych badań archeologicznych przed rozpoczęciem inwestycji wymagającej prac ziemnych oraz nasadzeń leśnych;
- 2) obowiązek uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie nadzorów, prac i ratowniczych badań archeologicznych;
- 3) obowiązek wykonania badań archeologicznych w sytuacji ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego oraz przerwania wszelkich prac budowlanych i udostępnienie terenu do badań archeologicznych;
- 4) obowiązek oznaczenia i zabezpieczenia nowoodkrytych stanowisk archeologicznych, a także zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 5) powiększenie strefy ochrony archeologicznej po odkryciu nowych stanowisk i wpisaniu ich do ewidencji zabytków archeologicznych.

Dla strefy obserwacji archeologicznej, obejmującej obszary istniejących i potencjalnych stanowisk archeologicznych, ustala się:

- 1) obowiązek powiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o planowanych pracach ziemnych oraz nasadzeniach leśnych oraz uzgodnienia ew. obowiązku ustanowienia nadzoru archeologicznego;
- 2) w przypadku ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego obowiązują odpowiednio wymogi ustalone dla stref ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych.

Miejsca pamięci narodowej.

Ochroną winny być objęte miejsca pamięci narodowej oraz ich najbliższe otoczenie.

W odległości 50 m od istniejących miejsc pamięci należy wykluczyć możliwość zaśmiecania, gromadzenia odpadów, gromadzenia mas ziemnych.

W odległości mniejszej niż 20 m nie należy lokalizować wolnostojących form reklamowych.

5.3. Ochrona dóbr kultury współczesnej.

ze względu na brak obiektów kwalifikujących się do wpisania na listę dóbr kultury współczesnej na obszarze Gminy, nie wprowadza się zasad ochrony dla jakiegokolwiek istniejącego obiektu.

W przypadku uznania obiektu przez Radę Gminy za dobro kultury współczesnej, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić jego ochronę.

Ochrona dóbr kultury współczesnej nie wymaga zmiany Studium – wskazania obiektów i ich stref ochronnych – może i powinna być, realizowana w ramach dostępnych narzędzi przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.4. Szlaki turystyczne.

W celu rozwoju infrastruktury turystycznej oraz promocji walorów krajoznawczo – przyrodniczych Gminy postuluje się:

- 1) oznakowanie i właściwie opisanie przebiegającego przez teren Gminy ponadlokalnego szlaku kulturowego „Szlak Kolei Warszawsko - Wiedeńskiej” oraz wartościowych obiektów z nim związanych
- 2) wytyczenie, oznakowanie i właściwie opisanie szlaków turystycznych samochodowych: „Budownictwa Drewnianego”, „Zamków”, „Wielu Kultur”.

5.5. Wytyczne określania ustaleń zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W ustaleniach planów miejscowych należy zagwarantować ochronę krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych. Ustalenia planów winny respektować wskazane kierunki działań w zakresie ochrony obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego.

Zasady ochrony, zakres dopuszczalnych przekształceń przy obiektach zabytkowych oraz ich otoczeniu winny zostać określone indywidualnie dla poszczególnych obiektów w mpzp zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i ogólnymi kierunkami zawartymi w Studium.

6. Kierunki oraz zasady rozwoju systemów komunikacji.

6.1. Kształtowanie powiązań zewnętrznych.

W rozwoju systemu komunikacyjnego Gminy, w zakresie kształtowania powiązań zewnętrznych, zakłada się:

- 1) utrzymanie i modernizację istniejącej sieci dróg wojewódzkich: Nr 716 Koluszki – Piotrków Trybunalski) i Nr 713 Łódź – Januszewice, z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne dla drogi głównej „G” o szerokości nie mniejszej niż 25,0 m w granicach terenów zabudowanych oraz poza terenami zabudowy. Ze względu na uciążliwości powodowane przez ruch na drodze nowe budynki mieszkalne powinny być lokalizowane w odległości umożliwiającej realizację zabezpieczeń w formie zieleni izolacyjnej na terenie działki;
- 2) rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 716 a odcinku Koluszki – Piotrków Trybunalski”;
- 3) rozbudowę skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 713 i nr 716 w miejscowości Rokiciny;
- 4) budowę obwodnicy miejscowości Rokiciny Kolonia na przebiegu drogi wojewódzkiej Nr 713;
- 5) obniżenie kategorii odcinka drogi wojewódzkiej nr 713 po wybudowaniu obwodnicy – przejęcie dla potrzeb obsługi ruchu lokalnego – powinna być projektowana jako droga zbiorcza „Z” o szerokości nie mniejszej niż 20,0 m;
- 6) utrzymanie i modernizację istniejącej sieci dróg powiatowych z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne:
 - a) drogi zbiorcze „Z” o szerokości nie mniejszej niż 20,0 m w granicach terenów zabudowanych oraz poza terenami zabudowy – droga Nr 4303 E Kozice - Łaznów – Popielawy – Tomaszów Mazowiecki,
 - b) drogi lokalne „L” o szerokości nie mniejszej niż 12,0 m w granicach terenów zabudowanych i 15,0 m poza terenem zabudowy – pozostałe drogi i odcinki tych dróg;
- 7) budowę drogi ekspresowej S 74 relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Kielce (zgodnie z postulatem w Planie Zagospodarowania Województwa Łódzkiego oraz w projekcie jego aktualizacji);
- 8) utrzymanie i modernizację linii kolejowej;
- 9) budowę ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 713.

Dopuszcza się możliwość rozwoju linii kolejowej poprzez budowę podłączenia Kolei Dużych Prędkości (≥ 300 km/h) Wrocław/Poznań-Łódź – Warszawa do CMK w rejonie Opoczna.

6.2. Kształtowanie wewnętrznego układu komunikacyjnego.

W rozwoju wewnętrznego systemu drogowego zakłada się:

- 1) usprawnienie połączeń komunikacyjnych;
- 2) utrzymanie i modernizację istniejącej sieci dróg gminnych z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne dla dróg dojazdowych „D” o szerokości nie mniejszej niż 10,0 m w granicach terenów zabudowanych oraz 15,0 m poza terenami zabudowy;
- 3) budowę chodników, ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych;
- 4) urządzenie dróg, posiadających nieurządzone nawierzchnie;
- 5) realizację nowych dróg na terenach przewidzianych dla rozwoju urbanizacji.

6.3. Komunikacja zbiorowa.

Zakłada się rozwój ilościowy i jakościowy przewozów realizowanych przez komunikację autobusową oraz przez kolej. Komunikacja zbiorowa i powiązania z obszarami sąsiednimi może być realizowana przez niewielkich, prywatnych przewoźników.

6.4. Ścieżki rowerowe.

W pasach drogowych dróg wojewódzkich i powiatowych, o ile warunki terenowe na to pozwalają, należy przewidzieć pobocza lub ścieżki rowerowe i chodniki umożliwiające bezpieczne poruszanie się rowerzystom i pieszym. Szczególnie dla szlaku rowerowego Eurovelo ustala się konieczność oznakowania oraz zapewnienia możliwości bezpiecznego poruszania się rowerzystom. W pozostałych drogach ruch rowerowy może pozostać nie oddzielony od samochodowego.

6.5. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W planach miejscowych należy zapewnić docelową możliwość realizacji układu komunikacyjnego w parametrach określonych w Studium poprzez zabezpieczenie pasa terenu przewidzianego pod budowę nowych ciągów komunikacyjnych (poprzez zakaz realizacji zabudowy lub poprzez wskazanie lokalizacji) oraz odsunięcie linii zabudowy od dróg, które planowane są do modernizacji.

Parametry techniczne dróg należy przyjąć zgodnie z klasami technicznymi odpowiednimi dla danych dróg zgodnie z wymogami przepisów odrębnych oraz wskazaniami Studium z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania. W przypadku, gdy istniejące zainwestowanie uniemożliwia realizację drogi w parametrach określonych w Studium, dopuszczalne jest odstępstwo od nich. Jednocześnie dopuszcza się zwiększenie parametrów drogi, jeśli będzie to wynikać ze zmian natężenia ruchu.

Wytyczne przebiegi projektowanych ciągów komunikacyjnych nie są precyzyjnym wskazaniem ich lokalizacji – określają kierunki realizacji połączeń komunikacyjnych. Szczegółowe ustalenie przebiegu winno być dokonane w planie miejscowym lub w decyzji o lokalizacji drogi.

Przy budowie drogi ekspresowej S74 oraz przebudowie drogi wojewódzkiej nr 713 należy przewidzieć wprowadzenie rozwiązań technicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt w poprzek korytarzy transportowych (tunele, przepusty, mosty, kładki itp.).

7. Kierunki oraz zasady rozwoju infrastruktury technicznej.

Ustalenie właściwych kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej wynikać powinno z potrzeb zwiększenia atrakcyjności Gminy dla ewentualnych nowych inwestorów, ochrony środowiska i wyeliminowania największych uciążliwości dla społeczeństwa. Przy ustalaniu potrzeb i priorytetów odnoszących się do poszczególnych systemów oraz wynikających z nich wzajemnych zależności, należy uwzględnić:

- 1) powiązania systemów infrastruktury technicznej funkcjonujących na obszarze Gminy z otoczeniem;
- 2) powiązania lokalnych programów rozwoju infrastruktury technicznej z programami ponadlokalnymi;
- 3) uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska.

Dla terenów infrastruktury technicznej obejmujących istniejące i projektowane obiekty infrastruktury technicznej związane z gospodarką wodną, ściekową, gospodarką odpadami oraz urządzenia elektroenergetyczne, sieci ciepłej i gazowniczej wskazuje się:

- 1) utrzymanie, modernizację i rozbudowę istniejących oraz budowę nowych urządzeń i obiektów związanych z funkcjonowaniem infrastruktury technicznej;
- 2) sposób zainwestowania dostosowany do wymogów technologicznych i bezpieczeństwa użytkowania.

Dopuszcza się lokalizację sieci infrastruktury technicznej w pasach drogowych z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych.

7.1. Gospodarka wodno – ściekowa.

7.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Przewiduje się zachowanie i modernizację istniejących na terenie Gminy ujęć wody i budowę nowych studni jako awaryjne źródła wody dla ludności w sytuacjach zagrożeń, z obowiązkiem okresowej kontroli jakości ich wód i dopuszczania do eksploatacji przez właściwe organy Inspekcji Sanitarnej.

Wskazuje się kontynuację rozbudowy sieci wodociągowej w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych, w układach zamkniętych, pierścieniowych, pozwalających na wielokierunkowe zasilanie istniejących i planowanych rejonów urbanizacji. Standard wyposażenia powinien zapewniać możliwość korzystania z sieci wodociągowej dla mieszkańców i usług w 100% oraz, z ograniczeniami, dla przemysłu.

Wodochłonne zakłady produkcyjne mogą korzystać z własnych ujęć wody. Obieg wody wykorzystywanej dla celów technologicznych powinien być prowadzony w systemie zamkniętym.

Istniejąca sieć wodociągowa winna podlegać modernizacji. Prace modernizacyjne powinny uwzględniać dostosowanie sieci do funkcjonowania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń oraz wymianę elementów sieci zdekapitalizowanych, które mogą stanowić zagrożenie dla stanu czystości dostarczanej wody. Fragmenty sieci wykonane z rur azbestocementowych winny zostać wymienione w pierwszej kolejności.

Dla magistrali wodociągowej Łódź – Tomaszów Mazowiecki wskazuje się zachowanie strefy bezpieczeństwa o ograniczonym sposobie zagospodarowania (w tym zakazie zabudowy) zapewniająca prawidłowe funkcjonowanie sieci. Minimalna szerokość strefy wynosi po 8,0 m w obie strony od skraju przewodu.

7.1.2. Odprowadzanie ścieków sanitarnych i ich oczyszczanie.

Zakłada się rozbudowę i budowę sieci kanałów sanitarnych z wysokosprawnymi oczyszczalniami ścieków w obszarach zurbanizowanych oraz podlegających urbanizacji, a także rozwój lokalnych przydomowych oczyszczalni w obszarach o rozproszonej zabudowie.

W zakresie rozbudowy systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków jako priorytetowe działania wskazuje się realizację następujących inwestycji:

- 1) modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Rokicinach;
- 2) budowę oczyszczalni ścieków w Jankowie;
- 3) budowę oczyszczalni w Popielawach w miejscu istniejącej;
- 4) budowę kolektorów sanitarnych wg koncepcji programowo przestrzennej budowy kanalizacji we wsiach: Albertów, Eminów, Janinów, Janków, Janków III, Jankówek, Łaznówek, Maksymilianów, Reginów, Wilkucice Duże i Małe, Łaznów-Kolonia, Michałów, Cisów, Nowe Chrusty, Pogorzałe Ługi, Mikołajów, Popielawy.

Do objęcia zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej wskazuje się tereny w granicach obszaru aglomeracji Rokiciny, utworzonej na mocy Rozporządzenia NR 17/08 Wojewody łódzkiego z dnia 10.06.2008 r. oraz część terenów rozwoju urbanizacji, oznaczonych na rysunku Studium, przy czym realizacja sieci kanalizacyjnej na wskazanych obszarach powinna być uzasadniona finansowo i technicznie. Wskazane jest dokonanie korekty wyznaczonego obszaru w dostosowaniu do przewidywanego stopnia wykorzystania sieci, ze względu na rozwój zainwestowania związanego z polityką przestrzenną zawartą w Studium.

Na obszarach wiejskich, poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej odprowadzanie ścieków sanitarnych winno się odbywać na zasadach dotychczasowych - dopuszczalne jest stosowanie szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe i, jeśli pozwalają na to warunki gruntowo-wodne - indywidualnych oczyszczalni ścieków.

Obiekty, z których ścieki sanitarne odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej winny być do niej podłączone.

Nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich powinny być gromadzone w dostosowanych do tego zbiornikach oraz zagospodarowane w rolnictwie zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej.

Ponad to, wskazuje się konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno – ściekowej w zakładach przemysłowych poprzez:

- 1) rezygnację z wodochłonnych technologii przemysłowych;
- 2) korzystanie z zamkniętych obiegów wody.

7.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych.

W zakresie odprowadzania wód opadowych zakłada się:

- 1) utrzymanie i modernizację istniejącego systemu kanalizacji deszczowej (ul. Tomaszowska, Rokiciny-Kolonia);
- 2) odprowadzanie wód opadowych z dróg do rowów przydrożnych;
- 3) wody z placów i parkingów po odpowiednim podczyszczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą być odprowadzane do wód powierzchniowych;
- 4) należy dążyć do zagospodarowania wód opadowych w granicach działek. W terenach zurbanizowanych należy wprowadzić rozwiązania służące retencjonowaniu wód na działce;
- 5) budowę sieci kanalizacji deszczowej w obszarach silnie zurbanizowanych z budową podczyszczalni wód deszczowych.

7.2. Systemy energetyczne.

7.2.1. Zaopatrzenie w ciepło.

Zakłada się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. z kotłowni indywidualnych. Nowowznoszone obiekty powinny być wyposażone w wysokosprawne systemy grzewcze stosującymi technologie i paliwa ekologiczne, spełniającymi wymagania w zakresie emisji spalin.

Wskazane jest wykorzystanie w indywidualnych systemach grzewczych odnawialnych źródeł energii – pompy ciepła, energia słoneczna.

Należy dążyć do stopniowego zastępowania przestarzałych systemów grzewczych nowymi, bezpiecznymi ekologicznie.

7.2.2. Zaopatrzenie w gaz.

Wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia mieszkańców Gminy w gaz, tj. z wykorzystaniem butli gazowych dla celów bytowych oraz zbiorników na gaz dla celów bytowych i grzewczych.

Zakłada się perspektywnie budowę sieci gazowej, poprzez realizację odgałęzienia od gazociągu Koluszki – Tomaszów Mazowiecki, z uwzględnieniem kryteriów ekonomicznej opłacalności. Parametry sieci winny zapewniać możliwość wykorzystania gazu sieciowego do celów grzewczych.

Lokalizacja stacji redukcyjnej gazu oraz szczegółowe przebiegi sieci rozdzielczej winny być ustalone w koncepcji budowy sieci oraz na etapie opracowania planu miejscowego.

7.2.3. Elektroenergetyka.

Zakłada się utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej oraz jej sukcesywną rozbudowę na obszarach wskazanych do realizacji zainwestowania.

Dopuszcza się lokalizację na terenie Gminy urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystującą energię ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą im towarzyszącą.

Rozwój sieci elektroenergetycznej zarówno o napięciu 15kV i wysokich napięć powinny umożliwiać włączenie do systemu generatorów prądu wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.

Dopuszcza się budowę linii elektroenergetycznych 15kV i wysokich napięć oraz stacji transformatorowych niezbędnych dla funkcjonowania elektrowni oraz włączenia jej do systemu energetycznego. Stacje transformatorowe należy lokalizować w miejscu lokalizacji turbin, na terenach rolnych lub na terenach produkcyjno-usługowych w miejscach wynikających z koncepcji budowy elektrowni z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych.

W zakresie rozwoju elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej wskazuje się:

- 1) utrzymanie i modernizację istniejących linii 110kV, 15kV, napowietrznych i kablowych;
- 2) rozbudowę sieci w sposób umożliwiający zasilanie nowych odbiorców z terenów wskazanych do urbanizacji;
- 3) dopuszcza się rozbudowę sieci energetycznych 110kV i budowę nowych stacji transformatorowych w przypadku konieczności zapewnienia odbiorcom odpowiednich standardów zaopatrzenia w energię;
- 4) sieci powinny umożliwiać włączenie do systemu generatorów prądu wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych;
- 5) utrzymanie i modernizację istniejącej stacji 110/15 kV „Łaznów”;
- 6) zachowanie wzdłuż linii 110kV stref ochronnych (pasów technologicznych) o szerokości 36,0 m (po 18 m od osi linii w obu kierunkach), w obrębie których obowiązują ograniczenia zagospodarowania o których mowa w rozdz. 16.2.3.;
- 7) zachowanie wokół stacji „Łaznów” strefy ochrony akustycznej o promieniu 150 m wolnej od zabudowań mieszkalnych.

W zakresie rozwoju elektroenergetycznej sieci przesyłowej wskazuje się:

- 1) eksploatację i modernizację elektroenergetycznych linii przesyłowych istniejących 220 kV i 400 kV a także nowych linii 400 kV po ich wybudowaniu;
- 2) zachowanie pasa technologicznego o szerokości 80 metrów (po 40 m od osi linii w obu kierunkach) wzdłuż linii 400 kV, w obrębie którego obowiązują ograniczenia zagospodarowania o których mowa w rozdz. 10.2.3.

Rozwiązywanie kolizji linii napowietrznych z istniejącą i projektowaną zabudową należy uzyskiwać poprzez:

- 1) zachowanie dopuszczalnych odległości projektowanej zabudowy obiektów elektroenergetycznych;
- 2) ewentualną zmianę dotychczasowej trasy linii (przebudowa może być zrealizowana wyłącznie przez właściciela sieci na wniosek podmiotu, który tę zmianę powoduje);
- 3) skablowanie linii napowietrznej 15kV.

Ze względów ekonomicznych jako zasadę w zakresie rozbudowy sieci elektroenergetycznej należy uznać:

- 1) na terenach o wysokim stopniu zurbanizowania - sieć kablową;
- 2) na terenach o niskim stopniu zurbanizowania- sieć napowietrzną.

Dla odbiorców wymagających zwiększonej pewności zasilania należy uwzględnić możliwość dwukierunkowego zasilania.

W miejscowościach o wysokim stopniu zurbanizowania wskazuje się budowę oświetlenia ulicznego.

7.3. Odnawialne źródła energii.

Zakłada się lokalizację w granicach Gminy urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej służących pozyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych, w tym m.in. energii wiatru, wód powierzchniowych, wód geotermalnych, słońca.

W rozwiązaniach indywidualnych w zakresie zaopatrzenia w ciepło należy dążyć do pokrycia części zapotrzebowania na ciepło ze źródeł ciepła wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych.

Lokalizację elektrowni wiatrowych dopuszcza się na terenach rolniczych w tym terenach potencjalnych zalesień na terenie całej Gminy. Nie dopuszcza się lokalizacji, tj. posadawiania, elektrowni wiatrowych (ze względu na ochronę walorów krajobrazowych oraz rozwój funkcji mieszkaniowych i rekreacyjnych) w granicach projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Koluszkowsko – Lubochniańskiego, w północnej części Gminy w granicach obrębów geodezyjnych Chrusty Nowe, Pogorzałe Ługi, Mikołajów, Maksymilianów, Eminów oraz w północnych częściach obrębów Wilkucice Duże, Wilkucice Małe (na północ od drogi powiatowej nr 4318 E) oraz (ze względu na sprzeciw części mieszkańców) na terenie obrębu Łaznów.

Lokalizacja elektrowni (turbiny wiatrowej) powinna uwzględniać następujące ograniczenia i zakazy:

- 1) z zachowaniem odległości zapewniającej właściwy klimat akustyczny na terenach przeznaczonych pod zabudowę czy rekreację;
- 2) ochrona akustyczna powinna obejmować ograniczenie ekspozycji na hałas oraz dźwięki niesłyszalne przez człowieka (infradźwięki o częstotliwości poniżej 20Hz);
- 3) konstrukcja i powierzchnia rotacji wirnika nie może powodować ograniczenia dostępu do światła dziennego w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w rozumieniu przepisów odrębnych;
- 4) odległość turbiny od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową powinna uwzględniać ograniczenie oddziaływania na te tereny tzw. efektu światłocienia powodowanego przez obracające się łopaty wirnika;
- 5) lokalizacja turbin wiatrowych winna być poprzedzona wykonaniem badań dotyczących migracji ptaków i nietoperzy, występowania niektórych gatunków ptaków, tzw „kolizyjnych”, (np. ptaków drapieżnych, ptaków migrujących nocą, gatunków wykonujących w powietrzu pokazy godowe) oraz opracowaniem raportu/analizy skutków oddziaływania planowanej inwestycji na populację w/w zwierząt oraz środowisko przyrodnicze;

- 6) wyklucza się możliwość lokalizacji na obszarach znajdujących się na trasie przelotów migracyjnych oraz obszarach lęgowych;
- 7) wyklucza się możliwość lokalizacji na terenach pełniących funkcje korytarzy i węzłów ekologicznych;
- 8) lokalizacja farm wiatrowych w bezpośrednim sąsiedztwie stref ochronnych napowietrznych linii elektroenergetycznych wymaga uzgodnienia z właścicielem linii;
- 9) lokalizacja turbin o wysokości powyżej 50 m npt winna być prowadzona w uzgodnieniu z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego, a o wysokości powyżej 100 m npt z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego, w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 10) lokalizacje elektrowni wiatrowych powinny uwzględniać zachowanie powszechnego bezpieczeństwa w zakresie ochrony życia i zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia i środowiska w sytuacjach:
 - a) uszkodzenia lub awarii turbiny;
 - b) powstania katastrofy budowlanej;
 - c) oblodzenia łopat wirnika;
- 11) należy zastosować rozwiązania zapobiegające powstawaniu zagrożeń związanych z oblodzeniem wirnika (zranienie osób lub zniszczenie mienia spowodowane odpadaniem lodu).

7.4. Telekomunikacja, informatyzacja. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Zakłada się:

- 1) pełną dostępność do łącz telekomunikacyjnych;
- 2) rozwój sieci teleinformatycznych;
- 3) możliwość lokalizacji urządzeń łączności publicznej o nieznacznym oddziaływaniu w rozumieniu przepisów odrębnych na terenach przeznaczonych do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, pozostałych urządzeń na terenach, na których nie przewiduje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej.

Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się:

- 1) rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu;
- 2) urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych;
- 3) informatyzację urzędu Gminy;
- 4) rozwój sieci bezprzewodowych – budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu – np. za pomocą sieci Hot spot –ów.

7.5. Gospodarka odpadami.

Wskazuje się kontynuację istniejących zasad gospodarowania odpadami. Gospodarka odpadami powinna być prowadzona w sposób zapewniający wyeliminowanie zagrożeń mieszkańców i środowiska, w szczególności odpadami niebezpiecznymi znajdującymi się w strumieniu odpadów komunalnych.

W zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Rokiciny, zakłada się włączenie Gminy w regionalny system gospodarki odpadami. Wskazuje się podjęcie działań obejmujących:

- 1) stały monitoring i likwidację istniejących na terenie Gminy „dzikich wysypisk”;
- 2) docelowe objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców Gminy;
- 3) rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów;
- 4) prowadzenie akcji promocyjnych i edukacyjnych na temat selektywnej zbiórki odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi i zasad podpisywania umów z jednostkami odbierającymi odpady;
- 5) zorganizowanie gminnego punktu zbiórki odpadów, w tym niebezpiecznych i wielkogabarytowych;
- 6) organizacja systemu unieszkodliwiania komunalnych odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach;

- 7) zagospodarowanie osadów ściekowych przez kompostowanie;
- 8) minimalizację ilości wytwarzanych odpadów w sektorze gospodarczym.

7.6. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W planach miejscowych należy zapewnić możliwości rozwoju sieci jak i ich eksploatację. Sieci w miarę możliwości powinny być prowadzone w terenach ogólnodostępnych. W przypadku braku takiej możliwości możliwe jest prowadzenie sieci po terenach działek prywatnych. W takiej sytuacji należy zapewnić dostęp do sieci w ramach umów cywilno-prawnych.

Ustalenia planu miejscowego powinny zapewniać docelowy rozwój sieci zgodnie z przyjętymi założeniami rozwoju sieci z ewentualnym wprowadzeniem rozwiązań tymczasowych.

8. Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej

8.1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy.

W ramach poprawy warunków mieszkaniowych:

- 1) wskazuje się utrzymanie, modernizację, ocieplanie, istniejących budynków wielorodzinnych gminnych oraz innych;
- 2) realizację budynków z lokalami socjalnymi – decyzja do podjęcia na poziomie programów społecznych;
- 3) dopuszcza się możliwość rozwoju budownictwa wielorodzinnego;
- 4) wyznacza się nowe tereny zabudowy mieszkaniowej.

8.2. Rozwój infrastruktury oświatowej.

Istniejące placówki szkolne i przedszkolne, jako w pełni zaspokajające potrzeby mieszkańców Gminy, wskazuje się do zachowania.

Obiekty skupiające funkcje oświaty winny być poddawane modernizacji i regularnym przeglądom technicznym w celu zapewnienia bezpieczeństwa korzystania. Wskazuje się rozbudowę i wyposażenie istniejących placówek w obiekty i urządzenia służące realizacji funkcji oświatowych, w tym sal gimnastycznych, boisk itp. w zależności od potrzeb.

Konieczne jest monitorowanie zapotrzebowania na usługi przedszkolne oraz dostosowanie sieci placówek do zmieniających się potrzeb.

Jako działania priorytetowe w zakresie modernizacji istniejącej infrastruktury oświatowej wskazuje się:

- 1) przeprowadzenie generalnego remontu kuchni oraz sali gimnastycznej w przedszkolu w Rokicinach oraz termomodernizację budynku;
- 2) odwodnienie terenu Gimnazjum w Popielawach,
- 3) przeprowadzenie remontu i termomodernizację części budynku Szkoły Podstawowej w Łaznowie oraz Jankowie;
- 4) kompleksowe zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej w Rokicinach Kolonii do celów sportowo-rekreacyjnych oraz modernizację płyty boiska;
- 5) przeprowadzenie remontu Szkoły Podstawowej w Rokicinach;
- 6) przeprowadzenie remontu generalnego budynku starej szkoły w Popielawach z adaptacją na mieszkania służbowe.

Realizacja innych nowych obiektów możliwa jest w obszarach wskazanych na zabudowę usługową, mieszkaniowo – usługową.

8.3. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.

Istniejąca sieć placówek kultury oraz obiektów i urządzeń sportowych zapewnia w stopniu podstawowym zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy.

Celem poprawy standardu świadczonych usług w zakresie kultury, sportu i rekreacji i rozszerzenia ich wachlarza wskazuje się:

- 1) realizację biura promocji i informacji turystycznej Gminy;
- 2) rozbudowę placówek kulturalnych w miejscowości gminnej Rokiciny-Kolonia oraz pozostałych miejscowościach;
- 3) rozwój infrastruktury turystycznej (noclegi, gastronomia, parkingi), szczególnie w zakresie obsługi ruchu na szlakach turystycznych;
- 4) rozwój infrastruktury usług sportu – budowa boisk i sal gimnastycznych;
- 5) nawiązanie współpracy z innymi gminami w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych i zawodów sportowych o charakterze ponadlokalnym;
- 6) lokalizację i rozwój terenów przeznaczonych dla uprawiania sportu i rekreacji z wykorzystaniem walorów przyrodniczych obszaru;
- 7) rozwój gospodarstw agroturystycznych;
- 8) poprawę jakości terenów zieleni – ochronę terenów dolinnych, kształtowanie zespołów zieleni parkowej, nowe nasadzenia.

Jako działania priorytetowe w zakresie modernizacji istniejącej infrastruktury kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej wskazuje się:

- 1) remont zabytkowego budynku Zajazdu Poczty Konnej;
- 2) remont zabytkowego dworku w Popielawach;
- 3) termomodernizację świetlic wiejskich w Łaznowskiej Woli, Chrustach Nowych, Rokicinach, Popielawach;

8.4. Rozwój infrastruktury społecznej - służby zdrowia, opieki społecznej i administracji.

Istniejącą na terenie Gminy sieć placówek świadczących usługi z zakresu opieki zdrowotnej zaspokaja potrzeby mieszkańców, właściwie wyłącznie w zakresie opieki podstawowej.

Dla poprawy standardów świadczonych usług proponuje się:

- 1) modernizację i ew. rozbudowę istniejących obiektów;
- 2) zwiększenie dostępności dla usług specjalistycznych;
- 3) likwidację barier architektonicznych - zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych.

Jako działania priorytetowe w zakresie modernizacji istniejącej infrastruktury społecznej wskazuje się:

- 1) remont budynku Urzędu Gminy – dostosowanie do potrzeb społecznych;
- 2) budowa kotłowni i centralnego ogrzewania w budynku socjalnym w Łaznowie.

W celu rozszerzenia zakresu świadczonych usług wskazuje się

- 1) umożliwienie lokalizacji nowych, prywatnych, niepublicznych ośrodków opieki zdrowotnej,
- 2) rozwój specjalistycznych usług medycznych;
- 3) rozważenie lokalizacji obiektów stałego pobytu dla ludzi starszych;
- 4) rozszerzenie zakresu opieki nad dziećmi z ubogich rodzin i rodzin patologicznych;
- 5) rozważenie lokalizacji żłobka – jako placówki publicznej lub prywatnej.

8.5. Targowiska.

Właściwym dla kształtowania roli wyznaczonego obszaru przestrzeni publicznej jest rozwój w jego granicach funkcji handlowych – targowisko. Zakłada się, iż po zakończeniu handlu targowisko pełnić będzie funkcję ogólnodostępnego placu. Szczegółowe miejsce lokalizacji i sposób organizacji targowiska do ustalenia w planie miejscowym.

8.6. Cmentarze.

Wszystkie istniejące na terenie Gminy cmentarze, jako w pełni zaspokajające potrzeby grzebalne Gminy wskazuje się do zachowania. Ewentualne powiększenie powierzchni grzebalnych cmentarzy może się odbyć kosztem terenów rolnych z nimi sąsiadujących.

Wokół cmentarzy należy zachować strefy sanitarne zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

9. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa.

Celem zapewnienia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa wskazuje się:

- 1) lokalizację obiektów o wysokości powyżej 50 m od poziomu terenu winna być prowadzona w uzgodnieniu z Dowództwem Sił Powietrznych RP;
- 2) lokalizacja obiektów o wysokości powyżej 100 m od poziomu terenu winna być zgłoszona Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz powinny być oznakowane jako przeszkody lotnicze, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 3) lokalizacje elektrowni wiatrowych powinny uwzględniać zachowania powszechnego bezpieczeństwa w przypadku powstania awarii oraz minimalizację oddziaływania akustycznego na tereny zabudowy do wartości dopuszczalnych;
- 4) zapewnienie zaopatrzenia w wodę w warunkach kryzysowych oraz budowę sieci wodociągowych o parametrach umożliwiających wykorzystanie sieci dla potrzeb gaśniczych;
- 5) konieczność zapewnienia ochrony sanitarnej wody pitnej w strefach ujęć głębinowych oraz zabezpieczenia ich hermetyczności i osłony przed skażeniami chemicznymi a także niezawodności technicznej i monitoringu;
- 6) racjonalną i oszczędną eksploatację wód głębinowych z uwzględnieniem zaistnienia sytuacji zagrożenia, w bilansie potrzeb istniejących ujęć wody;
- 7) wprowadzenie rozwiązań systemowych odprowadzania ścieków sanitarnych z terenów zabudowanych;
- 8) integrację rozwoju zabudowy z budową systemów infrastruktury technicznej;
- 9) uwzględnienie, w podpiwniczeniach (lub odpowiednich pomieszczeniach parterowych) nowej zabudowy, zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej, realizacji pomieszczeń o konstrukcji odpornej na zagruzowanie, z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia lub zapewnienie rezerwy terenów pod obiekty ochronne;
- 10) dla nowo budowanych zakładów pracy i obiektów użyteczności publicznej, które będą kontynuować działalność w czasie wojny wskazuje się budowę schronów dla załogi;
- 11) uwzględnienie potrzeby realizacji stacji transformatorowych dla nowych inwestycji;
- 12) odsunięcie linii zabudowy od krawędzi dróg dla utworzenia pasów zieleni z możliwością wykorzystania tych obszarów dla lokalizacji infrastruktury podziemnej;
- 13) zachowanie strefy kontrolowanej wzdłuż projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia, gazociągu CO₂, strefy ochronnej wzdłuż linii wysokiego napięcia 400kV i 110 kV oraz strefy kontrolowanej wzdłuż magistrali wodociągowej;
- 14) zakaz lokalizacji zabudowy w terenach dolinnych, podmokłych oraz narażonych na występowanie okresowych podtopień z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń służących ochronie przed powodzią, zbiorników wodnych możliwych do wykorzystania dla celów p.-poż. oraz zapewnienie odpowiednich dojazdów do rzeki w sytuacji zagrożenia;
- 15) zachowanie pasa wolnego od zabudowy o szerokości minimum 30 m od rzek i 10 m od cieków i rowów melioracyjnych;
- 16) zachowanie drożności cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób niezakłócający stosunków wodnych na działkach sąsiednich;

- 17) przebudowę układu drogowego i modernizację istniejących dróg, dostosowanie ich parametrów do wymaganych w przepisach odrębnych;
- 18) konieczność zapewnienia przy drogach wojewódzkich miejsc postojowych (parkingów) dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne;
- 19) zapewnienie terenom i działkom budowlanym dostępu do dróg zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących dróg pożarowych;
- 20) konieczność uzgodnienia lokalizacji farm wiatrowych w bezpośrednim sąsiedztwie stref ochronnych napowietrznych linii elektroenergetycznych 110kV z właścicielem linii.

10. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.

10.1. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym lokalizuje się w terenach dróg gminnych, terenach infrastruktury, terenach usług sportu i rekreacji, terenach zabudowy usługowej, terenach obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług, terenach zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej oraz terenach zieleni urządzonej.

Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub na mocy decyzji administracyjnej.

10.2. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym obejmują na terenie Gminy inwestycje w zakresie dróg (powiatowych, krajowych i ekspresowych), sieci infrastruktury technicznej, zadań z zakresu ochrony środowiska.

W obowiązującym, zatwierdzonym uchwałą Nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego*, na terenie gminy Rokiciny nie zostały wskazane zadania rządowe (objęte rejestrem zadań rządowych lub samorządowych szczebla wojewódzkiego) służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Politykę przestrzenną zawartą w Studium zarówno w części opisowej jak i graficznej dostosowano do zapisów aktualizacji Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, która zakłada:

- 1) w zakresie komunikacji i transportu:
 - a) budowę drogi ekspresowej S-74 relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Kielce (w innym przebiegu niż przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów),
 - b) rozbudowę dróg wojewódzkich nr 713 i 716 – zadanie zawarte w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2008 – 2013,
 - c) budowę obwodnicy Rokicin na drodze wojewódzkiej nr 713 – zadanie zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego,
 - d) modernizację linii kolejowej Koluszki – Częstochowa;
- 2) w zakresie infrastruktury technicznej:
 - a) budowę odgałęzienia od gazociągu Koluszki – Tomaszów Mazowiecki wraz ze stacją redukcyjną,
 - b) modernizacja oczyszczalni ścieków w Rokicinach;
- 3) w zakresie ochrony środowiska:
 - a) utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Koluszkowsko – Lubochniańskiego”,
 - b) budowę gazociągu CO₂ oraz wyznaczenie obszaru jego lokalizacji.

11. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne.

Tereny zamknięte w rozumieniu ustawy dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne z. (Dz. U. z 1989 Nr 30, poz. 163 z późn. zm.) na terenie gminy Rokiciny

ustanowiono w związku z przebiegiem linii kolejowej relacji Warszawa-Katowice. Obejmują one działki: dz. Nr 417 obr. Chrusty Nowe, dz. Nr 85 obr. Pogorzałe Ługi, dz. Nr 91 obr. Michałów, dz. Nr. 8 obr. Kolonia Łaznów, dz. Nr. 156 obr. Kolonia Rokiciny, dz. Nr. 340 obr. Chrusty Nowe, dz. Nr. 28 obr. Kolonia Rokiciny.

Wskazane jest dokonanie weryfikacji granic terenów zamkniętych, szczególnie w miejscowości Rokiciny – Kolonia. Tereny zamknięte powinny obejmować wyłącznie tereny, które są niezbędne dla prowadzenia i zabezpieczenia ruchu na terenie linii kolejowej.

Nie wyznaczono strefy ochronnej terenów zamkniętych.

12. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.

W granicach Gminy nie są zlokalizowane Pomniki Zagłady, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. z 1999 r. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).

13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Nie wskazuje się w obszarze Gminy obszarów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości. Scalenie i podział mogą być dokonane w obszarach rozwoju urbanizacji w zgodzie z przepisami odrębnymi dotyczącymi gospodarki nieruchomościami.

14. Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy

14.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych.

Na podstawie przepisów odrębnych, sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe dla:

- 1) terenów górniczych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.), o ile rada gminy, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, indywidualnie nie postanowi inaczej;
- 2) terenów lokalizacji cmentarzy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tj. Dz.U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295 z późn. zm.).

Obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe dla:

- 1) obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości – nie wskazuje się;
- 2) obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² - nie wskazuje się;
- 3) obszary przestrzeni publicznych – wyznaczono obszar przestrzeni publicznej obejmujący centrum miejscowości gminnej Rokiciny – Kolonia, oznaczony na rysunku Studium.

14.2. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Wskazane jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- 1) obszarów rozwoju zabudowy - wskazane do rozwoju i intensyfikacji procesów urbanizacyjnych, nie będących kontynuacją pasm istniejącej przyulicznej zabudowy, dla których należy ustalić zasady ochrony i kształtowania przestrzeni;
- 2) terenów, dla których planuje się zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne;
- 3) terenów w granicach stref ochrony konserwatorskiej układów przestrzennych oraz parków zabytkowych, o których mowa w rozdz. 5.2. części "Kierunki" Studium;
- 4) obszarów zainwestowanych, podlegających degradacji przestrzennej, wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych dla których należy ustalić zasady przekształceń struktur przestrzennych, tj. obejmujących obszar miejscowości Rokiciny – Kolonia oraz Chrusty Nowe, oznaczonych na rysunku Studium jako obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji;
- 5) obszarów zainwestowanych wymagających rekultywacji, tj. obszary koncentracji terenów eksploatacji powierzchniowej, oznaczonych na rysunku Studium jako obszary rekultywacji i rewoloryzacji;
- 6) terenów planowanych zalesień.

Decyzje o warunkach zabudowy winny być traktowane jako środek zaradczy w przypadku braku planu miejscowego, a nie narzędzie go zastępujące.

Obszary wymagające sporządzenia planu miejscowego są obszarami, dla których Gmina zamierza przystąpić do ich sporządzenia.

14.3. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, oznaczono na rysunku Studium. Są to tereny wskazane w Studium pod rozwój urbanizacji, niezabudowane, obejmujące również grunty przeznaczone pod zainwestowanie w obowiązujących planach miejscowych.

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, oznaczono na rysunku Studium. Tereny te, to grunty sklasyfikowane jako leśne, lecz nie porośnięte lasem lub niewielkie lasy poddane silnej antropopresji, w obszarach podlegających silnym procesom urbanizacyjnym.

15. Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin.

W zakresie współpracy z sąsiednimi gminami najważniejsze są następujące zagadnienia:

- 1) tworzenie powiązań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego - w szczególności krajobrazu, lasów i wód;
- 2) tworzenie powiązań w zakresie realizacji infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, komunikacji publicznej oraz gospodarki odpadami;
- 3) współpraca w zakresie infrastruktury sportu i rekreacji, rozwój systemu terenów rekreacyjnych, infrastruktury służącej wypoczynkowi, wspólna organizacja imprez kulturalno-społecznych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Tomasz Tomczyk